

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

2018. évi zárszámadás

Magyarország 2018. évi központi
költségvetése végrehajtásának
ellenőrzése
2019.

19197
T/7556/2
www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés

2018. évi zárszámadás

Magyarország 2018. évi központi
költségvetése végrehajtásának
ellenőrzése

2019. 10. hó 11. nap

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Domokos László
elnök

19197
T/7556/2
www.asz.hu

AZ ELLENŐRZÉST FELÜGYELTE:

PETŐ KRISZTINA felügyeleti vezető

AZ ELLENŐRZÉST VEZETTE ÉS A VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS:

JANIK JÓZSEF ellenőrzésvezető

A PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁÉRT FELELŐS:

SALAMON ILDIKÓ tervezési vezető

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KORÁBBI SZÁMVEVŐSZÉKI JELENTÉSEK:

- címe: **Jelentés Magyarország 2017. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről**
- sorszáma: **18275**
- címe: **Jelentés Magyarország 2016. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről**
- sorszáma: **17208**

Jelentéseink az Országgyűlés számítógépes hálózatán és az Interneten a www.asz.hu címen is olvashatóak.

IKTATÓSZÁM: EL-1242-3886/2019.

TÉMASZÁM: 2507

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V0851

TARTALOMJEGYZÉK

■ ÖSSZEGZÉS.....	5
■ AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA.....	7
■ AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE	8
■ AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA	10
■ A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI	11
■ AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI	12
■ MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	15
■ MELLÉKLETEK.....	29
I. sz. melléklet: Értelmező szótár.....	29
II. sz. melléklet: A belső kontrollrendszer értékelése.....	32
III. sz. melléklet: Az integritás kontroll rendszer értékelése.....	34
IV. sz. melléklet: A 2018. évi időközi és nemzetiségi választásokra, valamint a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztásra fordított pénzeszközök felhasználásának értékelése.....	35
V. sz. melléklet: Ellenőrzött fejezetek és szervezetek.....	38
■ FÜGGELÉKEK	41
I. sz. függelék: Az ellenőrzött szervezetek ÁSZ által el nem fogadott észrevételei	41
II. sz. függelék: Az Országgyűlés felé beszámolásra kötelezett intézmények összefoglaló értékelése.....	47
III. sz. függelék: tájékoztatás a figyelemfelhívó levelekről.....	51
■ RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE	53

ÖSSZEGRZÉS

A 2018. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő teljesített bevételi és kiadási adatok megbízhatóak. A 2018. évi központi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírások szerint történt, a hiány és az államadósság a törvényi követelményekkel összhangban alakult.

Az ellenörzés társadalmi indokolttsága

A kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét az Alaptörvény rögzíti, továbbá előírja, hogy a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek kötelesek a nyilvánosság előtt elszámolni. Ennek érdekében a központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatnak azonos szerkezetben, átlátható módon és észszerű részletezettséggel kell tartalmaznia az állami kiadásokat és bevételeket. A költségvetés végrehajtásának, a zárszámadásnak az ellenörzése az Állami Számvevőszék törvény alapján végrehajtandó feladata.

A zárszámadási törvényjavaslat ellenörzésével az Állami Számvevőszék ennek az alkotmányos feladatának tesz eleget. Ellenörzi az államháztartás központi alrendszerébe tartozó szervezeteknél a bevételek és kiadások elszámolásának megbízhatóságát, valamint éves gazdálkodásuk szabályszerűségét. A zárszámadás ellenörzése kiemelten támogatja a közpénzügyek átláthatóságát azzal, hogy a központi költségvetés, ezen belül a központi és a fejezeti kezelésű előirányzatok, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, az elkülönített állami pénzalapok, valamint az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek bevételi és kiadási előirányzatai teljesítésének ellenörzésén keresztül a központi alrendszer egésze bevételi és kiadási adatainak megbízhatóságáról ad számot. A törvényben előírt ellenörzési kötelezettség végrehajtása, a zárszámadásról adott számvevőszéki értékelés támogatja az Országgyűlést a költségvetés végrehajtására vonatkozó törvényjavaslat megalapozott elfogadásában, hozzájárulva az elszámoltathatóság és az átláthatóság követelményének érvényesüléséhez, az ellenörzött szervezetek közpénzekkel való felelős gazdálkodásához, egyidejűleg szolgálva a kövélemény széleskörű tájékoztatását is.

Főbb megállapítások

Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek, a központi és a fejezeti kezelésű előirányzatok, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, továbbá az elkülönített állami pénzalapok bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak voltak, azokat a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat valóságúen tartalmazza.

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya mind összegében, mind pedig GDP-arányosan jelentős csökkenést mutatott az előző évhez képest, a 2018. évben mintegy 21%-kal kevesebb, 1 451,6 Mrd Ft volt, amely a GDP 3,4%-át tette ki (szemben a 2017. évi 4,7%-kal). A Stabilitási törvény szerinti adósságcsökkentési követelmény teljesült, mivel az államadósság GDP arányosan az előző évi 71,9%-ról a tárgyévben 69,0%-ra mérséklődött. A kormányzati szektor uniós módszertan szerinti hiánya az előző évihez képest csökkenő, 2,3%-os mértékű volt. A hiány és adósság mutatók kedvező alakulásában fontos szerepe volt a GDP jelentős, 9,9%-os mértékű bővülésének, amely ellensúlyozta a kormányzati szektor uniós módszertan szerint számított hiányának előző évihez képest közel 52,0 Mrd Ft-tal történt növekedését is.

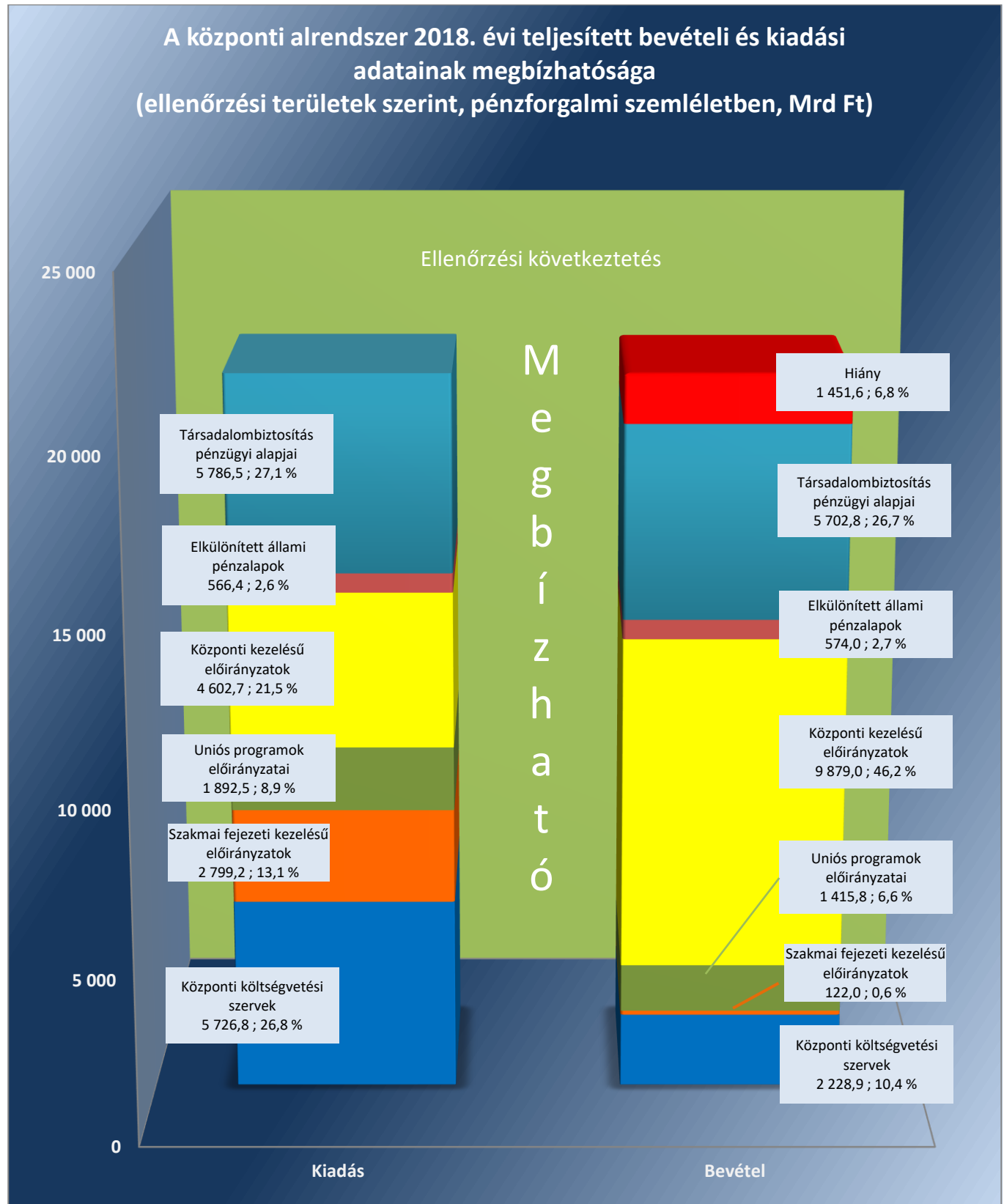
A Konvergencia Programban a 2018. évre meghatározott célok teljesültek, mivel a kormányzati szektor hiányának összege, valamint az államadósság mutató a tervezettnél alacsonyabb szinten realizálódott.

A 2018. évi zárszámadási törvényjavaslatot a Pénzügyminisztérium az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény előírásainak megfelelő szerkezetben és tartalommal készítette el. A törvényjavaslat tartalmazza a jogszabály szerinti kötelező tartalmi elemeket.

A költségvetési intézményrendszer a közpénzekkel való gazdálkodás szabályszerűségét biztosította.

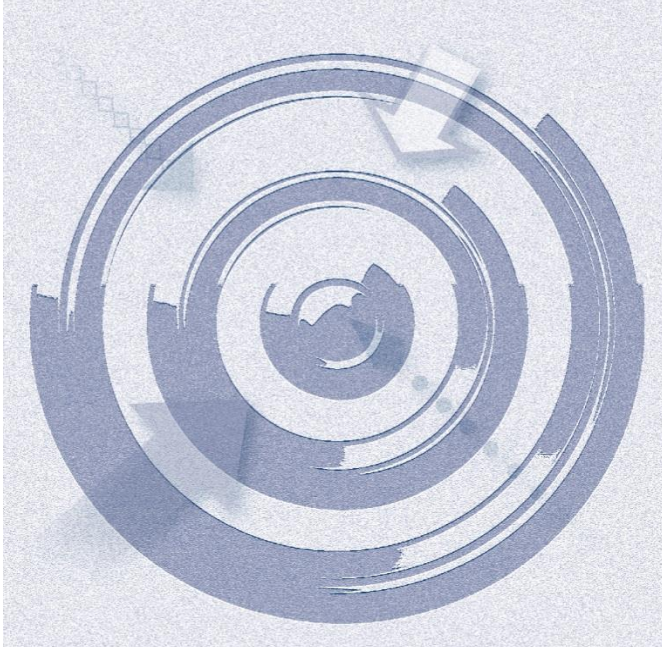
A központi alrendszer 2018. évi bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatait és azok minőségét az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ saját szerkesztés

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ÁSZ¹ a zárszámadási törvényjavaslat megfelelőségét és az abban szereplő adatok megbízhatóságát ellenőrizte, észszerű bizonyosság szerzése céljával arról, hogy:

- a zárszámadási törvényjavaslat tartalma, szerkezete megfelel-e a jogszabályi előírásoknak;
- az Alaptörvény és a Stabilitási tv.² államadósságra vonatkozó előírásai érvényesültek-e, az államháztartás központi alrendszerében a hiány alakulása megfelelt-e a Kvtv.³ előírásainak;
- az államháztartás bevételeit a Kvtv.-ben rögzítettekkel összhangban, a közpénzekkel való gazdálkodás jog-

szabályi követelményeinek megfelelően használták-e fel, a törvényjavaslat valósághűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat;

- a központi költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és tartalmaz-e lényeges hibát;
- a költségvetés végrehajtásában jog- és hatáskörrel rendelkezők a 2018. évi költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között szabályszerűen gazdálkodtak-e a közpénzekkel.

Az ellenőrzés kiterjedt a 2019. évi költségvetési folyamatok nyomon követésére, kiemelten az államadósság alakulására ható tényezők monitoringjára is.

Az ellenőrzés célja volt továbbá a 2018. évi időközi és nemzetiségi választásokra, valamint a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztásra fordított pénzeszközök tervezése, felhasználása és elszámolása szabályszerűségének értékelése is.

AZ ELLENŐRZÉS TERÜLETE

2018. évi zárszámadás – Magyarország 2018. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése

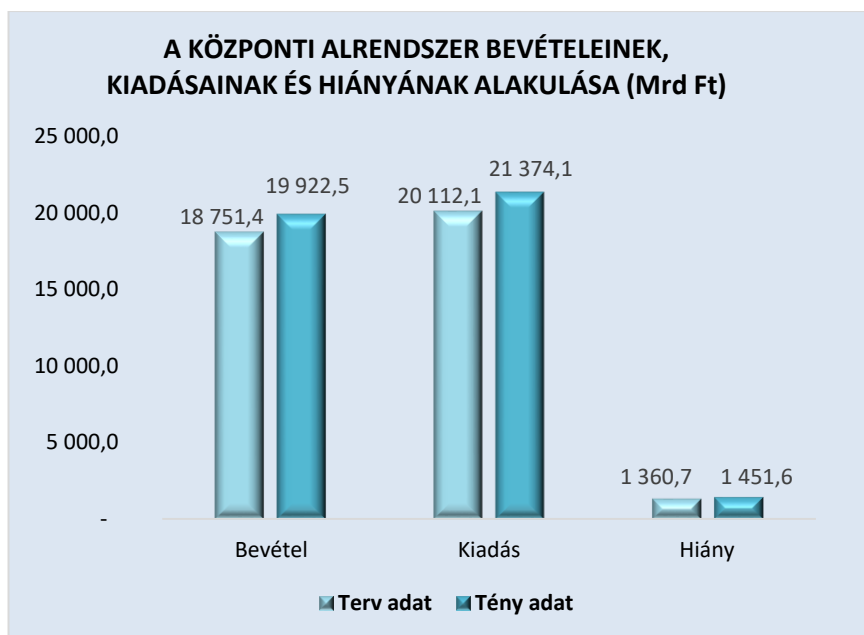
A központi és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok, a költségvetési szervek, a TB Alapok⁴, valamint az ELKA⁵ a vagyonról és a költségvetés végrehajtásáról az Áht.⁶ előírásainak megfelelően éves költségvetési beszámolót, az éves költségvetési beszámolók alapján évente, az elfogadott költségvetéssel összehasonlítható módon zárszámadást készít.

A Kincstár⁷ az Áhsz.⁸ előírásainak megfelelően az éves költségvetési beszámolók adataiból a zárszámadási törvényjavaslat Országgyűlés elé terjesztésének időpontját megelőző 30. napig, azaz augusztus 31-ig az államháztartás központi alrendszeréről összevont (konszolidált) beszámolót készít.

A 2018. évben az államháztartás központi alrendszerének tervezett bevételi főösszege 18 751,4 Mrd Ft, kiadási főösszege 20 112,1 Mrd Ft, hiánya 1 360,7 Mrd Ft volt. A központi alrendszer teljesített bevételi és kiadási főösszege a 2018. évben 19 922,5 Mrd Ft, illetve 21 374,1 Mrd Ft, tényleges hiánya 1 451,6 Mrd Ft volt.

A 2018-as költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat alapján a 2018. évben a központi alrendszer bevételeit, kiadásait és azok egyenlegként a központi alrendszer hiányának alakulását folyó áron, pénzforgalmi szemléletben a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A közpénzek védelme, felelős felhasználása kapcsán kulcsfontosságú a belső kontrollrendszer, valamint az integritás kontrollok kiépítettsége, működtetése. Ennek ellenőrzése elősegíti, hogy az ellenőrzött szervezetek működésük és gazdálkodásuk során feladataikat szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen lássák el, továbbá, hogy elszámolási kötelezettségeiket teljesítsék.

A 2018. évi időközi és nemzetiségi választások előirányzatai, valamint a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztás előirányzatai a fejezeti kezelésű előirányzatok részét képezik. Ezen előirányzatok keretében a választási célokra fordított közpénzek összege 3 974,8 millió Ft volt. A Nemzeti Választási Irodánál történt a választási pénzeszközök szabályszerű tervezésének, felhasználásának és elszámolásának értékelése.

A 2018. évi időközi és nemzetiségi választások, valamint a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztás előirányzatainak alakulását a 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

A 2018. ÉVI IDŐKÖZI ÉS NEMZETISÉGI VÁLASZTÁSOK, VALAMINT A 2018. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐVÁLASZTÁS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATAI KIADÁSAINAK ALAKULÁSA 2018. ÉVBEN (M Ft)

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Időközi és nemzetiségi választások	458,0	448,8	420,4
2018. évi országgyűlési képviselőválasztás	6 600,0	3 554,4	3 554,4

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

AZ ELLENŐRZÉS HÁTTERE, INDOKOLTSÁGA

Az Alaptörvény szerint a központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzését az ÁSZ végzi el. Az ÁSZ tv.⁹ előírásainak megfelelően a zárszámadási ellenőrzés végrehajtása az ÁSZ éves gyakorisággal elvégzendő feladata. Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével hozzájárul ahhoz, hogy az Országgyűlés a zárszámadási törvény elfogadásával kapcsolatban megalapozott döntést hozzon. Az ellenőrzés elvégzésével az ÁSZ teljes és objektív képet ad a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról, továbbá a megállapításokkal elősegíti az ellenőrzöttek közpénzekkel való felelős gazdálkodását.

A Ve.¹⁰ előírása alapján a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit, valamint a választási szervek tevékenységével összefüggő egyéb költségeket — az Országgyűlés által megállapított mértékben — a központi költségvetésből kell biztosítani. A központi költségvetésből biztosított választási pénzeszközök felhasználásáról az ÁSZ tájékoztatja az Országgyűlést. Ennek a Ve.-ben rögzített kötelezettségének az ÁSZ a zárszámadásról szóló jelentés keretében tesz eleget.

Az ÁSZ az ellenőrzéssel hozzájárul az értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez.

A JELENTÉS LÉNYEGES KÉRDÉSKÖREI

---

1. – *A zárszámadási törvényjavaslat tartalma, szerkezete összhangban volt-e a jogszabályi előírásokkal, érvényesültek-e az Alaptörvény és a Stabilitási törvény államadóságra vonatkozó előírásai, továbbá az államháztartás központi alrendszerében a hiány a törvényi előírások szerint alakult-e?*
2. – *A zárszámadási törvényjavaslat valósághűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat, az abban szereplő bevételi és kiadási előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak-e?*
3. – *A központi alrendszer bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámoló összeállítása során betartották-e a jogszabályi előírásokat?*

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS MÓDSZEREI

Az ellenőrzés típusa

Megfelelőségi ellenőrzés. A 2018. évi időközi és nemzetiségi választásokra, valamint a 2018. évi országgyűlési képviseléválasztásra fordított pénzeszközök esetében szabályszerűségi ellenőrzés.

Az ellenőrzött időszak

A 2018. év, a zárszámadási törvényjavaslat összeállítása tekintetében a 2019. szeptember 30-ig tartó időszak.

Az ellenőrzés tárgya

A zárszámadási ellenőrzés során az ÁSZ a zárszámadási törvényjavaslat megfelelőségét és az abban szereplő adatok megbízhatóságát ellenőrzi. Az ellenőrzés keretében az ÁSZ valamennyi ellenőrzött területen (központi kezelésű előirányzatok; központi költségvetési szervek; fejezeti kezelésű előirányzatok, uniós és kapcsolódó költségvetési támogatások; ELKA; TB Alapok) a gazdálkodás és az előirányzat-felhasználás megfelelőségét, a költségvetési gazdálkodásra vonatkozó szabályokkal való összhangját ellenőrzi.

A zárszámadási ellenőrzés keretében az ÁSZ ellenőrzi továbbá a 2018. évi időközi és nemzetiségi választások, valamint a 2018. évi országgyűlési képviseléválasztás előkészítése és lebonyolítása során a választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának szabályszerűségét.

Az ellenőrzött szervezetek

A PM¹¹, Kincstár, NAV¹², ÁKK Zrt.¹³, ÁEEK¹⁴, központi előirányzatok, TB Alapok (Nyugdíjbiztosítási Alap, Egészségbiztosítási Alap), ELKA, a mintavételezéssel kiválasztott fejezeti kezelésű előirányzatok és kezelő szerveik. Az alkotmányos fejezetek intézményei (OGYH¹⁵, KE¹⁶, AB¹⁷, AJBH¹⁸, Legfőbb Ügyészség, Bíróságok, OBH¹⁹, Kúria), az OGY²⁰ részére a tevékenységükről beszámolásra kötelezett intézmények (KH²¹, NAIH²², EBH²³, MEKH²⁴, NVI²⁵, NEBH²⁶, NÉBIH²⁷, GVH²⁸, KSH²⁹, MTA³⁰, MMA³¹, NKFIH³²), továbbá a központi alrendszer mintavételezéssel kiválasztott intézményei. Az ellenőrzött szervezeteket teljes körűen a V. számú melléklet tartalmazza.

A 2018. évi időközi és nemzetiségi választásokra, valamint a 2018. évi országgyűlési képviseléválasztásokra fordított fejezeti kezelésű előirányzatok esetében az NVI.

Az ellenőrzés jogalapja

Az ellenőrzés lefolytatásának jogalapját az ÁSZ tv. 5. § (2) és (7) bekezdései, valamint a Ve. 12. §-a képezte.

Az ellenőrzés módszerei

Az ellenőrzést az ÁSZ az ellenőrzési program szempontjai szerint, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok alapján, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembevételével végezte.

Az ellenőrzés ideje alatt az ellenőrzött szervezetekkel a kapcsolattartás az ÁSZ SZMSZ³³-ének vonatkozó előírásai alapján történt.

Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak egyrészt az ellenőrzési program részletes szempontjainál felsorolt adatforrások, másrészt az ellenőrzés folyamán feltárt, az ellenőrzés szempontjából információt tartalmazó dokumentumok. Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése az ellenőrzött által rendelkezésre bocsátott dokumentumokra, adatokra alapozva megfigyelés, szemle (szemrevételezés), kérdésfeltevés (információkérés), mintavételezés, valamint elemző eljárás útján történt.

A mintavételezés módszere biztosította, hogy az ÁSZ megalapozott értékelést tudjon adni a zárszámadás minden lényeges területére (központi és fejezeti kezelésű előirányzatok, költségvetési szervek, elkülönített állami pénzalapok, társadalombiztosítási alapok) vonatkozóan a törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

A központi költségvetési szervek bevételi és kiadási adatainak ellenőrzése pénzegység alapú mintavétel alkalmazásával történt.

Az Országgyűlés felé beszámolóra kötelezett intézmények és a TB Alapok esetében az értékelés szervezetenként külön-külön történt, ezért a minta elemszámának meghatározására szervezetenként az eredendő és a kontroll kockázat szintje alapján, a 2. táblázat szerint került sor.

2. táblázat

MINTA ELEMSZÁM MEGHATÁROZÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

Eredendő kockázat értékelése	Belső kontrollrendszer összevont értékelése	A mintavételes ellenőrzéstől várt konfidencia szint ennek megfelelő legkisebb értéke
Nem nagy	Megfelelő	45%
	Részben megfelelő	67%
	Nem megfelelő vagy nem volt kontroll teszt	95%
Nagy	Megfelelő	67%
	Részben megfelelő	80%
	Nem megfelelő vagy nem volt kontroll teszt	95%

Forrás: ÁSZ

Az alkotmányos fejezetek intézményeinek összevont kiadási és bevételi adatállományából területenként rétegezett mintavétellel 150 elemű

minta kiválasztására került sor. Az adatbázisok heterogenitására tekintettel, a megfelelő bizonyosság elérése érdekében nagy kockázattal számolva került meghatározásra a minta elemszáma.

A központi költségvetés összes egyéb intézménye esetében két lépcsős mintavételi eljárással történt a kiválasztás. Az egyéb intézményekből első lépésben rétegzett mintavétel alkalmazásával az összes intézmény 10%-ának megfelelő számú intézmény kiválasztására került sor. A kiválasztott intézmények bevételi és kiadási adataiból ezt követően pénzegység alapú mintavétel alkalmazásával történt a kiválasztás.

A mintatételek kiértékelése során az ellenőrzés 95%-os megbízhatóság mellett megbecsülte az egyes mintavételi területeken előforduló hibák összegének felső korlátját. Az ÁSZ a zárszámadási törvényjavaslat megbízhatóságát befolyásoló összes hiba összegét viszonyította a lényegességi küszöbértékhez, amelyet mind a központi alrendszer egésze, mind pedig az egyes részterületek tekintetében a bevételi, illetve kiadási főösszeg (teljesítési adat) 2%-ában határozott meg.

A zárszámadás ellenőrzése keretében az ÁSZ elvégezte az *I. Országgyűlés fejezet 24/2/1 „Időközi és nemzetiségi választások lebonyolítása”* fejezeti kezelésű előirányzat, valamint az *I. Országgyűlés fejezet 24/2/3 „2018. évi országgyűlési képviselőválasztás”* fejezeti kezelésű előirányzat kiadási előirányzatai terhére a választásokra fordított pénzeszközök ellenőrzését. A Ve. 12. §-ában előírtaknak eleget téve az Állami Számvevőszék a 2018. évi zárszámadásról szóló jelentés elkülönített mellékletében tájékoztatást ad az Országgyűlés részére a választásokra fordított pénzeszközök felhasználásáról.

A választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának szabályszerűségét egyszerű véletlen mintavételi módszer alapján értékelte az ÁSZ. Szabályszerű volt az ellenőrzött terület, amennyiben 95%-os bizonyossággal az ellenőrzött sokaságban az átlagos hibaarány legfeljebb 10% volt, illetve nem szabályszerű, amennyiben 10%-nál magasabb arányt képviselt.

MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A zárszámadási törvényjavaslat tartalma, szerkezete összhangban volt-e a jogszabályi előírásokkal, érvényesültek-e az Alaptörvény és a Stabilitási törvény államadósságra vonatkozó előírásai, továbbá az államháztartás központi alrendszerében a hiány a törvényi előírások szerint alakult-e?

Összegző megállapítás

A törvényjavaslat szerkezete és tartalma megfelelt az Áht. előírásainak. Az államháztartás központi alrendszerének hiánya és az államadósság a törvényi követelményekkel összhangban alakult.

1.1. számú megállapítás

A zárszámadási törvényjavaslat összeállítása szabályszerű volt.

3. táblázat

A 2018. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSI TÖRVÉNYJAVASLAT

többek között tartalmazta:

- a költségvetési mérleget alrendszerenként és összevontan, közgazdasági és funkcionális tagolásban;
- a Stabilitási tv. szerinti államadósságot és a központi költségvetés adósságállományának változását;
- a költségvetési hiány finanszírozásának módját;
- az adóbevételekben érvényesülő közvetett támogatásokat;
- az államháztartás központi alrendszere és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek tekintetében a nem teljesítő hitelkövetelések állományát;
- az állami és az önkormányzati garancia- és kezességvállalások állományát.

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A TÖRVÉNYJAVASLAT szerkezete és tartalma megfelelt az Áht. előírásainak, tartalmazta a törvényi követelményeket. A törvényjavaslatot az elfogadott költségvetéssel összehasonlítható módon állították össze. A 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat szöveges általános indokolása tájékoztatás céljából bemutatta az uniós és az államháztartási elszámolások főbb módszertani eltéréseit. A tartalmi követelmények teljesítését a 3. táblázat tartalmazza.

A PM az Áht. és az Ávr.³⁴ előírásaival összhangban a zárszámadási törvényjavaslat készítésének folyamatát szabályzatban határozta meg, amely kiterjedt az összeállítást megalapozó módszertani elvekre, a beszámolási keretrendszerre, a feladatokra, azok ütemezésére és felelőseire.

A zárszámadási törvényjavaslat összeállítását támogató informatikai rendszerek, így a PM KAR³⁵ és AHAB³⁶ rendszere, illetve a Kincstár KGR K11³⁷ elektronikus információs rendszere adatainak sértetlenségét, hitelességét, megfelelőségét befolyásoló főbb kontrollok kiépítettsége és működése megfelelő volt.

1.2. számú megállapítás

Az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi hiánya a törvényi előírások szerint alakult. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya az Alaptörvény és a Stabilitási tv. előírásainak megfelelően csökkenő tendenciát mutatott. A kormányzati szektor uniós módszertan szerinti hiánya és adósságmutatója a jogszabályoknak megfelelt.

4. táblázat

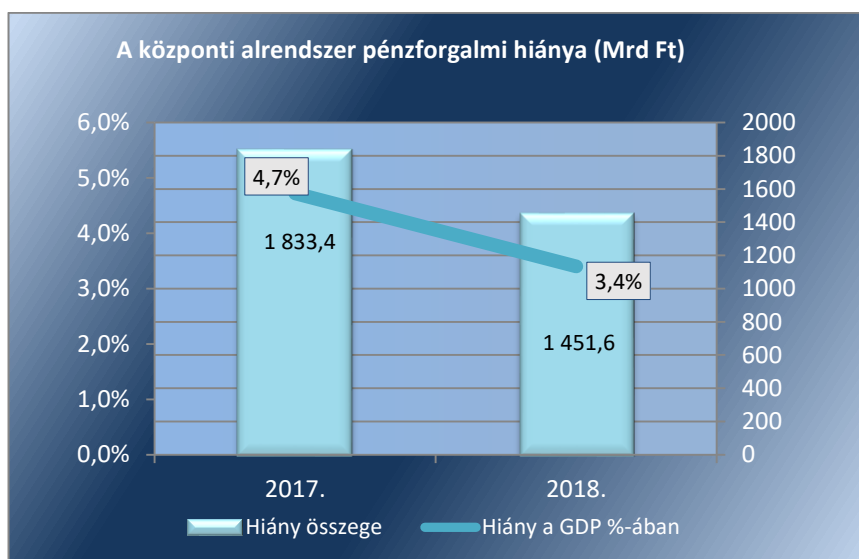
A KÖZPONTI ALRENDSZER 2018. ÉVI PÉNZFORGALMI HIÁNYA (MRD FT)

Megnevezés	Összeg
Központi alrendszer hiánya	1 451,6
<i>Ezen belül:</i>	
Központi költségvetés hiánya	1 375,5
TB Alapok hiánya	83,7
ELKA többlete	7,6

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS központi alrendszerének hiánya folyó áron, pénzforgalmi szemléletben 1 451,6 Mrd Ft összegben teljesült. A központi alrendszer pénzforgalmi hiányáról területenként a 4. táblázat ad áttekintést. A központi alrendszer hiányát és annak a GDP-hez viszonyított arányát a 2017. és a 2018. években a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A pénzforgalmi hiány GDP-hez viszonyított aránya a hiány nominális összegénél nagyobb mértékben csökkent, mivel a GDP 2018-ban 9,9%-kal, az előző évi 38 835,2 Mrd Ft-ról 42 661,8 Mrd Ft-ra nőtt.

A hiány összegén belül az uniós fejlesztési költségvetés hiánya 51,9%-os részarányt képviselt. Ez arra vezethető vissza, hogy az uniós támogatások az EU-tól lehívott összegek tényleges beérkezését megelőzően a hazai költségvetés terhére megelőlegezésre kerültek. A felülről nyitott előirányzatok 206,1 Mrd Ft összegű túlteljesítése a központi alrendszer 2018. év végén fennálló hiányához 14,2%-ban járult hozzá.

A központi alrendszer 2018. évi hiányának belső összetételét az 5. táblázat mutatja be.

5. táblázat

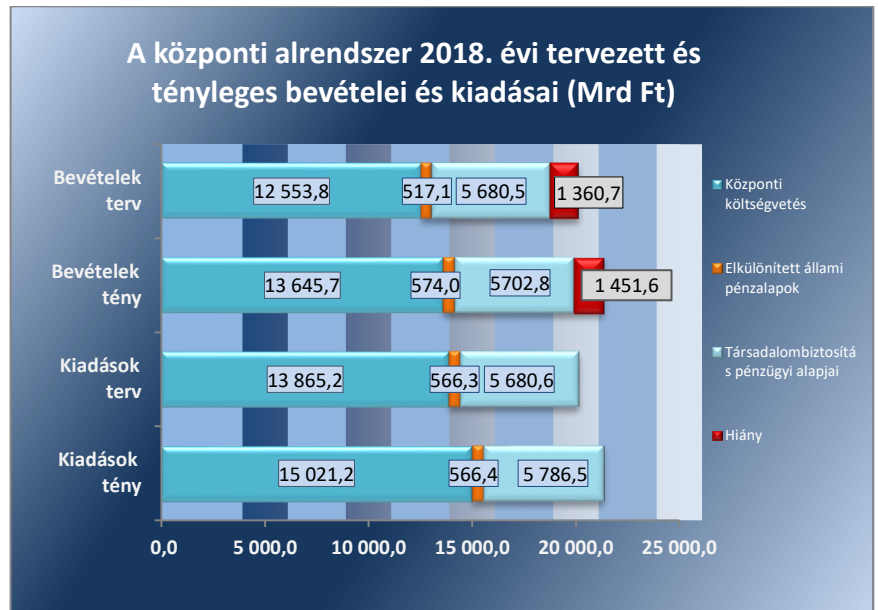
A KÖZPONTI ALRENDSZER HIÁNYÁNAK ÖSSZETÉTELE (MRD FT)

	Terv	Tény	Eltérés
Hazai működési költségvetés	0,0	0,0	0,0
Hazai felhalmozási költségvetés	857,3	698,3	-159,0
Uniós fejlesztési költségvetés	503,4	753,3	249,9
Összesen	1 360,7	1 451,6	90,9

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A központi alrendszer tervezett és teljesített bevételi, kiadási előirányzatait és hiányát, valamint azok megoszlását a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra

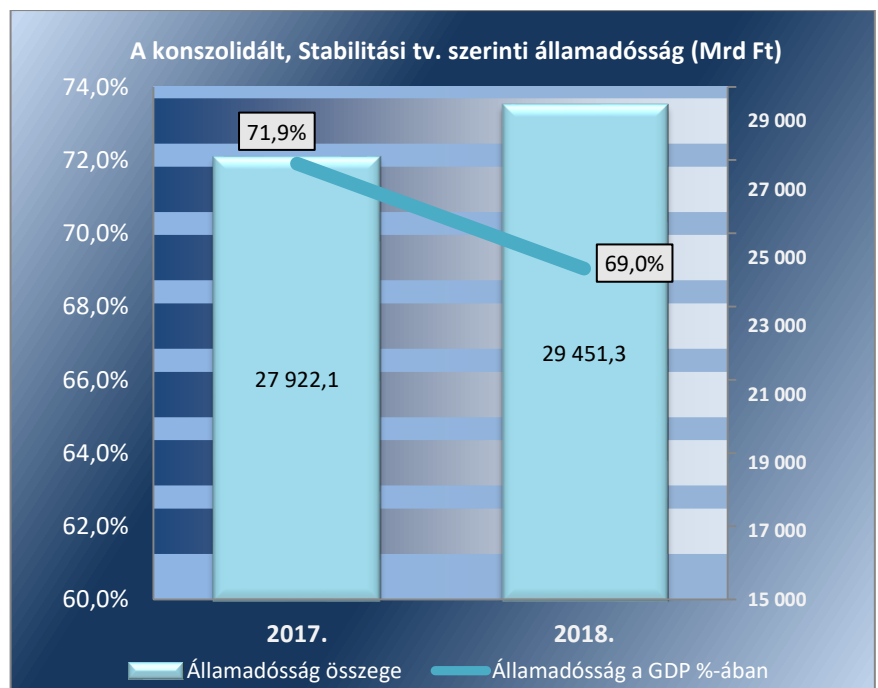

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ saját szerkesztés

A Stabilitási tv. szerinti államadósság-mutató a 2017. év végi 71,9%-hoz képest a 2018. év végére 69,0%-ra csökkent. Az államadósság-mutató alakulása a 2018. évben megfelelt az Alaptörvényben foglalt, az államadósság GDP-hez viszonyított arányának csökkentését előíró követelménynek, mivel a 2017. évi államadósság-mutatónál alacsonyabb lett.

A konszolidált, Stabilitási tv. szerinti államadósság, illetve államadósság-mutató 2017. és 2018. évi alakulását az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

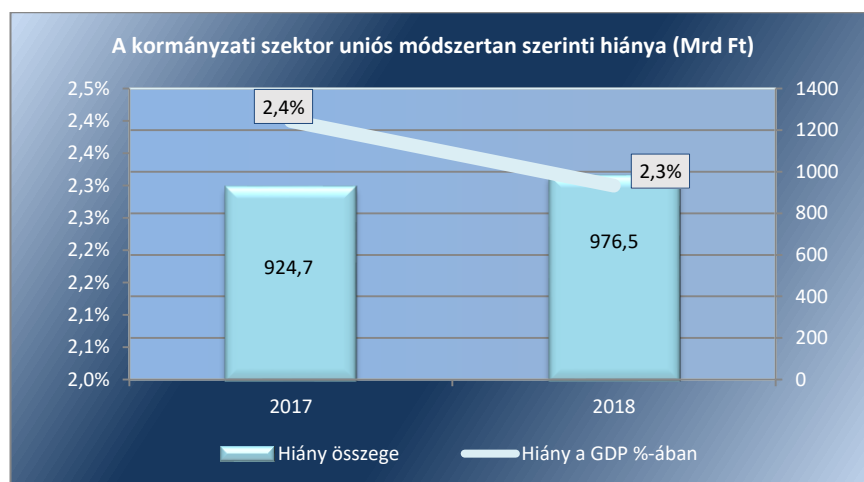

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ saját szerkesztés

A KORMÁNYZATI SZEKTOR uniós módszertan szerinti GDP-arányos hiánya a 2017. évihez képest csökkent, a Konvergencia Programban³⁸ rögzített 2,4%-os tervezett hiánycélnál kedvezőbben, 2,3%-on teljesült. A kormányzati szektor 2018. évi hiányának nominális összege 976,5 Mrd Ft, így az előző évihez képest 51,8 Mrd Ft-tal magasabb volt, ugyanakkor ennek a hiánycélra gyakorolt negatív hatását teljes egészében kompenzálta a GDP mintegy 9,9%-os mértékű növekedése.

A kormányzati szektor uniós módszertan szerinti hiányát a 6. ábra mutatja be. (A 6. és 7. ábra adatai az EUROSTAT részére 2019. október 1-jén megküldött EDP-jelentés adatain alapulnak, így az ÁSZ 2017. évi költségvetés végrehajtásáról szóló jelentéséhez képest eltérést mutatnak.)

6. ábra

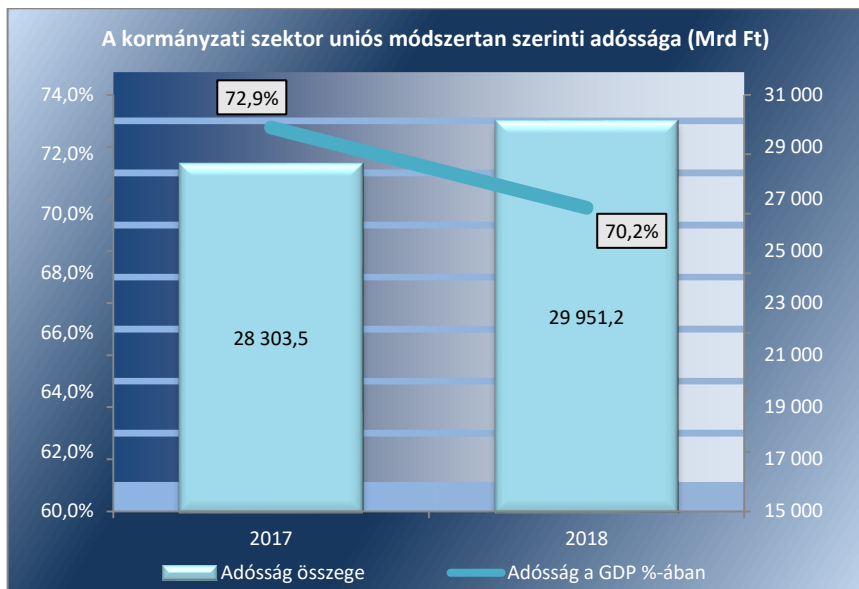

Forrás: 2019. október 1-jei EDP-jelentés, ÁSZ saját szerkesztés

A kormányzati szektor az uniós kritériumok szerinti adósságcsökkentési követelményt teljesítette, valamint a Konvergencia Programban a 2018. évre meghatározott céloknak is megfelelt. Az uniós módszertan szerinti adósság a 2018. évben 29 951,2 Mrd Ft volt. A GDP-hez viszonyított adósságmutató a 2017. évhez 72,9%-ról a 2018. évre 70,2%-ra csökkent.

A kormányzati szektor uniós módszertan szerinti adósságát a 7. ábra mutatja be.

7. ábra

Forrás: 2019. október 1-jei EDP-jelentés, ÁSZ sajtó szerkesztés

2. A zárszámadási törvényjavaslat valósághűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat, az abban szereplő bevételi és kiadási előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak-e?

Összegző megállapítás

A zárszámadási törvényjavaslat valósághűen mutatja be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat, az abban szereplő bevételi és kiadási előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak.

2.1. számú megállapítás

A központi költségvetés részét képező központi kezelésű előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak.

6. táblázat

A KÖZPONTI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK BEVÉTELEI, KIADÁSAI (MRD FT)

Adat	Bevétel	Kiadás
Központi kezelésű előirányzatok összesen	9 879,0	4 602,7
Ebből:		
Adóbevételek	8 851,9	–
Önkormányzatok támogatása	–	746,8
Adósságszolgálat	120,5	1 080,8
Kezesség	4,8	12,5
NCSSZA	1,7	642,8
Állami vagyon	184,6	305,6
Egyéb	715,5	1 814,2

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A KÖZPONTI KEZELÉSŰ előirányzatok bevételi és kiadási teljesítési adatai megbízhatóak voltak. A központi kezelésű előirányzatok bevételeinek és kiadásainak alakulását a 6. táblázat mutatja be.

A költségvetés központi kiadási előirányzatai terhére teljesített kiutalások során betartották a jogszabályi előírásokat. Az önkormányzatok támogatásainak kiutalása, az adósságszolgálat, a kezesség- és garanciavállalás kiadási előirányzatainak felhasználása megbízható volt. A további központi kezelésű előirányzatok kiadásai (köztük a Pártok és a Pártalapítványok támogatása, a Közszolgálati médiaszolgáltatás támogatása, a Szociálpolitikai menetidj támogatás, a Lakástámogatások, a Vállalkozások folyó támogatása, a Kormányzati rendkívüli kiadások) elszámolása a jogszabályi előírásoknak megfelelően dokumentumokkal alátámasztott, megbízható volt. A kiadásokon belül az NCSSZA³⁹ teljesítési adatai nem voltak megbízhatóak,

7. táblázat

**ÁLLAMI VAGYONNAL
KAPCSOLATOS BEVÉTELEK,
KIADÁSOK TELJESÍTÉSE (MRD FT)**

Adat	Bevétel	Kiadás
Állami vagyon	84,0	185,5
Nemzeti Földalap	13,1	19,1
Tulajdonosi joggyakorlás	87,5	101,0
Összesen	184,6	305,6

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

2.2. számú megállapítás

8. táblázat

**A SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ
ELŐIRÁNYZATOK TELJESÍTÉSE
(MRD FT)**

Kiadás	Bevétel
2 799,2	122,0

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

ez azonban nem befolyásolta a kiadások összességének megbízható minősítését.

A bevételi adatok megbízhatóak voltak. Az adóbevételeknél az ellenőrzés megbízhatósági hibát nem tárt fel, az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek megbízható minősítését a feltárt megbízhatósági hibák nem befolyásolták.

A XX. EMMI⁴⁰ FEJEZET NCSSZA alcím Családi támogatások, illetve Jövedelemptőló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére teljesített kiadások esetében az ellenőrzés megbízhatósági hibákat állapított meg, mivel a Számv. tv.⁴¹ előírásai ellenére nem álltak rendelkezésre a folyósított ellátások megállapításának bizonylatai. A megbízhatósági hibák összértéke meghaladta a lényegességi szintet, ezért az NCSSZA kiadási adatai nem voltak megbízhatóak.

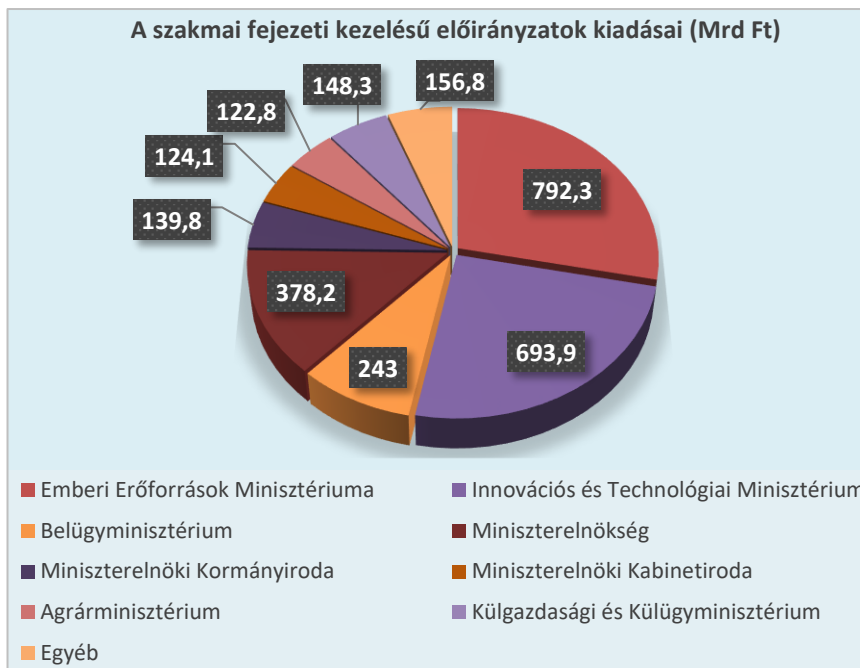
AZ ÁLLAMI VAGYONNAL kapcsolatos bevételek és kiadások megbízhatóak voltak, a bevételeknél feltárt megbízhatósági hibák összértéke nem haladta meg a lényegességi szintet. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások teljesítéséről a 7. táblázat ad áttekintést.

A központi költségvetés részét képező fejezeti kezelésű előirányzatok teljesítési adatai megbízhatóak.

A SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak voltak. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásait és bevételeit a 8. táblázat tartalmazza.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak összetételét a 8. ábra szemlélteti.

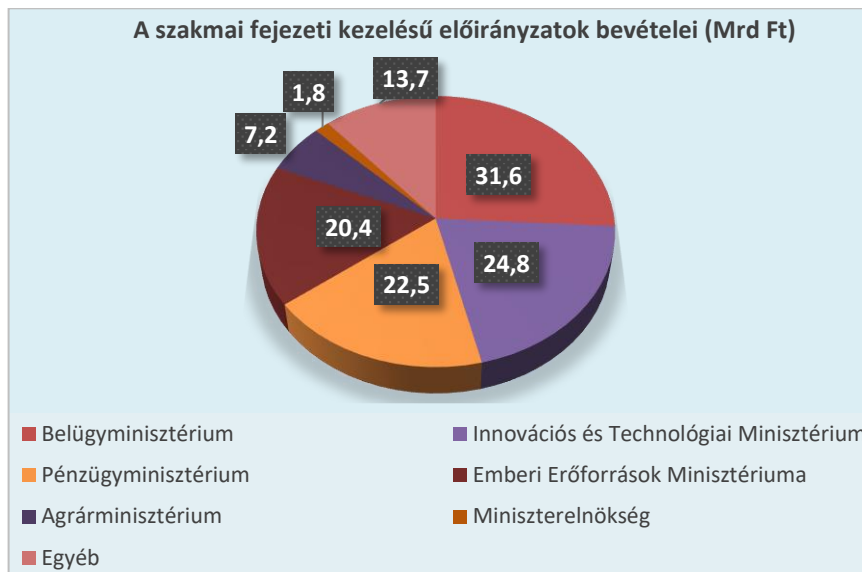
8. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek összetételét a 9. ábra mutatja be.

9. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

AZ UNIÓS FEJLESZTÉSEK kiadási előirányzatainak teljesítése megbízható volt. A 2018. évi teljesítési adatokat a 9. táblázat tartalmazza.

9. táblázat

XIX. UNIÓS FEJLESZTÉSEK FEJEZET 2018. ÉVI KIADÁSAINAK TELJESÍTÉSI ADATAI (Mrd Ft)

Megnevezés	Összeg
2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok	1 509,0
Vidékfejlesztési és halászati programok (2014-2020)	180,3
Európai Területi Együttműködés (2014-2020)	16,3
Nemzeti Stratégiai Referenciakeret	48,1
Egyéb uniós előirányzatok (Svájci Alap, EGT, Norvég Alap)	6,2
Uniós programok további előirányzatai	136,6

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ szerkesztés

Az ellenőrzés a kiadások megbízhatóságának minősítését nem befolyásoló mértékű megbízhatósági hibákat tárt fel az uniós fejlesztéseken belül a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok, valamint a Vidékfejlesztési program⁴² kiadásai esetében.

2.3. számú megállapítás

A központi költségvetés intézményei bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak.

Az OGY felé beszámolóra kötelezett intézmények és az alkotmányos fejezetek intézményei bevételi és kiadási adatainak kapcsán megbízhatósági hiba nem volt.

Az egyéb költségvetési intézmények bevételeinél és kiadásainál az ellenőrzés során feltárt megbízhatósági hibák összértéke nem haladta meg a lényegességi szintet.

A központi költségvetés intézményei bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatait a 10. táblázat mutatja be.

10. táblázat

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNYEK BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI (Mrd Ft)

	OGY felé beszámoló intézmények	Alkotmányos fejezetek intézményei	Egyéb intézmények	Mindösszesen
Bevétel	37,1	9,3	2 182,5	2 228,9
Kiadás	74,8	202,5	5 449,5	5 726,8

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ szerkesztés

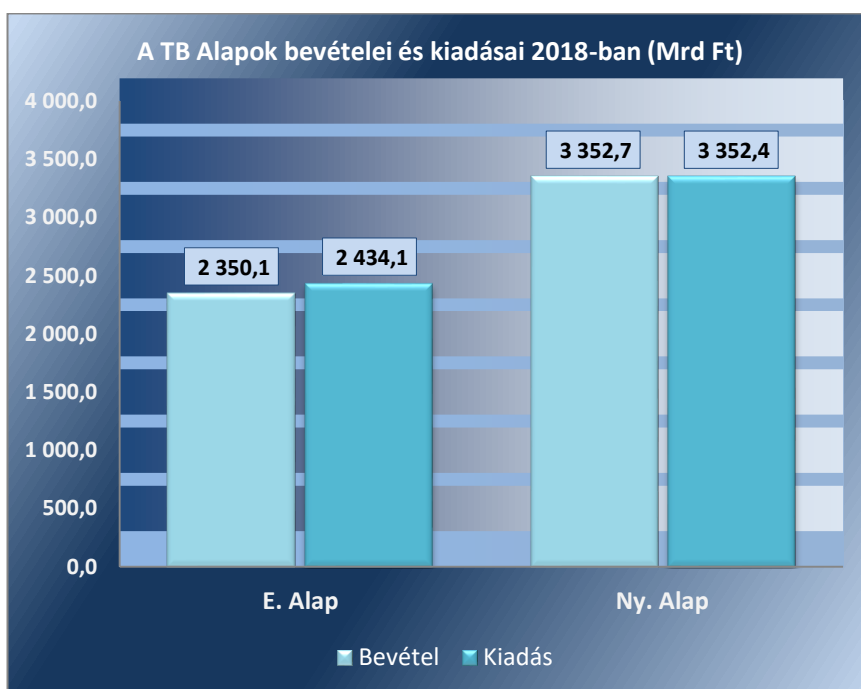
2.4. számú megállapítás

A TB Alapok bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak.

A TB ALAPOK bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése megbízható volt.

A bevételek és kiadások alaponkénti megoszlását a 10. ábra mutatja be.

10. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

2.5. számú megállapítás

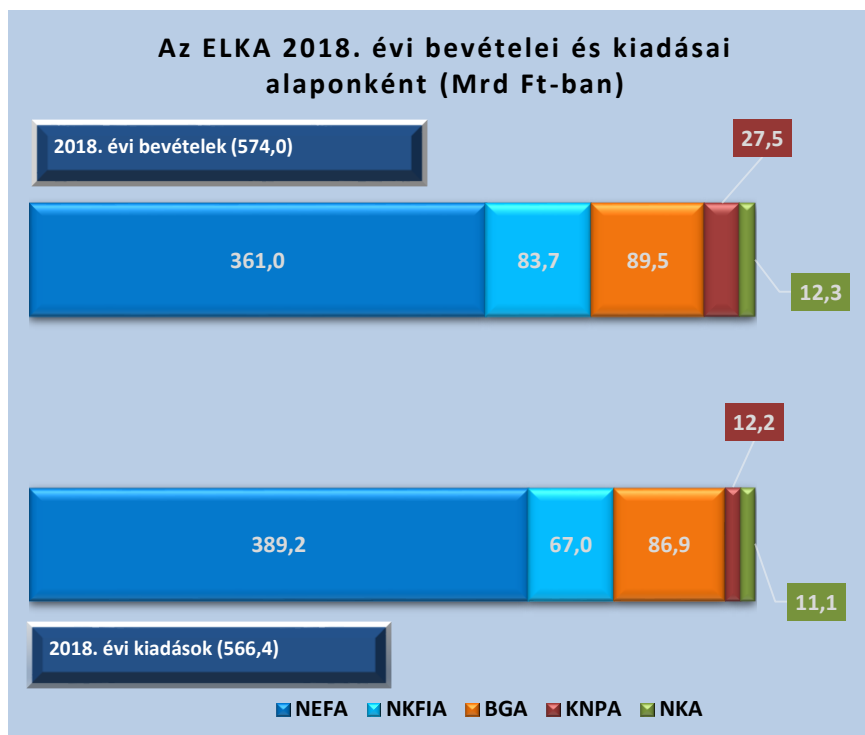
Az ELKA bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítési adatai megbízhatóak.

AZ ELKA (BGA⁴³, KNPA⁴⁴, NEFA⁴⁵, NKA⁴⁶, NKFA⁴⁷) bevételi előirányzatainak teljesítése, kiadási előirányzatainak felhasználása megbízható volt.

Megbízhatósági hiba a BGA kiadásainál fordult elő, ez azonban az ELKA összesített kifizetéseinek megbízhatóságát nem befolyásolta.

A bevételek és kiadások alaponkénti megoszlását a 11. ábra mutatja be.

11. ábra

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat

3. A központi alrendszer bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották-e a jogszabályi előírásokat?

Összegző megállapítás

A központi költségvetés, a TB Alapok és az ELKA bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzat-módosítás, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották a jogszabályi előírásokat.

3.1. számú megállapítás

A központi költségvetés részét képező központi kezelésű bevételi és kiadási előirányzatok teljesítése során betartották a jogszabályi előírásokat.

A KÖZPONTI KEZELÉSŰ előirányzatok bevételeinek és kiadásainak teljesítése szabályszerű volt. Az ellenőrzés az NCSSZA-ból teljesített kiadásokat érintően szabályszerűségi hibákat állapított meg.

A XX. EMMI FEJEZET NCSSZA alcím Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportja terhére történt kiutalások során az Ávr. előírásai ellenére esetenként elmaradtak a kifizetést megelőzően szükséges kontrollok.

AZ ÁLLAMI VAGYONNAL kapcsolatos bevételek és kiadások szabályszerűen teljesültek.

AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLATTAL kapcsolatosan a forintban és devizában fennálló adósság kamat és egyéb kiadásainak, valamint bevételeinek elszámolása a jogszabályi előírások betartásával történt. Az ÁKK Zrt. eleget tett az adósságszolgálati bevételekkel és kiadásokkal összefüggő, a Kincstár részére teljesítendő adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettségének. A KESZ⁴⁸ és a letéti számlák kezelése szabályszerű volt. A kiadások teljesítéséhez szükséges fedezetet biztosították.

AZ ÁLLAM ÁLTAL NYÚJTOTT HITELEK VISSZATÉRÜLÉSE kapcsán az Áht. követelés kezelésére vonatkozó előírásait betartották. Az önkormányzatok és azok társulásait érintő adósságátvállalás nem történt.

AZ ÁLLAMI KEZESSÉG ÉS VISZONTGARANCIA vállalása keretében teljesített kiadások, a kezesség visszatérülésével kapcsolatos bevételek elszámolása szabályszerű volt.

A KÖLTSÉGVETÉSI TARTALÉKOK képzése és felhasználása a jogszabályi előírások betartásával, szabályszerűen történt.

Az Országvédelmi Alap, a Céltartalékok és a Rendkívüli kormányzati intézkedésekre tervezett tartalékok rendelkezésre bocsátása a jogszabályokban rögzített célokkal összhangban történt, a források terhére történő kötelezettségvállalás, és azok felhasználása szabályszerű volt.

3.2. számú megállapítás

A központi költségvetés részét képező fejezeti kezelésű előirányzatok teljesítése, az előirányzat módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották a jogszabályi előírásokat.

A SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ kiadási előirányzatok terhére teljesített kifizetések szabályszerűek voltak. A bevételi előirányzatok teljesítése és elszámolása a jogszabályok rendelkezései szerint történt, azokat hiteles és megbízható számviteli bizonylatokkal alátámasztottan, megfelelő nyilvántartási számlákon számolták el.

Az előirányzatok módosításai, átcsoportosításai az Áht. és az Ávr. előírásai szerint történtek, elszámolásuk szabályszerű volt. A saját hatáskörben végrehajtott módosításokról az Ávr.-ben előírt határidőn belül tájékoztatták a Kincstárt.

A maradvány kimutatásokat a jogszabályok rendelkezései szerint állították össze és mutatták be az éves költségvetési beszámolóikban.

Az éves költségvetési beszámolók elkészítése az Áhsz. előírásainak figyelembevételével történt, azokat főkönyvi kivonattal alátámasztották.

AZ UNIÓS FEJLESZTÉSEK fejezet pénzügyi forrásainak 2018. évi lekötése a 2018. évi fejlesztéspolitikai célokról szóló 1367/2018. (VIII. 13.) Korm. határozatban előírt mértékben valósult meg.

A 2014-2020-as programozási időszakban finanszírozott kohéziós politikai operatív programok, valamint a Vidékfejlesztési és Halászati Programok forrásainak felhasználása során betartották a jogszabályi előírásokat. A Belügyi Alapok képzése és igénybevétele szabályszerűen történt.

Az uniós programok bevételei, az egyéb uniós bevételek, valamint az uniós tagsággal kapcsolatos hazai befizetések elszámolásai összhangban voltak a Kvtv. előírásaival.

Az uniós bevételekkel kapcsolatos teljesítési adatokat a 2018. évben a 11. táblázat szemlélteti.

11. táblázat

UNIÓS BEVÉTELEK TELJESÍTÉSI ADATAI (Mrd Ft)

Megnevezés	Összeg
Uniós programok bevétele (XLII. fejezeten belül)	1053,8
Egyéb uniós bevételek (XLII. fejezeten belül)	276,6
Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása	85,4

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, ÁSZ szerkesztés

3.3. számú megállapítás

A központi költségvetés intézményei bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották a jogszabályi előírásokat.

AZ OGY FELÉ BESZÁMOLÁSRA KÖTELEZETT INTÉZMÉNYEK

bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt, a személyi juttatások, a dologi és felhalmozási kiadások, valamint a bevételek elszámolásánál a gazdálkodási jogkörgyakorlás és a döntések dokumentáltságára vonatkozó kontrollok működtetése a jogszabályok szerint történt. Az előirányzat-módosításra, átcsoportosításra, valamint a maradvány kimutatásra vonatkozóan is betartották a jogszabályi előírásokat.

Az éves költségvetési beszámolókat az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartva állították össze. A beszámolók részét képező eredménykimutatásokat és kiegészítő mellékleteket a jogszabályi előírások szerint készítették el. A követelésekre és kötelezettségekre vonatkozóan az Áhsz.-ben előírt kötelező egyezőségek érvényesültek.

AZ ALKOTMÁNYOS FEJEZETEK INTÉZMÉNYEI

a bevételekkel és a kiadásokkal szabályszerűen számoltak el.

Az alkotmányos fejezetek intézményei az előirányzat módosítására és átcsoportosítására vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartották, a költségvetési maradvány kimutatást analitikával alátámasztották. A szabályszerű minősítést nem befolyásoló hibaként előfordult, hogy a saját hatáskörű előirányzat-módosításokról az intézmény az Ávr. előírásaitól eltérően az irányító szervet nem tájékoztatta.

A beszámolókat, valamint az azok részét képező költségvetési jelentéseket és maradvány kimutatásokat szabályszerűen állították össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS EGYÉB INTÉZMÉNYEI

a bevételekkel szabályszerűen számoltak el, a kiadások teljesítése a jogszabályi előírásokkal összhangban történt.

Az előirányzat-módosítások során szabályszerűségi hibaként fordult elő, hogy az Ávr.-ben foglaltak ellenére a saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokról, átcsoportosításokról a fejezetet irányító szervet nem tájékoztatták.

Az NRSZKH⁴⁹ és az SZBKH⁵⁰ esetében az Áhsz.-ben foglaltakat megsértve nem állt rendelkezésre az irányító szerv által jóváhagyott költségvetési beszámoló.

Egyes egészségügyi intézmények az Áht. előírásainak megsértésével a szabad előirányzat mértékét meghaladóan vállaltak kötelezettséget, ennek következtében a beszámolójukban az Áhsz. szerinti kötelező egyezőségek nem érvényesültek.

A központi költségvetés egyéb intézményei a maradvány kimutatásokat az Áhsz. szerinti formában készítették el, azonban a költségvetési beszámolóban kimutatott kötelezettségvállalással terhelt maradvány összegét az Áhsz.-ben előírtak ellenére a részletező nyilvántartás nem minden esetben támasztotta alá.

3.4. számú megállapítás

A TB Alapok bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása, a költségvetési maradvány megállapítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották a jogszabályi előírásokat.

A TB ALAPOK bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése szabályszerű volt.

A TB Alapok esetében a bevételi és kiadási előirányzatok módosítása, a költségvetési jelentések és kiegészítő mellékletek összeállítása, valamint a költségvetési maradványok megállapítása szabályszerűen, a jogszabályi előírások betartásával történt. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány összegének megállapítása az Ávr.-ben előírtakkal összhangban történt.

A TB Alapok pénzügyi számvittel készített mérlegei valóságként, leltárral alátámasztottan mutatták be a vagyon alakulását. Az eredménykimutatásokat a Számv. tv.-ben és az Áhsz.-ben előírtak szerint állították össze.

3.5. számú megállapítás

Az ELKA bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az előirányzatok módosítása és az éves költségvetési beszámolók összeállítása során betartották a jogszabályi előírásokat.

AZ ELKA kiadási előirányzatai terhére teljesített kifizetések szabályszerűek voltak.

A NAV által beszedett, NEFA-t, NKA-t, NKFIA-t megillető adó- és járulékbévételekről készített adatszolgáltatások a jogszabályi előírások betartásával, határidőben teljesültek az alapkezelők felé.

Az előirányzatok módosítása, valamint azok számviteli nyilvántartásokon történő átvezetése a jogszabályi előírások szerint történt.

A költségvetési maradvány megállapítása során a jogszabályi előírásokat betartották. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány kimutatása a BGA és az NKFIA esetében nem volt szabályszerű. Az Áhsz.-ben foglaltak ellenére az NKFIA kötelezettségvállalással terhelt maradványát részletező

nyilvántartással nem támasztották alá, míg a BGA esetében a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege eltért a részletező nyilvántartásban kimutatott összegtől.

Az éves költségvetési beszámolókat az alapkezelők a jogszabályi előírásokkal összhangban állították össze.

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

államadósság-mutató	Az államadósság-mutató olyan százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely számlálójában az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított (konszolidált) adósságának, nevezőjében a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek a Stabilitási törvény szerinti értéke szerepel. (Forrás: Stabilitási tv. 2. § (1))
államháztartás központi alrendszere	Az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll. Az államháztartás központi alrendszerébe tartozik az állam, a központi költségvetési szerv, a törvény által az államháztartás központi alrendszerébe sorolt köztestület, illetve az e köztestület által irányított köztestületi költségvetési szerv. (Forrás: Áht. 3. §)
belső kontrollrendszer	A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre, az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetészerű használatától. (Forrás: Áht. 69. § (1) bekezdése)
EDP jelentések	Az Európai Unió Túlzott Hiány Eljárása (Excessive Deficit Procedure = EDP) keretében a tagországok évente kétszer adatszolgáltatásban (EDP-Jelentés) jelentik a kormányzati szektor két kiemelt mutatójának: a kormányzati szektor hiányának és adósságának alakulását. Annak érdekében, hogy az uniós konvergencia kritériumok által meghatározott mutatók és az államháztartási mutatók módszertani megkülönböztetése egyértelmű legyen, az Áht. a kormányzati szektor hiánya, illetve adóssága elnevezéseket használja. (Forrás: PM honlap szerinti definíció)
Elkülönített Állami Pénzalapok	Az elkülönített állami pénzalapok a közfeladatok ellátása során az állam nevében beszedendő költségvetési bevételek és teljesítendő költségvetési kiadások alapszerű elszámolására szolgálnak. Elkülönített állami pénzalapot közfeladat részben vagy egészben államháztartáson kívüli forrásból történő ellátásának biztosítása céljából törvény hozhat létre. Ide tartozik a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap. (Forrás: Áht. 6/A. § (5) bek., Kvtv. 10. §)
uniós forrás	Az Európai Unió költségvetéséből, az Európai Gazdasági Térség Európai Unión kívüli tagállamának költségvetéséből, valamint a Svájci Hozzájárulás programból származó forrás. (Forrás: Áht. 1. § 7. pont)
fejezetet irányító szerv	A fejezetet irányító szerv látja el a központi kezelésű előirányzatokhoz, a fejezeti kezelésű előirányzatokhoz, az elkülönített állami pénzalapokhoz és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjaihoz kapcsolódó tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, adatszolgáltatási és beszámolási feladatokat. A fejezetet irányító szerveket az Ávr. 1. sz. melléklete határozza meg. (Forrás: Áht. 6/B. § (1) bek., Ávr. 6. §)
fejezeti kezelésű előirányzat	A fejezeti kezelésű előirányzatok a fejezetet irányító szerv sajátos szakmai, ágazati feladatai ellátása, vagy az államnak a fejezethez tartozó költségvetési szervek tevékenységével kapcsolatban felmerülő, illetve szakmailag ahhoz kapcsolódó sajátos kötelezettségei teljesítése során felmerülő költségvetési bevételek és költségvetési kiadások elszámolására szolgálnak. (Forrás: Áht. 6/A. § (3) bek.)

Integrált kockázatkezelési rendszer	Olyan folyamatalapú kockázatkezelési rendszer, amely a szervezet minden tevékenységére kiterjed, egységes módszertan és eljárások alkalmazásával, a szervezet célkitűzéseinek és értékeinek figyelembevételével biztosítja a szervezet kockázatainak teljes körű azonosítását, azok meghatározott kritériumok szerinti értékelését, valamint a kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési terv elkészítését és az abban foglaltak nyomon követését. (Forrás: Bkr. 2. § m) pontja 2016. október 1-jétől)
integritás	Az integritás az elvek, értékek, cselekvések, módszerek, intézkedések konzisztenciáját jelenti, vagyis olyan magatartásmódot, amely meghatározott értékeknek megfelel. (Forrás: ÁSZ integritás honlap, NGM Magyarországi államháztartási belső kontroll standardok Útmutató 1.6.1. pont, 2012. december)
kezelő szerv	A központi kezelésű előirányzat, a fejezeti kezelésű előirányzat és az elkülönített állami pénzalapok előirányzata esetében jogszabály a fejezetet irányító szerv feladatai ellátására – a tervezéssel, az előirányzatok módosításával, átcsoportosításával és az éves költségvetési beszámoló jóváhagyásával kapcsolatos feladatok kivételével – kezelő szervet jelölhet ki. Ha az Áht. központi kezelésű előirányzat, fejezeti kezelésű előirányzat vagy elkülönített állami pénzalapok előirányzata kezelő szervéről rendelkezik, azon – kezelő szerv kijelölése hiányában – a fejezetet irányító szervet kell érteni. (Forrás: Áht. 6/B. § (3) bek.)
Kincstári Egységes Számla	A Magyar Államkincstár a Magyar Nemzeti Banknál Kincstári Egységes Számla elnevezésű számlával rendelkezik. A Kincstári Egységes Számla az államháztartás központi alrendszerébe tartozó jogi személyek és előirányzatok részére végzett fizetési-számlavezetési tevékenységgel összefüggő pénzforgalom lebonyolítását szolgálja. (Forrás: Áht. 77. §, 79. §)
konszolidált adósság (állam-adósság)	Az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének, és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított adóssága. (Forrás: Stabilitási tv. 2. § (1) bek. a) pont)
kontrollkörnyezet	Olyan szabályozási környezet, amelyben világos a szervezeti struktúra, a folyamatok átláthatóak, egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok, meghatározottak, ismertek és elfogadottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén, átlátható a humánerőforrás-kezelés, biztosított a szervezeti célok és értékek irányában való elkötelezettség fejlesztése és elősegítése. (Forrás: Bkr. 6. § (1) bek.)
kontrolltevékenységek	Azok a szervezeten belüli tevékenységek, amelyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak eléréséhez és erősítik a szervezet integritását. (Forrás: Bkr. 8. §)
kormányzati szektor egyenlege	Az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követhető eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet alapján számított egyenleg. (Forrás: Stabilitási tv. 1. § a) pont)
költségvetési bevételi és kiadási előirányzatok	A központi költségvetésről szóló törvényben a költségvetési bevételi előirányzatok és a költségvetési kiadási előirányzatok központi kezelésű előirányzatként, fejezeti kezelésű előirányzatként, társadalombiztosítás pénzügyi alapjai előirányzataiként, elkülönített állami pénzalapok előirányzataiként, az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek előirányzataiként jelennek meg. (Forrás: Áht. 6/A. § (1) bek.)
költségvetési támogatás	A TB Alapok kivételével az államháztartás központi alrendszeréből ellenérték nélkül, pénzben nyújtott támogatások. (Forrás: Áht. 1. § 14. pont)
kötelezettségvállalás	A kiadási előirányzatok terhére fizetési kötelezettség vállalásáról szóló – így különösen a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítésére, szerződés megkötésére, költségvetési támogatás biztosítására irányuló – szabályszerűen megtett jognyilatkozat. (Forrás: Áht. 1. § 15. pont)

monitoring rendszer

A szervezet tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszer, amely az operatív tevékenységek keretében megvalósuló folyamatos és eseti nyomon követésből, valamint az operatív tevékenységektől független belső ellenőrzésből állhat. (Forrás: Bkr. 10. §)

■ II. SZ. MELLÉKLET: A BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÉRTÉKELÉSE

Az ÁSZ a 2018. évi zárszámadás keretében a kontrollkörnyezet és belső kontrollrendszer összevont minősítését végezte el. Az alkotmányos fejezetek intézményei, az egyéb intézmények és a fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében a kontrollkörnyezet megfelelőségét, míg az OGY felé beszámolásra kötelezett intézmények és a TB Alapok esetében a teljes belső kontrollrendszer megfelelőségét értékelte az ÁSZ.

Amennyiben a megfelelőség elérte legalább a 80%-os mértéket, a kontrollkörnyezet, illetve a belső kontrollrendszer minősítése megfelelő volt, ha a megfelelőség százalékosan nem érte el ezt a kritériumot, akkor a minősítés nem megfelelő lett.

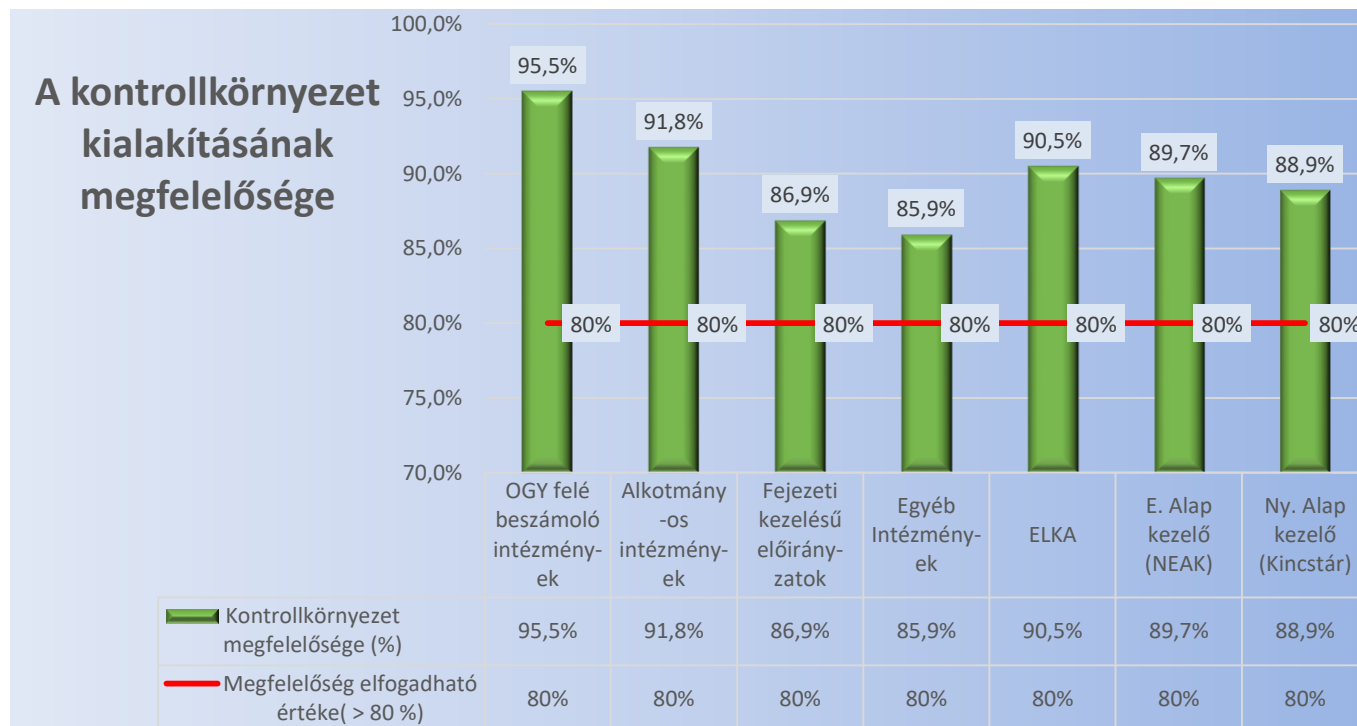
A központi költségvetés 62 ellenőrzött egyéb intézménye közül tíz esetében a Bkr.⁵¹-ben szabályozott kontrollkörnyezet minősítése nem megfelelő lett (KEMGYK⁵², MKHP⁵³, NMGYVK-TGYSZ⁵⁴, NSK⁵⁵, VMFSZPSZI⁵⁶, VMGYK⁵⁷, LBMSZSZK⁵⁸, SBMSZSZ⁵⁹, SZSZC⁶⁰, PMGYK⁶¹). Jellemző, szabályozást érintő hibaként fordult elő a számviteli politika és annak keretében készítendő szabályzatok tartalmi hiányossága, valamint az integrált kockázatkezelési eljárásrend hiányos szabályozása. Jelentős egyedi hiányosságként jelentkezett, hogy az intézmény nem rendelkezett az arra jogosult által jóváhagyott, hatályos SZMSZ-szel.

A kontrollkörnyezet kialakítása az alkotmányos intézmények mindegyikénél megfelelő volt, továbbá a belső kontrollrendszer egészének minősítése a TB Alapok, valamint az OGY felé beszámolásra kötelezett intézmények esetében megfelelő minősítést kapott.

Az ELKA kezelő szerveinél a kontrollkörnyezet kialakítása megfelelő volt. Az alapokat kezelő szervek elkészítették a működésüket meghatározó szabályzatokat, a szabályszerű gazdálkodást meghatározó számviteli szabályzatokat, a gazdálkodási jogkörök gyakorlására vonatkozó eljárásrendet, valamint a beszámolási feladatok teljesítésével kapcsolatos belső szabályzatokat.

A kontrollkörnyezet megfelelőségének minősítését az M1. ábra mutatja be.

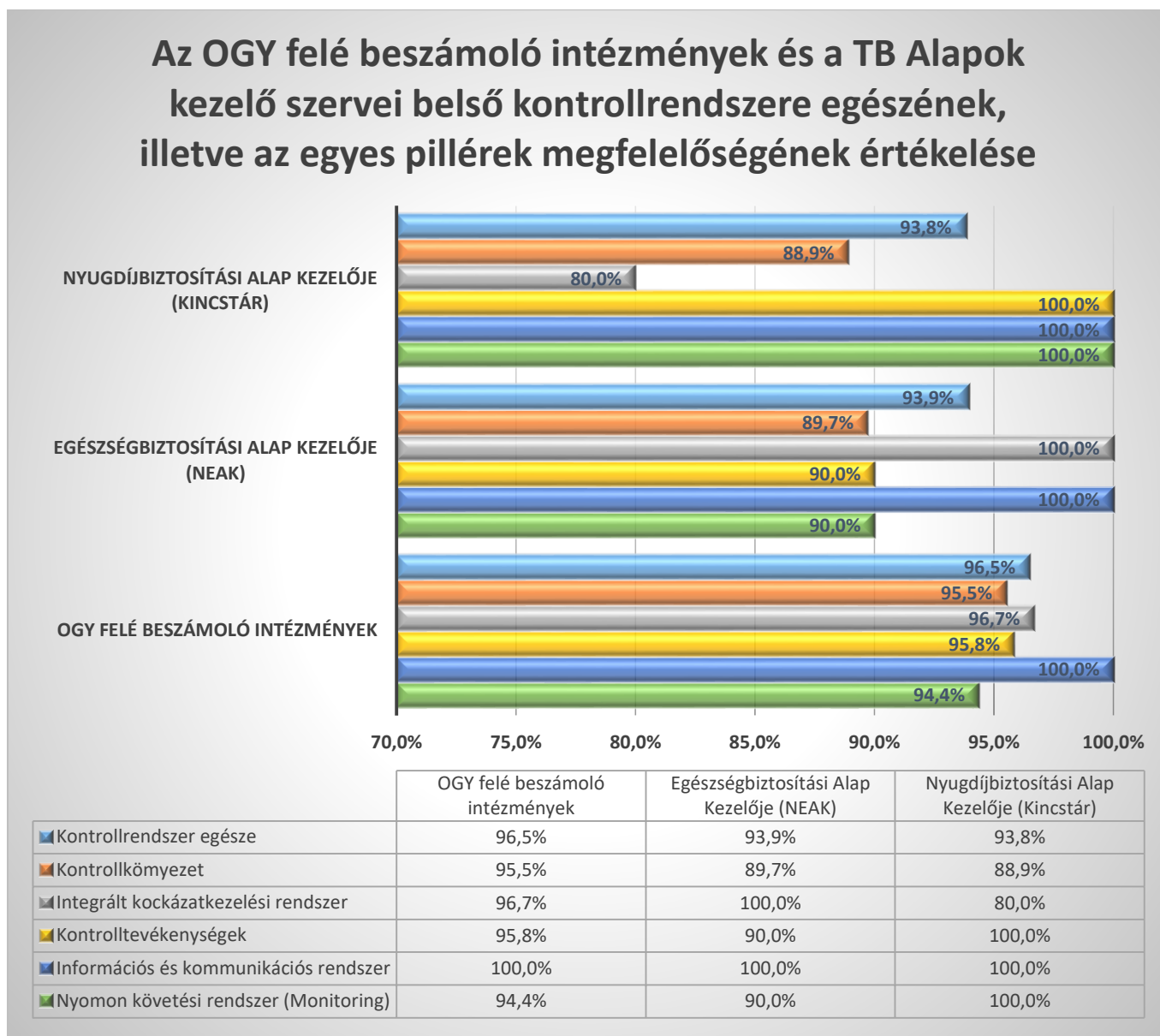
M1. ábra

Forrás: ÁSZ kimutatás

A belső kontrollrendszer összevont – és ezen belül az egyes pillérek – megfelelőségének minősítését az M2. ábra tartalmazza.

M2. ábra

Forrás: ÁSZ kimutatás

■ III. SZ. MELLÉKLET: AZ INTEGRITÁS KONTROLL RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

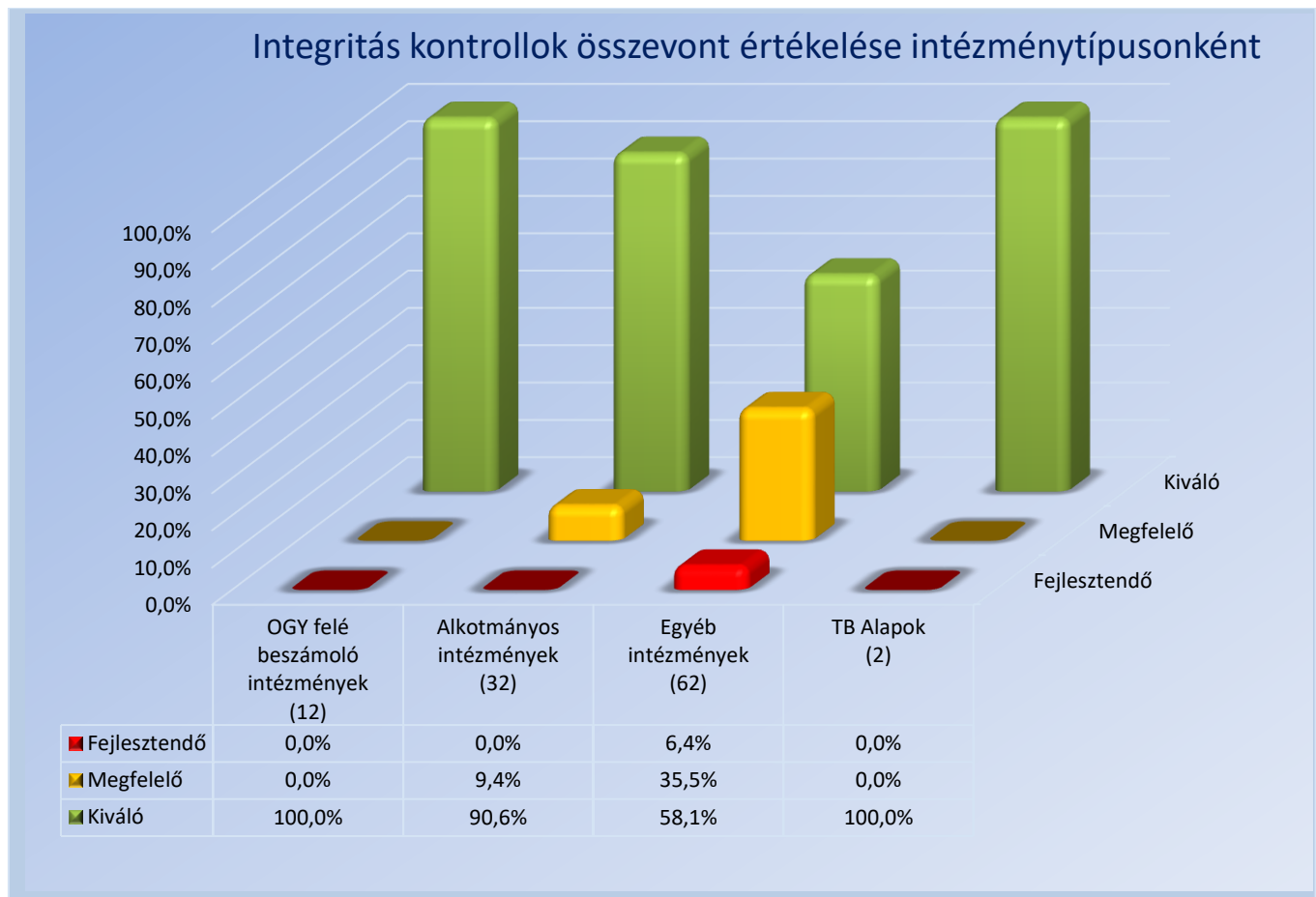
Az ÁSZ az integritás szemlélet kialakítását és működtetését a költségvetési intézmények és TB Alapok kezelő szervei esetében minősítette. Az intézmények esetében intézménytípusonként összevontan, a TB Alapok esetében az Egészségbiztosítási Alap és a Nyugdíjbiztosítási Alap kezelő szervei vonatkozásában értékelte az integritás kontrollokat, azok egyes területei (a szervezeti kultúra, a kockázatkezelési rendszer működtetése, a belső szabályozottság és a belső ellenőrzési rendszerek) szerint.

Az integritás szemlélet kialakítása megfelelőségének minősítése kiváló lett, amennyiben az elért pontszám és a maximálisan elérhető pontszám aránya 80% és 100% közötti volt. Ha az arány 79% és 60% közötti volt, akkor megfelelő minősítést kapott, míg 60% alatt fejlesztendő minősítési kategóriába tartozott.

Az integritás szemlélet kialakítása, működtetése négy egyéb intézmény esetében (FMKK⁶², Kastély Otthon⁶³, SZSZC, PMGYK) kapott „fejlesztendő” minősítést, mert hiányosságok voltak a kockázatkezelési rendszer működtetése, a belső ellenőrzés és a belső szabályozottság területén.

Az integritás szemlélet érvényesülésének összevont értékelését intézménytípusonként az M3. ábra mutatja be.

M3. ábra

Forrás: ÁSZ kimutatás

■ IV. SZ. MELLÉKLET: A 2018. ÉVI IDŐKÖZI ÉS NEMZETISÉGI VÁLASZTÁSOKRA, VALAMINT A 2018. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐVÁLASZTÁSRA FORDÍTOTT PÉNZESZKÖZÖK FELHASZNÁLÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az ÁSZ a 2018. évi zárszámadás keretében ellenőrizte a választásokra fordított pénzeszközök felhasználását, ennek során az I. Országgyűlés fejezet 24/2/1 „Időközi és nemzetiségi választások lebonyolítása”, valamint az I. Országgyűlés fejezet 24/2/3 „2018. évi országgyűlési képviselőválasztás” fejezeti kezelésű előirányzatokat.

Az ellenőrzött fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználása szabályszerű volt.

A 2018. évi országgyűlési képviselőválasztásra az összes elszámolt kiadás 7 494,7 millió Ft volt. Ennek 47,4%-át a 2018. évi fejezeti kezelésű előirányzat terhére, 49,2%-át az NVI intézményi előirányzat terhére, és 3,4%-át a Külgazdasági és Külügyminisztérium részére előirányzat-átcsoportosítással a külképviseleti kiadások terhére biztosították. A kiadási előirányzatok terhére elszámolt teljesítések megoszlásának adatait főbb kiadási típusok szerint az M1. táblázat tartalmazza.

M1. táblázat

A 2018. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐVÁLASZTÁS KIADÁSI ELŐIRÁNYZATAI TERHÉRE ELSZÁMOLT TELJESÍTÉSEK (M FT)

Megnevezés	Dologi kiadások	Személyi juttatások	Munkaadói járulékok	Informatikai kiadások	Összesen
2018. évi országgyűlési képviselőválasztás összes kiadása	2 480,8	2 941,0	516,7	1 556,2	7 494,7
- ebből: a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztás fejezeti kezelésű előirányzat terhére	337,8	2 742,6	474,1	0,0	3 554,5
- ebből: NVI intézményi előirányzat terhére	1 948,9	149,2	34,2	1 556,2	3 688,5
- ebből: Külgazdasági és Külügyminisztérium előirányzat terhére	194,1	49,2	8,4	0,0	251,7

Forrás: NVI összesítő elszámolása a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztásról

A 2018. évi időközi és nemzetiségi választásokra elszámolt kiadás 523,0 millió Ft volt. Az összes kiadás 80,4%-át a 2018. évi fejezeti kezelésű előirányzat terhére, 19,6%-át az NVI intézményi előirányzat terhére biztosították. Mivel időközi országgyűlési választás az ellenőrzött időszakban nem volt, annak előirányzata az időközi önkormányzati választások kiadásainak fedezetére működési célú pénzeszközként átadásra került. A kiadási előirányzatok terhére elszámolt teljesítések megoszlásának adatait főbb kiadási típusok szerint az M2. táblázat mutatja be.

M2. táblázat

A 2018. ÉVI IDŐKÖZI ÉS NEMZETISÉGI VÁLASZTÁSOK KIADÁSI ELŐIRÁNYZATAI TERHÉRE ELSZÁMOLT TELJESÍTÉSEK (M Ft)

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
2018. évi időközi és nemzetiségi választások összes kiadása	458,0	575,9	523,0
Fejezeti kezelésű előirányzat	458,0	448,8	420,4
- ebből: időközi országgyűlési választás	15,6	15,6	15,6
- ebből: időközi önkormányzati választás	392,7	419,7	398,7
- ebből: nemzetiségi választás	49,7	13,5	6,1
Intézményi előirányzat	0,0	127,1	102,6
- ebből: időközi országgyűlési választás	0,0	0,0	0,0
- ebből: időközi önkormányzati választás	0,0	126,7	102,2
- ebből: nemzetiségi választás	0,0	0,4	0,4

Forrás: Az NVI számszaki beszámolója a 2018. évi időközi választások pénzügyi lebonyolításáról

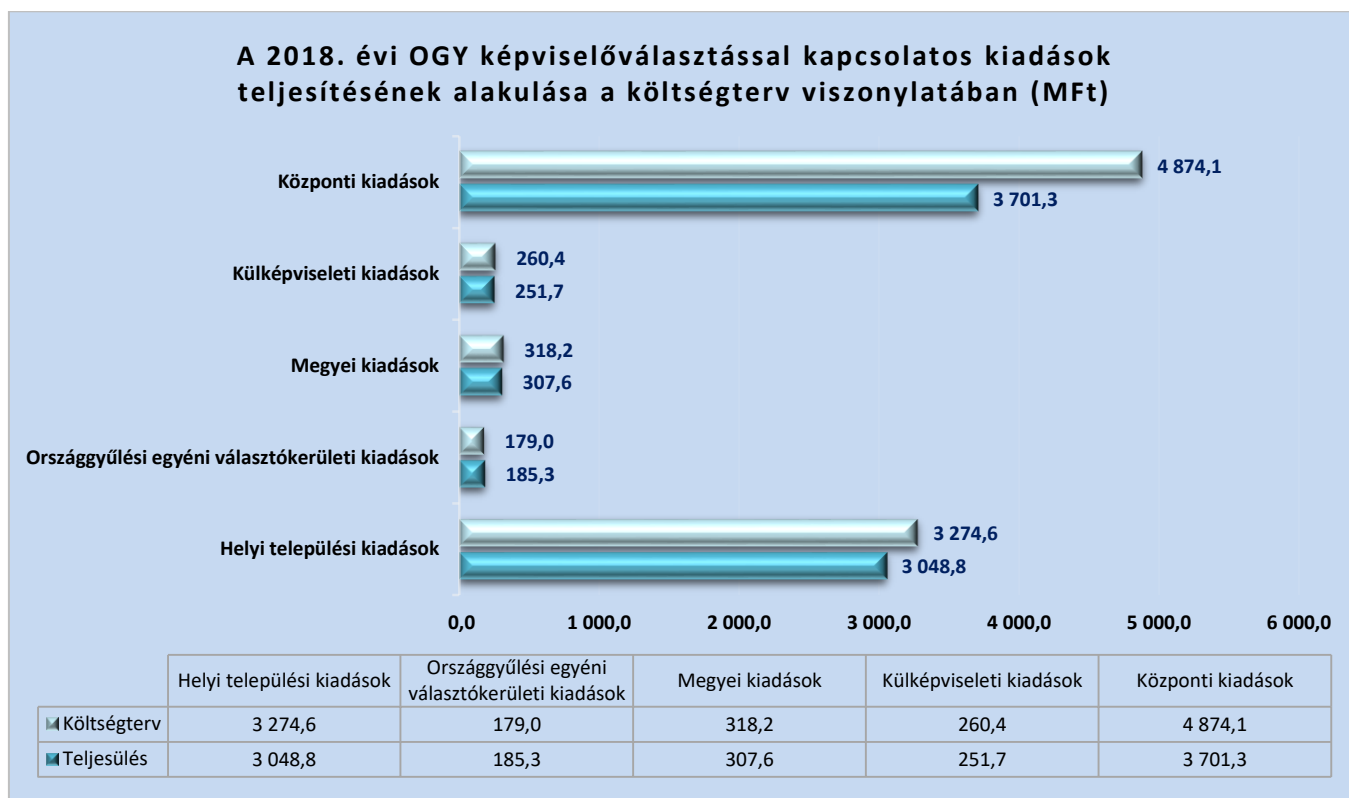
A választásokkal kapcsolatos kifizetések szabályszerűek voltak, megfeleltek az Áht. és az Ávr. előírásainak. Az előirányzatok szabályszerű felhasználása érdekében az NVI kialakította az Ávr. előírásai szerinti belső szabályzatokat, valamint a Ve. és a Központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről szóló 17/2013.

(VII. 17.) KIM rendelet előírásai szerinti informatikai rendszert. Az NVI a jogszabályi előírásokkal összhangban elkészítette a választások pénzügyi feladat- és költségterveit. A választások céljára biztosított pénzeszközöket a jogszabályok rendelkezéseinek eleget téve választásonként elkülönítetten kezelték. A kötelezettségvállalásra és teljesítésigazolásra vonatkozó belső kontrollok érvényesültek. Az NVI a jogszabályokban előírtakkal összhangban a választásokban résztvevő szervezetek (HVI⁶⁴, OEVI⁶⁵, TVI⁶⁶ és külképviseletek) részére határidőben biztosította a feladatok ellátásához szükséges forrásokat. A többlettámogatások szabályszerűen, a normatívák és előírások figyelembevételével kerültek megállapításra és folyósításra.

A 2018. évi országgyűlési képviselőválasztás előirányzatainak nyilvántartása, elszámolása és ellenőrzése szabályszerű volt. Az NVI ellenőrizte a pénzeszközök célhoz kötött felhasználását és az elszámolások megalapozottságát, határidőben megküldte az elszámolás elfogadásáról szóló okiratokat a lebonyolításban résztvevő választási irodák, valamint a Külgazdasági és Külügyminisztérium részére. A választás összesítő elszámolása az NVI elnöki utasításban előírt formában és tartalommal készült el. A választás előkészítésében és lebonyolításában résztvevők a 2/2018. (I. 3.) IM rendelet⁶⁷ 7. § (1) bekezdésében előírt, a szavazás napját követő huszonöt napon belüli pénzügyi elszámolásra vonatkozó határidőt nem minden esetben tartották be, esetenként jelentős, 20-25 napos késedelemmel készítették el az elszámolást. Az NVI a 2/2018. (I. 3.) IM rendelet 7. § (4) bekezdésében, az összesítő elszámolásra vonatkozó húsz napos határidőt nem tartotta be, azt hatvannégy napos késedelemmel készítette el. Az elszámolási határidők betartásával kapcsolatosan feltárt hibák a minősítést nem befolyásolták.

Az összesítő elszámolás kiemelt előirányzatonként és választási szerv szintenként tartalmazta a kiadásokat, amelyeket az M4. ábra szemléltet.

M4. ábra

Forrás: NVI által készített összesítő elszámolás a 2018. évi országgyűlési képviselőválasztásról (ÁSZ szerkesztés)

A 2018. évi időközi önkormányzati és nemzetiségi képviselőválasztások előirányzatainak nyilvántartása, elszámolása és ellenőrzése szabályszerű volt. A 2018. évi időközi önkormányzati és nemzetiségi képviselőválasztásokról az NVI a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek időközi választása és a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről szóló 23/2018. (VIII. 30.) IM rendelet 7. § (4) bekezdésében foglaltak szerint az összesítő elszámolást határidőben, az éves költségvetési beszámolója készítésével egyidejűleg elkészítette. Az időközi választásokban résztvevő szervezetek esetenként

a 7/2014. (XI. 6.) IM rendelet⁶⁸ 7. § (1) bekezdésében előírt, a szavazás napját követő tizenöt napos elszámolási határidőn túl, 3-15 napos késedelemmel küldték meg az elszámolást az NVI elnöke részére. Az NVI ellenőrizte a pénzeszközök célhoz kötött felhasználását és az elszámolások megalapozottságát, azonban egyes esetekben a 7/2014. (XI. 6.) IM rendelet 8. § (2) bekezdésében előírt – az elszámolás ellenőrzésére vonatkozó – 25 napos határidőt nem tartotta be, az ellenőrzéseket 5-6 napos késedelemmel végezte el. Az elszámolási és ellenőrzési határidők betartásával kapcsolatosan feltárt hibák a minősítést nem befolyásolták.

■ V. SZ. MELLÉKLET: ELLENŐRZÖTT FEJEZETEK ÉS SZERVEZETEK

Országgyűlés felé beszámolásra kötelezett intézmények		
Egyenlő Bánásmód Hatóság	Gazdasági Versenyhivatal	Közbeszerzési Hatóság
Központi Statisztikai Hivatal	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	Magyar Művészeti Akadémia
Magyar Tudományos Akadémia	Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Nemzeti Emlékezet Bizottságának Hivatala	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	Nemzeti Választási Iroda
Alkotmányos fejezetek intézményei		
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala	Alkotmánybíróság	Balassagyarmati Törvényszék
Budapest Környéki Törvényszék	Debreceni Ítéltábla	Debreceni Törvényszék
Egri Törvényszék	Fővárosi Ítéltábla	Fővárosi Törvényszék
Győri Ítéltábla	Győri Törvényszék	Gyulai Törvényszék
Kaposvári Törvényszék	Kecskeméti Törvényszék	Köztársasági Elnöki Hivatal
Kúria	Legfőbb Ügyészség	Miskolci Törvényszék
Nyíregyházi Törvényszék	Országgyűlés Hivatala	Országos Bírósági Hivatal
Pécsi Ítéltábla	Pécsi Törvényszék	Szegedi Ítéltábla
Szegedi Törvényszék	Székesfehérvári Törvényszék	Szekszárdi Törvényszék
Szolnoki Törvényszék	Szombathelyi Törvényszék	Tatabányai Törvényszék
Veszprémi Törvényszék	Zalaegerszegi Törvényszék	
Fejezeti kezelésű előirányzatok		
Agrárminisztérium	Belügyminisztérium	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Gazdasági Versenyhivatal	Honvédelmi Minisztérium	Igazságügyi Minisztérium
Innovációs és Technológiai Minisztérium	Központi Statisztikai Hivatal	Köztársasági Elnöki Hivatal
Külgazdasági és Külügyminisztérium	Legfőbb Ügyészség	Magyar Művészeti Akadémia
Magyar Tudományos Akadémia	Miniszterelnökség	Miniszterelnöki Kabinetiroda
Miniszterelnöki Kormányiroda	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	Pénzügyminisztérium
Országgyűlés Hivatala	Országos Bírósági Hivatal	

Központi kezelésű és az állami vagyonnal kapcsolatos bevételi és kiadási előirányzatok		
Agrárminisztérium	Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány	Államadósság Kezelő Központ Zrt.
Állami Egészségügyi Ellátó Központ	Belügyminisztérium	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt.
Kormányhivatalok	Magyar Államkincstár	Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat
Magyar Exporthitel Biztosító Zrt.	Magyar Export-Import Bank Zrt.	Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Miniszterelnökség
Nemzeti Adó- és Vámhivatal	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő	Nemzeti Eszközkezelő Zrt.
Nemzeti Földügyi Központ (2018-ban: Nemzeti Földalapkezelő Szervezet)	Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt.	Pénzügyminisztérium
Elkülönített állami pénzalapok és kezelő szerveik		
Bethlen Gábor Alap – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap – Innovációs és Technológiai Minisztérium	Nemzeti Foglalkoztatási Alap – Pénzügyminisztérium
Nemzeti Kulturális Alap – Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap – Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	
Társadalombiztosítási alapok		
Magyar Államkincstár	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő	
A központi költségvetés egyéb intézményei		
Alkotmányvédelmi Hivatal	Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Bélapátfalvai Idősek, Fogyatékosok Otthona
Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal	Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal Befogadó Állomás és Közösségi Szállás	Budapesti Vendéglátóipari és Humán Szakképzési Centrum (2019. augusztus 1-jével beolvadt a Semmelweis Egyetembe)
Ceglédi Szakképzési Centrum	Ceglédi Tankerületi Központ	Csongrád Megyei Gesztenyeliget Otthon
Csongrád Megyei Napsugár Otthon	Csongrád Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Emberi Erőforrás Támogatáskezelő	Fejér Megyei Művelődési Központ	Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete (Tököl)
Győri Szakképzési Centrum (2018-ban: Győri Szolgáltatási Szakképzési Centrum)	Győr-Moson-Sopron Megyei Dr. Piróth Endre Szociális Központ	Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ
Innovációs és Technológiai Minisztérium	„Kastély Otthon” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Otthona és Rehabilitációs Intézménye	Kelet-Pesti Tankerületi Központ
Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Általános Iskola	Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság	Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Lippai János Mezőgazdasági Szakgimnázium és Szakközépiskola	Lipthay Béla Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
Lumniczer Sándor Kórház-Rendelőintézet	Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum	Margit Kórház Pásztó
Mátészalkai Szakképzési Centrum	Mezőkövesdi Tankerületi Központ	Nagykőrösi Rehabilitációs Szakkórház és Rendelőintézet
Nemzeti Akkreditáló Hatóság	Nógrád Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	Nógrád Megyei Kormányhivatal
Nemzeti Sportközpontok	Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal	Országos Széchényi Könyvtár
Országos Vízügyi Főigazgatóság	Pannon Egyetem	Pénzügyminisztérium
Pest Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat	Pest Megyei Rendőr-főkapitányság	Pesti Magyar Színház
Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény	Péterfy Kórház-Rendelőintézet és Manninger Jenő Országos Traumatológiai Intézet	Sátoraljaújhelyi Erzsébet Kórház
Serényi Béla Mezőgazdasági Szakgimnázium és Szakközépiskola	Siófoki Szakképzési Centrum	Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet
Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház	Szegedi Rendészeti Szakgimnázium	Szent Borbála Kórház
Szolnoki Szakképzési Centrum (2018-ban: Solnoki Szolgáltatási Szakképzési Centrum)	Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet	Uzsoki Utcai Kórház
Váci Szakképzési Centrum	Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Veszprém Megyei Fogyatékos Személyek, Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Integrált Intézménye
Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (2018-ban: Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)	Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság	

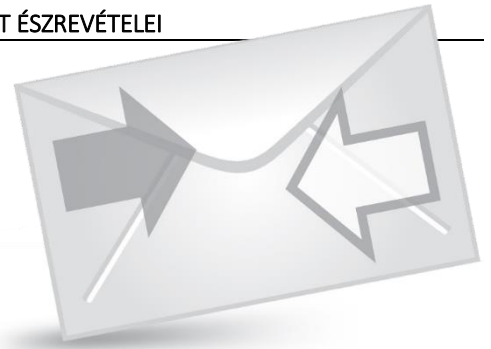
FÜGGELÉKEK

■ I. SZ. FÜGGELÉK: AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK ÁSZ ÁLTAL EL NEM FOGADOTT ÉSZREVÉTELEI

A jelentéstervezetet a Számvevőszék 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezetek vezetőinek az ÁSZ tv. 29. §* (1) bekezdése előírásának megfelelően.

Az ÁSZ tv. 29. § (3) bekezdésével összhangban az ÁSZ a Függelékben feltünteti az ellenőrzés megállapításaival kapcsolatban tett, figyelembe nem vett észrevételeket, és megindokolja, hogy azokat miért nem fogadta el.

---

* **29. § (1)** Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevétellel a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

BETHLEN GÁBOR ALAPKEZELŐ KÖZHASZNÚ NONPROFIT ZRT.

Észrevétel (a kötelezettségvállalás, teljesítésigazolás és számviteli bizonylatok hiányával kapcsolatban):

A vezérigazgató levelében az ÁSZ elnöke által megküldött figyelemfelhívó levélben foglalt, a Bethlen Gábor Alapnál (BGA) az ellenőrzés során feltárt jogszabálysértő gyakorlatok vonatkozásában fogalmazta meg észrevételeit. A figyelemfelhívó levélben megfogalmazott jogszabálysértő gyakorlatok az ELKA kiadási előirányzatai terhére teljesített mintavétel alapján történő kifizetések kiértékelésének az eredménye. Az észrevétel szerint az adatszolgáltatás során valamennyi kifizetéshez kapcsolódóan a kötelezettségvállalást és a kifizetést igazoló dokumentumot, valamint a gazdálkodás belső szabályozási rendjét és a kapcsolódó aláírás-mintákat megküldték az ÁSZ részére.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ÁSZ az ellenőrzési megállapításait az adatszolgáltatás során a részére törvényi határidőben rendelkezésre bocsátott, teljességi és hitelességi nyilatkozattal alátámasztott dokumentumokra alapozva fogalmazza meg. Az ÁSZ a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő pénzforgalmi kiadások teljesítésének megfelelőségét statisztikai mintavételi módszer alapján értékelte, és „Az ellenőrzés módszerei” című fejezetben részletezett szempontok szerint elvégzett kiértékelés eredményeként tette meg a jelentéstervezetben rögzített megállapításait, vonta le a következtetéseket. Az ellenőrzés rendelkezésére álló dokumentumok ismételt felülvizsgálata alapján megállapítható, hogy a kifizetésekhez kapcsolódó gazdasági események szabályszerű elszámolását a Számv. tv. 165. § (1) és (2) bekezdésében előírtak ellenére számviteli bizonylattal (kötelezettségvállalás dokumentuma, kifizetést igazoló bizonylat) nem támasztották alá, azok a 2019. július 25-én aláírt teljességi és hitelességi nyilatkozatban sem szerepeltek. Megállapítható továbbá az ellenőrzési dokumentumok alapján, hogy a teljesítésigazoló az Ávr. 57. § (4) bekezdése előírása ellenére nem minden esetben rendelkezett írásbeli kijelöléssel.

Észrevétel (a 3.5. számú megállapítás 4. bekezdésével kapcsolatban):

Az észrevétel szerint a 2018. évi maradvány összegének megállapítása során a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összegében nem került figyelembe vételre 321 868 Ft, amely árfolyamvesztéséghez, bankköltséghez kapcsolódott. A vezérigazgató észrevételben jelzett álláspontja szerint ezt nem kell kötelezettségvállalással terhelt maradványként figyelembe venni.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ellenőrzési dokumentumok alapján a BGA 2018. évi éves költségvetési beszámolójának 07/A. űrlapján található maradvány-kimutatásában szereplő, kötelezettségvállalással terhelt maradvány 3 271 313 590 forint összegét az államháztartás számviteléről szóló az 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet 39. § (3) bekezdésében előírt, a 14. számú mellékletében meghatározott adattartalmú analitikus/részletező nyilvántartás nem támasztotta alá. A 2019. július 9-én kelt teljességi és hitelességi nyilatkozat 25. pontjában megnevezett, az ellenőrzési dokumentumok között megtalálható maradvány analitika alapján a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege a 2018. évben 1 836 557 646 forint volt, amely 1 434 755 944 forinttal kevesebb a beszámolóban kimutatott összegnél. A BGA 2018. évi költségvetési maradványa felhasználásának engedélyezését tartalmazó, PM-nek megküldött – a teljességi és hitelességi nyilatkozat 5. pontjában megnevezett és az ellenőrzési dokumentumok között megtalálható – elszámolás alapján a BGA az „LXV. Bethlen Gábor Alap fejezet 9. Határtalanul! program támogatása” címen további 1 380 896 064 forint kötelezettségvállalással terhelt maradvánnyal is rendelkezett. A BGA nem bocsátott olyan dokumentumot az ÁSZ rendelkezésére, amely a hivatkozott 1 380 896 064 forint, valamint a beszámolóban szereplő összegből fennmaradó 53 859 880 forint kötelezettségvállalással terhelt maradványt a jogszabály szerinti analitikus/részletező nyilvántartás alátámasztotta volna.

Az éves költségvetési beszámolóban kimutatott, árfolyamvesztéséghez, bankköltséghez kapcsolódó 321 686 forint figyelembe nem vett összeget a BGA a PM felé történő elszámolásában – az észrevételben foglaltakkal egyezően – már nem szerepeltette. Az észrevételben foglaltak megerősítik azt a számvetőségi megállapítást, hogy a 2018. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány kimutatása a BGA esetében nem volt szabályszerű.

GYŐRI ÍTÉLŐTÁBLA

Észrevétel (a 3.3. sz. megállapítás 4. bekezdésének 2. mondatával kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy a saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokról az irányító szerv felé megküldött tájékoztató leveleket csak 2018. II. félévétől archiválták, ezért azok az adatszolgáltatás során nem álltak teljes körűen rendelkezésre.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ÁSZ az ellenőrzési megállapításait az adatszolgáltatás során a részére törvényi határidőben rendelkezésre bocsátott, teljességi és hitelességi nyilatkozattal ellátott dokumentumokra alapozva fogalmazza meg. Az elnök az észrevételében elismerte a saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosítások irányító szerv felé történő megküldését alátámasztó dokumentumok hiányosságát, ezért a jelentéstervezet módosítása nem indokolt.

MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR

Észrevétel (a 2.1. sz. megállapítás 5. bekezdésével kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst. tv.) – 2005. augusztus 1-je előtt hatályos – 36. § (1) bekezdése értelmében a megállapító szervezeteknek az ellátásra vonatkozó igények teljesítéséről nem kellett alakszerű határozatot hozni. Az észrevétel szerint a 2013. március 31-jét követően megállapított családtámogatási ellátások esetében a döntéseket ügyviteli szoftverrel állítják elő és tárolják. Elnök úr jelezte továbbá, hogy a családtámogatásokat megállapító határozatok hiányára vonatkozóan az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányító jogkörében eljárva eljárásrendet adott ki, amelyben előírta a 2013. április 1-je előtt megállapított és jelenleg folyósítás alatt lévő ügyek felülvizsgálatát és a hiányzó dokumentumok pótlását, amelynek módosított határideje 2020. május 31-e.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

A Családi támogatások jogcímcsoport terhére teljesített kiadások vonatkozásában a folyósított ellátások megállapítását bizonylatokkal nem támasztották alá. Az ellátásra vonatkozó igények teljesítéséről szóló döntések időpontja, továbbá a csoportos utalványozásra tekintettel az egyes kifizetések összege nem minden esetben állapítható meg. Az elnök észrevételében a jelentéstervezet megállapítását megerősítette azzal, hogy a 2005. augusztus 1-jét követően, de 2013. március 31-ét megelőzően megállapított családtámogatási eljárások tekintetében a folyósítás alatt álló ügyek felülvizsgálata és a hiányzó dokumentumok pótlása jelenleg folyamatban van. Az ÁSZ részére átadott, a kifizetéseket alátámasztó dokumentumok hiánya miatt nem ítélt meg, hogy az ellenőrzött tételek tekintetében melyek esetében történt az ellátás teljesítéséről szóló döntés 2005. augusztus 1-jét megelőzően, amelyekre vonatkozóan a Cst. tv. hivatkozott rendelkezése értelmében a határozathozatal nem volt kötelező érvényű.

A Családi támogatások, illetve Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére teljesített kiadások vonatkozásában továbbá két kormányhivatal nem teljesített adatszolgáltatást, a folyósított ellátások megállapítását és kifizetését dokumentumokkal (kérelem, hiánypótlás, határozat, pénzügyi teljesítések és elszámolások bizonylatai, utalvány, utalás engedélyező lista, a teljesítés nyilvántartási számlái, kincstárnak benyújtott adatszolgáltatások, elszámolások, igénylőlapok) nem támasztotta alá.

Észrevétel (a 3.1. sz. megállapítás 2. bekezdéséhez, a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére történt kiutalások szabályszerűségével kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a kifizetések során minden esetben az Ávr. előírt kontrollokat alkalmazza, valamint hogy az utalványozás és az érvényesítés csoportosan történik, így az nem maradhat el esetenként. Az észrevétel szerint a Korhatár alatti ellátások és a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére történt kiutalások jogszabályon alapuló fizetési kötelezettségek (pl. szépkorúak jubileumi juttatása), ezért a Kincstár az Ávr. 57. § (3) bekezdésében előírt teljesítésigazolás elvégzése alól mentesül.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ellenőrzési dokumentumok alapján a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoport 1.3.8. Járási szociális feladatok ellátása jogcím terhére teljesített kiadások esetében a kifizetéseket megelőzően szükséges kontrollokat – két kormányhivatal esetében – nem végezték el. Az említett két kormányhivatal az ÁSZ részére nem adott át olyan dokumentumokat, ellenőrzési bizonyítékokat (kérelem, határozat, pénzügyi teljesítések és elszámolások bizonylatai, utalvány, utalás engedélyező lista, elszámolások, igénylőlapok), amelyek kétséget kizáróan bizonyították volna a kifizetések előtti kontrollok működését.

MARGIT KÓRHÁZ PÁSZTÓ

Észrevétel (a II. sz. melléklet 3. bekezdésének 1. mondatával kapcsolatban):

Észrevételében a főigazgató tájékoztatta az ÁSZ elnökét a Margit Kórház Pásztónál az Állami Egészségügyi Ellátó Központ Egészségügyi Intézményi Ellenőrzési Főosztály által lefolytatott ellenőrzésről. Levelében foglaltak szerint a feltárt hiányosságok alapján intézkedési tervet készítettek a szabályzatok tartalmi hiányosságainak megszüntetése és a jogszabályi előírások szerinti működés megteremtése érdekében.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Észrevételében a főigazgató a jelentéstervezetben foglalt megállapítást nem cáfolta, a szabályszerű működés megteremtése érdekében megtett intézkedéseiről adott tájékoztatásában a kontrollkörnyezet kialakítására vonatkozó megállapítást megerősítette.

Észrevétel (a 3.3. sz. megállapítás 7. bekezdésével kapcsolatban):

A főigazgató észrevételében a jelentéstervezetben foglalt megállapítást nem cáfolta. Levelében foglaltak szerint a saját hatáskörben végrehajtott előirányzat-módosításokról szóló tájékoztatásokat az irányító szerv felé az ellenőrzött időszakot követően pótolták.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

A szabályszerű működés megteremtése érdekében megtett intézkedésekről adott tájékoztatás a kontrollkörnyezet kialakítására vonatkozó, jelentéstervezetben szereplő megállapítást megerősítette.

NEMZETI KUTATÁSI FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

Észrevétel (a 3.5. sz. megállapítás 4. bekezdés 2-3. mondatával kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap (NKFIA) a 2018. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány részletező nyilvántartásával rendelkezett a vizsgált időszakban, azonban a nyilvántartás nem került feltöltésre az ÁSZ rendszerébe.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

A teljességi és hitelességi nyilatkozat alapján az adatszolgáltatás során az NKFIA-ra vonatkozóan nem bocsátottak az ellenőrzés rendelkezésére olyan dokumentumot, amely a kötelezettségvállalással terhelt maradvány részletező nyilvántartással történő alátámasztását igazolta volna. Az észrevételben foglaltak mindezeket megerősítik.

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA

Észrevétel (a IV. sz. melléklet 6. bekezdésének 5. mondatával kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy a Nemzeti Választási Iroda (NVI) a 2/2018. (I. 3.) IM rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti határidőben eleget tett adatszolgáltatási kötelezettségének. Az észrevétel szerint az utolsóként elfogadott Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) elszámolás dátuma 2018. június 19-e, így az összesített elszámolás elkészítési határideje 2018. július 9-e volt. Az NVI az összesített elszámolás a 2/2018. (I. 3.) IM rendeletben meghatározott határidő előtt, 2018. július 6-án készítette el, így az észrevétel szerint jogszabálysértő gyakorlat nem áll fenn.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ellenőrzési dokumentumok között megtalálható, az NVI – az észrevételben is hivatkozott – 2018. július 6-án kelt összesített elszámolása hitelesítést, aláírást nem tartalmazott, így ellenőrzési bizonyítékként nem értékelhető. Megbízhatónak tekinti az ÁSZ az ellenőrzés szempontjából azon bizonyítékot, amely kétséget kizáróan bizonyítja a benne foglaltakat. A 2018. évi országgyűlési képviselőválasztás – 2018. július 6-án kelt összesített elszámoláshoz képest módosított adattartalmú – számszaki beszámolóját az NVI elnöke 2018. szeptember 11-én hagyta jóvá. Az NVI a szeptemberben jóváhagyott beszámolót még két alkalommal, 2018. október 30-án és 2018. december 17-én módosította. Az észrevételben is hivatkozott, utolsóként elfogadott KKM elszámolás 2018. június 19-ei dátumára tekintettel az összesített elszámolás – 2/2018. (I. 3.) IM rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti – elkészítési határideje 2018. július 9-e volt, amelyhez képest az NVI első hitelesített beszámolót határidőn túl (64 nappal később), 2018. szeptember 11-én készítette el.

PÉCSI TÖRVÉNYSZÉK

Észrevétel (a 3.3. sz. megállapítás 4. bekezdésének 2. mondatával kapcsolatban):

Az elnök észrevételében jelezte, hogy az előirányzat-átcsoportosításokhoz kapcsolódó mintatételek esetében az irányító szerv részére történő megküldést igazoló dokumentumot az adatbekérés során nem csatolták.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

A teljességi és hitelességi nyilatkozat alapján az adatszolgáltatás során a Pécsi Törvényszék nem bocsátott az ellenőrzés rendelkezésére olyan dokumentumot, amely a saját hatáskörű előirányzat-módosítások esetében az irányító szerv tájékoztatását igazolta volna. Az észrevételben foglaltak mindezeket megerősítik.

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Észrevétel (a 2.1. sz. megállapítás 5. bekezdésével kapcsolatban):

Az észrevétel szerint a Családi támogatások, valamint a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportok esetében az ellátások megállapítása a járási hivatalok feladata, amelyeknél a Kincstár – a családtámogatási ellátások folyósítását megalapozó dokumentumok teljes körűsége tekintetében – folytat ellenőrzéseket. A családtámogatásokat megállapító határozatok hiányára vonatkozóan az Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányító jogkörében eljárva eljárásrendet adott ki, amelyben előírta a folyósítás alatt lévő ügyek felülvizsgálatát és a hiányzó dokumentumok pótlását.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

A rendelkezésre álló ellenőrzési dokumentumok felülvizsgálta alapján a Családi támogatások jogcímcsoport terhére teljesített kiadások vonatkozásában a folyósított ellátások megállapítását bizonylatokkal nem támasztották alá. Az ellátásra vonatkozó igények teljesítéséről szóló döntések időpontja, továbbá a csoportos utalványozásra tekintettel az egyes kifizetések összege nem minden esetben állapítható meg. Az észrevételben foglaltak megerősítik a családtámogatásokat megállapító határozatok hiányosságát azzal, hogy a 2013. április 1-jét megelőzően megállapított családtámogatási eljárások tekintetében a folyósítás alatt álló ügyek felülvizsgálata és a hiányzó dokumentumok pótlása jelenleg folyamatban van.

A Családi támogatások, illetve Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére teljesített kiadások vonatkozásában továbbá az ÁSZ felhívására két kormányhivatal nem teljesített adatszolgáltatást, a folyósított ellátások megállapítását és kifizetését dokumentumokkal (kérelem, hiánypótlás, határozat, pénzügyi teljesítések és elszámolások bizonylatai, utalvány, utalás engedélyező lista, a teljesítés nyilvántartási számlái, kincstárnak benyújtott adatszolgáltatások, elszámolások, igénylőlapok) nem támasztotta alá.

Észrevétel (a 3.1. sz. megállapítás 2. bekezdéséhez, a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére történt kiutalások szabályszerűségével kapcsolatban):

Az észrevételben foglaltak szerint a Korhatár alatti ellátások, valamint a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoportjai terhére történt kiutalások során a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság minden esetben alkalmazza az Ávr. szerinti kontrollokat. Az utalványozás és érvényesítés csoportosan történik, így azok nem maradhatnak el.

Az észrevétel el nem fogadásának indoklása:

Az ÁSZ részére átadott dokumentumok ismételt felülvizsgálatát követően megállapítható, hogy a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások jogcímcsoport 1.3.8. Járási szociális feladatok ellátása jogcím terhére teljesített kiadások esetében a kifizetéseket megelőzően szükséges kontrollokat – két kormányhivatal esetében – nem végezték el. Az említett két kormányhivatal az ÁSZ részére nem adott át olyan dokumentumokat, ellenőrzési bizonyítékokat (kérelem, határozat, pénzügyi teljesítések és elszámolások bizonylatai, utalvány, utalás engedélyező lista, elszámolások, igénylőlapok), amely kétséget kizáróan bizonyították volna a kifizetések előtti kontrollok működését.

■ II. SZ. FÜGGELÉK: AZ ORSZÁGGYŰLÉS FELÉ BESZÁMOLÁSRA KÖTELEZETT INTÉZMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 5. CÍM)

A Közbeszerzési Hatóság belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat-módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI ADATVÉDELMI ÉS INFORMÁCIÓSZABADSÁG HATÓSÁG (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 21. CÍM)

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 22. CÍM)

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

MAGYAR ENERGETIKAI ÉS KÖZMŰ-SZABÁLYOZÁSI HIVATAL (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 23. CÍM)

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI VÁLASZTÁSI IRODA (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 24. CÍM)

A Nemzeti Választási Iroda belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGÁNAK HIVATALA (I. ORSZÁGGYŰLÉS FEJEZET, 25. CÍM)

A Nemzeti Emlékezet Bizottságának Hivatala belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI HIVATAL (XII. FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM FEJEZET, 2. CÍM)

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL (XXX. GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL FEJEZET)

A Gazdasági Versenyhivatal belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL, FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK (XXX. GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL FEJEZET, 2. CÍM)

Az éves költségvetési beszámoló elkészítése szabályszerű volt, megfelelt az Áhsz. előírásainak. Az éves költségvetési beszámolót az intézmény a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe az előírt határidőig feltöltötte. A költségvetési jelentés és a kapcsolódó főkönyvi számlákon szereplő előirányzat-maradványok összegei megegyeztek az analitikus nyilvántartásokban kimutatott összegekkel, azokat dokumentumok támasztották alá.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL (XXXI. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL FEJEZET)

A Központi Statisztikai Hivatal belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL, FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK (XXXI. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL FEJEZET, 6. CÍM)

Az éves költségvetési beszámoló elkészítése szabályszerű volt, megfelelt az Áhsz. előírásainak. Az éves költségvetési beszámolót az intézmény a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe az előírt határidőig feltöltötte. A költségvetési jelentés és a kapcsolódó főkönyvi számlákon szereplő előirányzat-maradványok összegei megegyeztek az analitikus nyilvántartásokban kimutatott összegekkel, azokat dokumentumok támasztották alá.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA (XXXIII. MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA FEJEZET)

A Magyar Tudományos Akadémia Titkársága a belső kontrollrendszert szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően kiépítette. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

A bevételi és kiadási adatok megbízhatóak voltak, a bevételek és a kiadások elszámolása szabályszerű volt.

Az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartották, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állították össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA, FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK (XXXIII. MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA FEJEZET, 6. CÍM)

Az éves költségvetési beszámoló elkészítése szabályszerű volt, megfelelt az Áhsz. előírásainak. Az éves költségvetési beszámoló feltöltése a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe az előírt határidőig megtörtént. A költségvetési jelentés és a kapcsolódó főkönyvi számlákon szereplő előirányzat-maradványok összegei megegyeztek az analitikus nyilvántartásokban kimutatott összegekkel, azokat dokumentumok támasztották alá.

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA (XXXIV. MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA FEJEZET)

A Magyar Művészeti Akadémia Titkársága a belső kontrollrendszert szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően kiépítette. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

A bevételi és kiadási adatok megbízhatóak voltak, a bevételek és a kiadások elszámolása szabályszerű volt.

Az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartották, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állították össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL (XXXV. NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL FEJEZET)

A Nemzeti Kutatási fejlesztési és Innovációs Hivatal belső kontrollrendszere szabályszerűen, az Áht., az Ávr. és a Bkr. előírásainak megfelelően került kiépítésre. Az integritás kontrollok kialakításával megteremtették a korrupciós kockázatok megfelelő kezelésének feltételeit.

Az intézmény bevételi és kiadási adatai megbízhatóak voltak, bevételeinek és kiadásainak elszámolása szabályszerű volt.

Az intézmény az előirányzat módosításra, átcsoportosításra, és a költségvetési maradvány kimutatásra vonatkozóan az Áht., az Ávr. és az Áhsz. előírásait betartotta, a beszámoló részét képező mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet a jogszabályi előírásokkal összhangban állította össze. Az Áhsz. kötelező egyezőségekre vonatkozó előírásai érvényesültek.

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL, FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK (XXXV. NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL FEJEZET, 2. CÍM)

Az éves költségvetési beszámoló elkészítése szabályszerű volt, megfelelt az Áhsz. előírásainak. Az éves költségvetési beszámolót az intézmény a Magyar Államkincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltatási rendszerbe az előírt határidőig feltöltötte. A költségvetési jelentés és a kapcsolódó főkönyvi számlákon szereplő előirányzat-maradványok összegei megegyeztek az analitikus nyilvántartásokban kimutatott összegekkel, azokat dokumentumok támasztották alá.

■ III. SZ. FÜGGELÉK: TÁJÉKOZTATÁS A FIGYELEMFELHÍVÓ LEVELEKRŐL

A 2018. évi központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzése során feltárt szabályszerűségi hibák kijavítására az Állami Számvevőszék elnöke figyelemfelhívó levélben szólította fel az érintett intézmények vezetőit. A figyelemfelhívó levélben foglaltakat az ÁSZ törvény előírásai szerint az ellenőrzött szervezet vezetőjének tizenöt napon belül szükséges elbírálnia, a megfelelő intézkedést megtennie, és a megtett intézkedésekről az Állami Számvevőszék elnökét értesítenie.

Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok, szabálytalanságok kapcsán összesen 38 ellenőrzött szervezet vezetője részére került sor figyelemfelhívó levél megküldésére. A figyelemfelhívásokban rögzített szabálytalanságok a számvitel, a könyvvezetés, a költségvetési beszámoló készítésének területeit, a kifizetést megelőző kontrollok működésének, a szabad előirányzat nélküli kötelezettségvállalások, valamint az irányító szerv felé történő tájékoztatási kötelezettség témaköreit érintették.

Az ellenőrzés során feltárt, a figyelemfelhívó levelekben rögzített hibák, hiányosságok a lényegességi szintet nem érték el, így a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságát, a központi költségvetés egésze végrehajtásának szabályszerűségét nem befolyásolták.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

¹ ÁSZ	Állami Számvevőszék
² Stabilitási tv.	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
³ Kvtv.	2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről
⁴ TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok: Nyugdíjbiztosítási Alap és Egészségbiztosítási Alap
⁵ ELKA	Elkülönített Állami Pénzalapok
⁶ Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
⁷ Kincstár	Magyar Államkincstár
⁸ Áhsz.	4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet az államháztartás számviteléről
⁹ ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. tv. az Állami Számvevőszékről
¹⁰ Ve.	A választási eljárásokról szóló 2013. évi XXXVI. törvény
¹¹ PM	Pénzügyminisztérium
¹² NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
¹³ ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
¹⁴ ÁEEK	Állami Egészségügyi Ellátó Központ
¹⁵ OGYH	Országgyűlés Hivatala
¹⁶ KE	Köztársasági Elnöki Hivatal
¹⁷ AB	Alkotmánybíróság
¹⁸ AJBH	Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
¹⁹ OBH	Országos Bírósági Hivatal
²⁰ OGY	Országgyűlés
²¹ KH	Közbeszerzési Hatóság
²² NAIH	Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
²³ EBH	Egyenlő Bánásmód Hatóság
²⁴ MEKH	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
²⁵ NVI	Nemzeti Választási Iroda
²⁶ NEBH	Nemzeti Emlékezet Bizottságának Hivatala
²⁷ NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
²⁸ GVH	Gazdasági Versenyhivatal
²⁹ KSH	Központi Statisztikai Hivatal
³⁰ MTA	Magyar Tudományos Akadémia
³¹ MMA	Magyar Művészeti Akadémia
³² NKFIH	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
³³ ÁSZ SZMSZ	Állami Számvevőszék Szervezeti és Működési Szabályzata
³⁴ Ávr.	368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
³⁵ KAR	Költségvetési Adatcserélő Rendszer
³⁶ AHAB	Államháztartási Adatbázis
³⁷ KGR K11	Költségvetés Gazdálkodási Rendszer K11 adatgyűjtő-beszámoló rendszer
³⁸ Konvergencia Program	Magyarország konvergencia programja 2018-2022 (2018. április)
³⁹ NCSSZA	Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap (XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 21. cím 1. alcím)

40 EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
41 Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
42 Vidékfejlesztési program	Kvtv. 2. cím, 12. alcím, 2. jogcímcsoport /Vidékfejlesztési program 2014-2020
43 BGA	Bethlen Gábor Alap
44 KNPA	Központi Nukleáris Pénzügyi Alap
45 NEFA	Nemzeti Foglalkoztatási Alap
46 NKA	Nemzeti Kulturális Alap
47 NKFIA	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap
48 KESZ	Kincstári Egységes Számla
49 NRSZKH	Nagykőrösi Rehabilitációs Szakkórház és Rendelőintézet
50 SZBKH	Szent Borbála Kórház
51 Bkr.	370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről
52 KEMGYK	Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Általános Iskola
53 MKHP	Margit Kórház Pásztó
54 NMGYVK-TGYSZ	Nógrád Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
55 NSK	Nemzeti Sportközpontok
56 VMFSZPSZI	Veszprém Megyei Fogyatékos Személyek, Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Integrált Intézménye
57 VMGYK	Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
58 LBMSZSZK	Lipthay Béla Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium
59 SBMSZSZ	Serényi Béla Mezőgazdasági Szakgimnázium és Szakközépiskola
60 SZSZC	Szolnoki Szakképzési Centrum
61 PMGYK	Pest Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
62 FMMK	Fejér Megyei Művelődési Központ
63 Kastély Otthon	„Kastély Otthon” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Otthona és Rehabilitációs Intézménye
64 HVI	Helyi Választási Iroda
65 OEVI	Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Iroda
66 TVI	Területi, illetve Fővárosi Választási Iroda
67 2/2018. (I. 3.) IM rendelet	2/2018. (I. 3.) IM rendelet az országgyűlési képviselők választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről
68 7/2014. (XI. 6.) IM rendelet	7/2014. (XI. 6.) IM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a megismételt szavazás, a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek időközi választása, a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a megismételt szavazás és a nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉSE

2019. október

ELEMZÉS

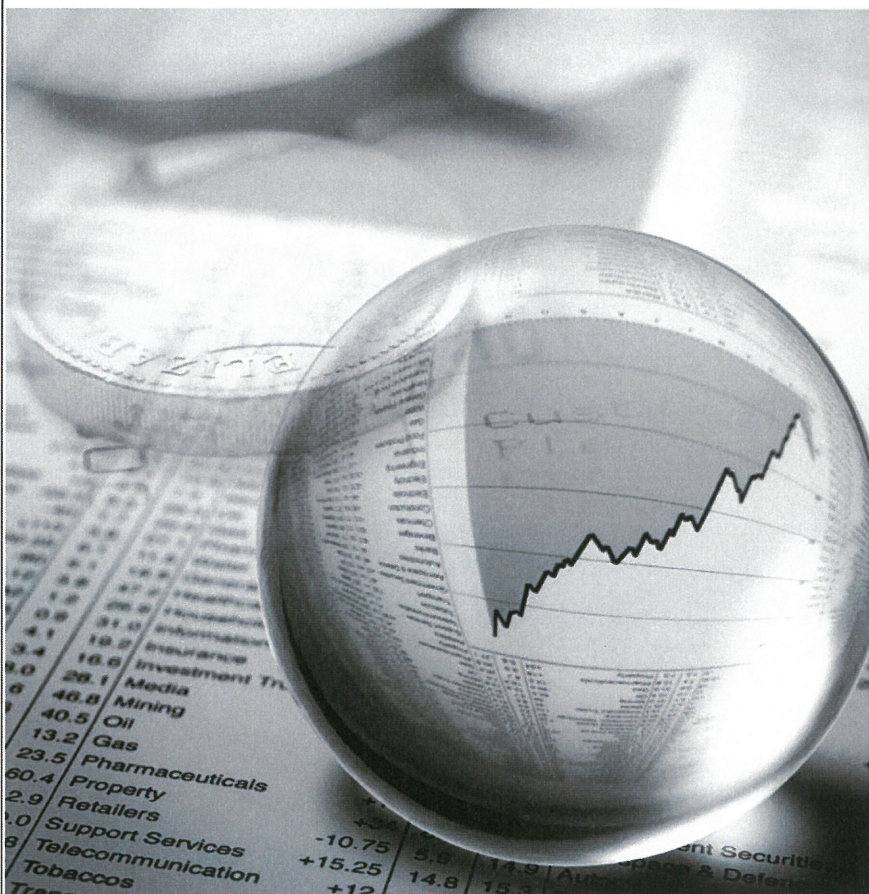
**Elemzés a 2018. évi költségvetési
folyamatok makrogazdasági
összefüggéseiről a zárszámadás
ellenőrzése kapcsán**

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉSE

ELEMZÉS

**Elemzés a 2018. évi költségvetési
folyamatok makrogazdasági
összefüggéseiről a zárszámadás
ellenőrzése kapcsán**

ENGEDÉLYEZŐ

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELNÖK

Domokos László elnök

Szerkesztő:

DR. SIMON JÓZSEF projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

HOLMAN MAGDOLNA JULIANNA felügyeleti vezető

Készítették:

KISAPÁTI ANGÉLA számvevő

MOKÁNSZKINÉ MENGYI ANDREA számvevő

NAGY ZSOLT számvevő

PRELLER ZSUZSANNA számvevő

SZÉNÁSI PÉTER számvevő

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-1588-010/2019.

TARTALOMJEGYZÉK

▶	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	5
▶	1. AZ ELEMZÉS CÉLJA ÉS MÓDSZERE	8
▶	2. AZ ÁLLAMADÓSSÁG ÉS A HIÁNY ALAKULÁSA.....	9
	2.1. Az államadósság alakulásának bemutatása.....	9
	— 2.1.1. Államadósság alakulása az uniós módszertan szerint.....	9
	— 2.1.2. Az államadósság alakulása a hazai módszertan szerint	10
	2.2. A központi költségvetés adósságának szerkezete.....	11
	2.3. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások.....	14
	2.4. A hiánymutatók alakulása.....	15
	— 2.4.1. A pénzforgalmi hiány alakulása	15
	— 2.4.2. Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása	16
▶	3. A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK ALAKULÁSA .	18
	3.1. Az uniós támogatások felhasználása.....	18
	— 3.1.1. Az uniós programokkal kapcsolatos bevételek teljesítése ...	19
	— 3.1.2. Az uniós programokkal kapcsolatos kiadások teljesítése	20
	— 3.1.3. Hozzájárulás az EU költségvetéséhez.....	22
	3.2. A központi alrendszer pénzforgalmi egyenlegét befolyásoló tényezők	22
	— 3.2.1. A centralizációs és újraelosztási arány alakulása.....	22
	— 3.2.2. A központi alrendszer bevételeinek teljesülése	23
	— 3.2.3. A központi alrendszer kiadásainak teljesülése.....	27
	— 3.2.4. A központi tartalékok felhasználása	32
	— 3.2.5. A maradványok keletkezése és felhasználása.....	34
	3.3. A költségvetési és gazdasági folyamatokra hatást gyakorló főbb központi döntések.....	36
	— 3.3.1. A foglalkoztatottság növelését elősegítő intézkedések	36
	— 3.3.2. A főbb adópolitikai intézkedések	37
	— 3.3.3. A lakástámogatások alakulása	37

— 3.3.4. A beruházások alakulása.....	38
3.4. A költségvetési kiadások funkcionális szerkezetének változása...	38
◀ 4. A HAZAI GAZDASÁGI FEJLŐDÉS FŐBB JELLEMZŐI	42
4.1. A GDP alakulása.....	42
4.2. A foglalkoztatottság és a munkanélküliség alakulása.....	46
4.3. A háztartások jövedelmének és vagyonának alakulása	47
4.4. Az infláció.....	50
4.5. A hitelpiaci folyamatok alakulása.....	50
4.6. A nemzetközi környezet jellemzői.....	51
◀ RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK	53
◀ ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR.....	55
◀ MELLÉKLETEK	58
◀ FELHASZNÁLT IRODALOM.....	61

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A 2018. évben tovább folytatódott a GDP arányos államadósság csökkenése. Az uniós módszertan szerinti államadósság-ráta 2,7 százalékponttal mérséklődött és értéke az év végén 70,2%-ot tett ki. A hazai módszertan szerinti államadósság-mutató szintén jelentős mértékben, 2,9 százalékponttal lett kisebb a 2018. év során, mértéke 69% lett. A csökkenő tendencia alapján teljesültek az államadósságra vonatkozó hazai és uniós előírások.

A GDP arányos államadósság mutatószámok alakulásában negatív hatást gyakorolt a központi költségvetés adósságának növekedése, amelyet azonban kompenzált a gazdasági növekedés kedvező hatása, amely a kormány várakozásához képest 0,8 százalékponttal nagyobb ütemben bővült.

Az adósság összetételének átalakulása szintén folytatódott a 2018. évben. A devizaadósság részarányának 20,0%-ra való csökkenése hozzájárult az állampapír-piac és általában az államháztartás pénzügyi kockázatainak mérséklődéséhez. A lakossági és a hazai befektetők térnyerése az államadósság finanszírozásában kedvező folyamatnak minősíthető, mert ezáltal tovább növekedett az államháztartás finanszírozásának biztonsága. A külföldi befektetők helyett a hazai, elsősorban lakossági szereplők megtakarításai révén Magyarország bruttó külső adósságmutatói is tovább javulhatnak.

Az államháztartás pénzforgalmi hiánya a 2018. évben a GDP 2,8%-át (1 202,1 Mrd Ft) tette ki, ezáltal a 2018. évi költségvetési törvényben tervezett szinten teljesült. Az uniós módszertan szerinti hiány teljesítette az uniós előírást, a GDP 2,3%-ának felelt meg, amely 0,1 százalékponttal alacsonyabban teljesült, mint a tervezett hiány.

A kormány a végrehajtás során kezelte az Állami Számvevőszék által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során feltárt kockázatokat. A kockázatok semlegesítése érdekében a rendelkezésre álló tartalékok, valamint az év közben az egyes kiadási előirányzatoknál keletkezett megtakarítások, illetve többletbevételek kerültek felhasználásra.

A 2018. évben a centralizációs és az újraelosztási arány csökkenése tovább folytatódott. Mindez azt mutatja, hogy az államháztartás egyre kisebb mértékben von el pénzügyi forrásokat a gazdasági szereplőktől. A vállalkozások és a háztartások e forrásokat saját céljaikra használhatják fel, amely közvetetten hozzájárul a gazdasági növekedéshez. Mindezt a 2018. évi makrogazdasági mutatószámok kedvező alakulása is visszaigazolja.

A pénzforgalmi hiány alakulása szempontjából – hasonlóan a 2017. évhez – meghatározó tényezőt jelentett az uniós források felhasználása. Az uniós támogatások felhasználása érdekében a központi költségvetésnek a tervezetthez képest 36,5 Mrd Ft-tal nagyobb összeget, 476,7 Mrd Ft forrást kellett biztosítania. Ebben szerepet játszott az uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek és kiadások tervezettnél alacsonyabb értékű, valamint az uniós támogatások utólagos megtérülésének tervezettnél nagyobb összegű teljesítése.

Az uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek együttesen a törvényi előirányzat 71,1%-ában (1 415,8 Mrd Ft-ban) teljesültek. Ennek jellemző indoka, hogy az előleg típusú finanszírozás volt többségben, ezáltal a kiadások Európai Bizottság általi megtérítése csak részben történt meg

a 2018. évben. A következő években teljesítendő megtérítés azonban növeli majd az uniós támogatások bevételeit. Az uniós támogatások utólagos megtérüléséből a tervezettnél 213,4 Mrd Ft-tal több, együttesen 276,6 Mrd Ft bevétel származott, amely az uniós támogatásokhoz szükséges források értékét csökkentette, hozzájárulva a központi költségvetés finanszírozási terhének mérséklődéséhez.

Az uniós támogatásokkal kapcsolatos kiadások szintén elmaradtak a tervezettől, a törvényi előirányzat 78,3%-ában (1 892,5 Mrd Ft-ban) teljesültek. Ezen belül meghatározó részarányt jelentettek az operatív programok kiadásai. A 2018. évben felhasznált uniós támogatások hozzájárultak a beruházások gyors ütemű növekedéséhez, amely a 2019. évi gazdasági növekedést is kedvezően érinti. A nem teljesült kiadások 2018. évet követő teljesítése hozzájárulhat a gyors gazdasági növekedési ütem fenntartásához a következő években.

A 2018. évi gazdasági növekedés kedvezően hatott a költségvetési folyamatokra, a központi alrendszer összes bevétele a tervezettet 6,2%-kal haladta meg. A bevételi oldalon a GDP bővülése hozzájárult a költségvetés adó-, járulék- és egyéb bevételeinek növekedéséhez, ezek tervezett meghaladó teljesítéséhez. Emellett a törvényi előirányzatnál nagyobb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések is. A bevételek növekedéséhez hozzájárultak továbbá a gazdaság fehéritése érdekében tett intézkedések, amelyek közé tartozott az online számlázási rendszer bevezetése, az adóhatóság által készített adóbevallások körének kiterjesztése, a vállalkozások egyszerűsített adózási lehetőségeinek további bővítése, valamint a járuléksökkentő intézkedések (főként a szociális hozzájárulási adót érintő) folytatása.

A központi alrendszer kiadásai szintén meghaladták a törvényi előirányzatot, azonban ennek mértéke nagyságrendileg megegyezett a bevételek növekedésével, hozzájárulva a költségvetés tervezett hiányának nagyságrendi tarthatóságához. A kiadások esetében fontos szempontot jelentett, hogy a gazdasági növekedés révén rendelkezésre álló többletbevétel és a központi tartalékok nagyságrendjének figyelembe vételével került sor a kiadási előirányzatok módosítására, ezek emelésére. Emellett a módosítás nélkül teljesíthető előirányzatok törvényi előirányzathoz képest együttesen (505,5 Mrd Ft-tal) alacsonyabb teljesítése is támogatta a tervezett GDP arányos hiánycél tarthatóságát.

A 2018. évben is folytatódott a képződött maradványok értékének növekedése. A 2018. évben keletkezett maradvány összege 3 211,6 Mrd Ft-ra emelkedett, amely 468,5 Mrd Ft-tal több, mint a 2017. évben. A 2018. évben a pénzforgalmi egyenleggel kapcsolatos kockázatot semlegesítette, hogy a képződött maradványok együttes értéke meghaladta a felhasznált maradvány értékét, illetve a gazdasági növekedés által a bevételek tervezettnél magasabb értékben teljesültek.

A 2018. évben az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatkifizetések 70,1 Mrd Ft-tal nagyobb összegben (1 048,8 Mrd Ft-ban) teljesültek a törvényi előirányzathoz képest. Mindez alapvetően a központi költségvetés adósságának nominális növekedésének volt a következménye. Ezzel szemben kedvező volt, hogy a tervezetthez képest a bruttó kamatbevételek 47,1 Mrd Ft-tal magasabb összegben teljesültek. Az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások korlátozott nagyságrendű növekedését támogatta a piaci hozamok alacsony szintje, valamint a pénzpiacokon és a hazai megtakarítások formájában rendelkezésre álló források jelentős nagyságrendje. A GDP arányos nettó kamategyenleg 2,2%-ra, 0,4 százalékponttal csökkent a 2018. évben, amely által

a központi költségvetés az így felszabaduló forrásokat egyéb társadalmi célok érdekében használhatta fel.

Az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátásra (101,9 Mrd Ft-tal) és a gyógyszer-támogatásokra fordított kiadások (20,4 Mrd Ft-tal) a törvényi előírányzathoz képest nagyobb összegben teljesültek. Ezen előírányzatok esetében a Kormány a szükséges forrásokat előírányzat átcsoportosítással biztosította.

A 2018. évi költségvetés végrehajtásához kedvezőek voltak a makrogazdasági körülmények. A gazdasági növekedés összetevői pozitív irányban változtak a 2017. évhez képest, továbbra is élénk volt a háztartások fogyasztási kereslete, magas volt a beruházási hajlandóság, illetve kintartott az export, ezen belül is főképp a szolgáltatások bővülő tendenciája. A makrogazdasági fejlődést jelző indikátorok között továbbra is emelkedett a bruttó átlagkereset, a háztartások megtakarítása, valamint a pénzügyi eszközeinek állománya és a hitelpiaci mutatók is a konjunktúra jeleit mutatták. Ezek együttesen hozzájárultak az uniós átlaghoz képest gyorsabb gazdasági fejlődéshez.

A gazdasági növekedés erősödését különböző keresletélénkítő kormányzati intézkedések is támogatták. Ezek közé tartoztak a foglalkoztatottság növelését, az adórendszer egyszerűsítését, a lakástámogatások bővítését és a beruházások élénkítését szolgáló kormányzati intézkedések.

Az intenzív gazdasági növekedés mellett bizonyos tényezők 2018. évi alakulása fontos, változást jelző folyamatokra mutat rá. Ezek közé tartozik az infláció folyamatos emelkedése, az építőipar esetében a kiadott építési engedélyek számának lassú csökkenése, a külkereskedelmi többlet mérséklődése, valamint az import exportot meghaladó növekedési üteme. E folyamatok hatásait a 2018. évi fellendülés és a kormányzati intézkedések hatásai együttesen kompenzálták. Azonban e folyamatok azt jelzik, hogy középtávon a jelenlegi gyors ütemű gazdasági növekedés lassulása irányába ható kockázatok léptek fel.

Következtetések

2018-ban tovább folytatódott a GDP növekedése, amely lehetővé tette Magyarország gazdasági fejlettségének közeledését az uniós átlaghoz. E folyamat fenntarthatósága szempontjából fontos kérdés az aktuális hajtóerők fennmaradása, illetve az anticiklikus politika eszköztárának a gazdasági körülményekhez igazodó alkalmazása.

Az államadósság finanszírozásában a belső, ezen belül is a lakossági megtakarítások előtérbe helyezése, ezáltal a külső sérülékenység csökkenése hozzájárult a kiszámíthatóbb gazdasági környezet kialakulásához.

Az európai uniós támogatások azon túl, hogy hatást gyakoroltak a központi költségvetés likviditási helyzetére, az e támogatásból megvalósuló beruházások a jövőben alapul szolgálnak a GDP növekedéséhez, valamint hozzájárulnak a központi költségvetés bevételi kapacitásának növekedéséhez.

Az elmúlt években a költségvetési maradványok értéke növekedett. A maradványokra vonatkozó szabályozás 2018. évi változásának hatásait a maradványok nagyságrendje miatt azonban szükséges nyomon követni és értékelni az államháztartás gazdálkodása és a pénzforgalmi hiányra alakulása szempontjából.

1. AZ ELEMZÉS CÉLJA ÉS MÓDSZERE

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) által a 2018. évi központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzéséről szóló jelentés elsősorban arra helyezi a hangsúlyt, hogy a központi költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése, az ezekkel való gazdálkodás a jogszabályi előírások szerint történt-e, valamint hogy a törvényjavaslatban szereplő pénzügyi adatok, információk megbízhatóak-e. Továbbá arra is kitér, hogy a költségvetés végrehajtásáról készített törvényjavaslat tartalma, szerkezete összhangban van-e a törvényi előírásokkal, illetve, hogy az Alaptörvény és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény (Gst.) államadósságra vonatkozó előírásai érvényesültek-e.

Az országgyűlési képviselők és a szakmai közvélemény részéről nemcsak az a kérdés fogalmazódik meg, hogy a költségvetés végrehajtásáról szóló számadatok megbízhatóak-e, hanem az is, hogy a 2018. évben

- ▶ az államadósság nagyságrendje és összetétele hogyan alakult,
- ▶ a költségvetési egyenleg milyen összefüggések, intézkedések eredményeként alakult ki,
- ▶ az uniós források felhasználása hogyan érintette a központi költségvetés pénzforgalmi szemléletű egyenlegét,
- ▶ a bevételek és a kiadások alakulásában milyen tendenciák, összefüggések játszottak szerepet,
- ▶ a költségvetési kiadások funkcionális szerkezete hogyan változott az előző évhez képest,
- ▶ és a bevételek alakulását milyen gazdasági tényezők alakították.

Az ÁSZ tanácsadó szerepével összhangban jelen elemzés e kérdések megválaszolását tűzte ki célul. Az elemzés elkészítésének alapját a 2015-2018. évek közötti költségvetési törvények, zárszámadási törvények, valamint a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat, illetve ennek általános indoklása és a kapcsolódó fejezeti indoklások jelentették.

Emellett az elemzés felhasználta az ÁSZ 2018. évi költségvetési törvényjavaslatról készített véleményét, valamint az elmúlt években készített költségvetési témájú elemzésekben tett következtetésekre is támaszkodott.

Az elemzés során a hazai (Központi Statisztikai Hivatal (KSH), Magyar Nemzeti Bank (MNB), Pénzügyminisztérium (PM)) és a nemzetközi (EUROSTAT, Nemzetközi Valutaalap, Európai Bizottság) szervezetek által készített tanulmányokat, statisztikai adatokat is felhasználtuk.

A gazdasági összefüggések átfogó bemutatása érdekében az elemzés a 2018. évi adatok értékelése mellett a középtávon (a 2015 és 2018 közötti időszakban) megfigyelhető tendenciákra is felhívja a figyelmet. Az elemzés a 2019. október 4-ig rendelkezésre álló makrogazdasági és költségvetési adatokat használta fel.

2. AZ ÁLLAMADÓSSÁG ÉS A HIÁNY ALAKULÁSA

2.1. Az államadósság alakulásának bemutatása

2.1.1. Államadósság alakulása az uniós módszertan szerint

Az uniós módszertan szerint értelmezett államadósság-ráta¹ – a hazai módszertan szerinti államadósság-mutatóhoz hasonlóan – csökkenő pályát követett az elmúlt években, amely tendencia a 2018. évben is folytatódott.

A kormányzati szektor államadósság-rátájának 2015 és 2018. évek közötti alakulását az **1. számú táblázat** mutatja be.

1. táblázat

Az államadósság-ráta alakulása a 2015-2018. évek között

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Kormányzati szektor adóssága (Mrd Ft)	26 483,8	27 091,7	28 303,5	29 951,2
GDP (Mrd Ft)	34 785,2	35 896,3	38 835,2	42 661,8
Államadósság-ráta (%)	76,1	75,5	72,9	70,2

Forrás: 2016-2019. évi I. és II. EDP jelentések és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. évben az államadósság-ráta 2,7 százalékponttal csökkent az előző évi értékhez képest. Ezáltal tovább közeledett a konvergencia kritériumok között szereplő, EU által előírt 60,0%-os értékhez.

Az EU által alkalmazott adósságszabály szerint, ha valamely tagország államadósság-rátája meghaladja az előírt maximális értéket, akkor az un. „egyhuszados szabályt” szükséges alkalmazni. Eszerint a 60,0% feletti rész legalább egy huszadával szükséges csökkenteni az államadósság-rátát. Mindez Magyarország esetében a 2018. évben 0,6 százalékpontnak felelt meg. A 2018. évi csökkenés mértéke e szintet meghaladta, ez alapján teljesítette az EU által meghatározott követelményt.

A KSH által 2019. októberben közzétett EDP jelentés szerint a kormányzati szektor konszolidált adósságán belül meghatározó részarányt képviselt a 2018. évben is a központi kormányzat konszolidált adóssága, amelynek értéke a 2018. év végén 30 657,9 Mrd Ft-ot tett ki. Az előző évhez képest a központi költségvetés konszolidált adóssága 2 082,6 Mrd Ft-tal növekedett. A helyi önkormányzatok adóssága 71,1 Mrd Ft-tal növekedett, a társadalombiztosítási alapok adóssága 61,0 Mrd Ft-tal csökkent a 2018. évben az előző évhez képest.

¹ Az uniós módszertan (ESA2010 nemzeti számla rendszer) a számbavétel időpontját, értékét, az elszámolandó tranzakciók körét illetően is eltér a hazai államadósság mérésére alkalmazott módszertantól.

2.1.2. Az államadósság alakulása a hazai módszertan szerint

Az Alaptörvényben meghatározott adósságszabály értelmében mindaddig, amíg az államadósság meghaladja a bruttó hazai össztermék felét, az Országgyűlés csak olyan költségvetési törvényt fogadhat el, amely a GDP-hez viszonyított államadósság arányának csökkenését tartalmazza, illetve nem vehető fel olyan kölcsön, amelynek következtében az adósságráta az előző évhez képest emelkedik.

Az államadósság-mutató elemeit és ezek alakulását a hazai módszertan szerint a 2015-2018. évek közötti időszakban az alábbi **2. számú táblázat** mutatja be.

2. táblázat

Az államadósság-mutató alakulása a 2015-2018. évek között

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
A kormányzati szektor konszolidált, korrigált adóssága (Mrd Ft)	25 543,3	26 248,1	27 922,1	29 451,3
GDP (Mrd Ft)	34 785,2	35 896,3	38 835,2	42 661,8
Államadósság-mutató (%)	73,4	73,1	71,9	69,0

Forrás: ÁKK, KSH adatok és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai alapján látható, hogy az államadósság nominálisan kifejezett értéke az elmúlt években folyamatosan növekedett. Az államadósság-mutató azonban a GDP növekedésének köszönhetően az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott. A 2018. évben az államadósság-mutató 2,9 százalékponttal volt alacsonyabb az előző év végi értékhez képest.

Az államadósság-mutató csökkenése teljesítette az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésében és a Gst. 4. § (2a.) bekezdésében foglalt követelményt. Az Alaptörvény 36. cikk (5) bekezdésével összhangban az államadósság-mutató csökkenő tendenciát követett. A makrogazdasági mutatók közül a GDP reálnövekedési üteme meghaladta a 3,0%-ot, az infláció azonban 3,0% alatt maradt, emiatt a Gst. 4. § (2a.) bekezdésének előírása alapján az államadósság-mutató csökkenésének legalább 0,1 százalékpontot kellett elérnie.

Az államadósság-mutató csökkenésében két ellentétes irányú folyamat játszott szerepet. Az egyik, hogy a 2018. évi költségvetési törvény által az év végére tervezett, tervárfolyamon számított Gst. szerinti adóssághoz képest a tényleges államadósság értéke 1 407,7 Mrd Ft-tal magasabb lett. A másik tényező a GDP tervezettnél gyorsabb ütemű reálnövekedése volt, amely 0,8 százalékponttal haladta meg a kormány előrejelzését.

Az államadósság alakulását meghatározta a központi költségvetés adósságának növekedése, amely tény árfolyamon számítva 1 942,0 Mrd Ft-ot jelentett. A központi költségvetés adósságának – ezáltal az államadósság – alakulásában fontos tényezőt jelentett a forint euróhoz képesti gyengülése, amelynek következtében a 2018. évben 208,8 Mrd Ft-tal növekedett az államadósság értéke.

2.2. A központi költségvetés adósságának szerkezete

A központi költségvetés adóssága a 2018. év végén tényleges árfolyamon számolva 28 688,2 Mrd Ft-ot tett ki, amely 7,3%-os növekedésnek felel meg a 2017. év végi értékhez képest. A központi költségvetés adósságállományának 2017. és 2018. évi adatait a **3. számú táblázat** mutatja be.

3. táblázat

A központi költségvetés adósságának állománya és összetétele a 2017. és a 2018. évben

Adósságállomány	2017. év (Mrd Ft)	2018. év (Mrd Ft)	Megoszlási arány (%)	Változás az előző évhez képest (Mrd Ft)
Forintadósság összesen	20 689,4	22 796,0	79,5	2 106,6
Hitel	1 041,1	1 167,7	4,1	126,6
Államkötvény	11 767,1	12 836,1	44,7	1 069,0
Lakossági állampapír	6 802,8	7 515,7	26,2	712,9
Diszkont kincstárjegy	1 039,2	1 237,3	4,3	198,1
Nem piaci értékesítésű állampapírok	39,2	39,2	0,1	0,0
Devizaadósság	5 782,6	5 724,8	20,0	-57,8
Hitel	929,1	795,0	2,8	-134,1
Kötvény	4 853,5	4 929,8	17,2	76,3
Forint és deviza- adósság összesen	26 472,0	28 520,8	99,5	2 048,8
Egyéb kötelezettségek	274,2	167,4	0,6	-106,8
Mindösszesen	26 746,2	28 688,2	100,0*	1 942,0

*: Kerekítési különbség miatti eltérés.

Forrás: ÁKK monitoring jelentések és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A központi költségvetés adósságának 2018. évi változásában meghatározó szerepet játszott a forintadósság növekedése és ezzel párhuzamosan a devizaadósság csökkenése. Ezen adatok alapján teljesült az államadósság-kezelési stratégia egyik fő célkitűzése, amely a devizaadósság csökkenésére vonatkozott. Az ÁSZ „Az adósságcsökkentés fenntarthatósága” című elemzésében rámutatott, hogy e változás pozitív kockázati tényezőt jelentett a 2018. évben az államadosság-mutató hosszú távú, fenntartható csökkenése szempontjából.

A központi költségvetés adósságának finanszírozási szerkezete jelentősen változott az elmúlt években. Mindezt jól mutatja, hogy a 2015. évben az adósságon belül 32,3%-os részarányt képviseltek a devizában kibocsátott eszközök. E szinthez képest a devizaadósság részaránya a 2018. év végére 20,0%-ra csökkent.

A devizaadósság állományának változásán belül a devizában denominált hitelek értékének csökkenése valósult meg, ugyanakkor a devizában kibocsátott kötvények értéke 76,3 Mrd Ft-tal növekedett. Mindez arra mutat rá, hogy nemcsak a forint-deviza összetétel változott a 2018. évben, hanem a külföldi pénznemben kibocsátott finanszírozási eszközök között is hangsúlyeltolódás történt. Együttesen a devizaadósság részarányának csökkenése hozzájárult Magyarország és ezen belül is az államháztartás sérülékenységének mérséklődéséhez.

A forintadósság összetételét vizsgálva látható, hogy a központi költségvetés adósságának fő finanszírozási eszközeit a 2018. évben is az állampapírok jelentették. A hitel típusú eszközök állományának értéke nem változott számottevően.

Az államadósság-kezelés céljai közé tartozott a 2018. évben a belső megtakarítások bevonása az államadósság finanszírozásába. Ennek fő elemét jelentette a lakossági befektetők szerepének növelése. E célkitűzéssel összhangban a lakosság által birtokolt állampapírok állománya együttesen 712,9 Mrd Ft-tal növekedett a 2018. év során az előző évhez képest. Ezen belül főképp a lakosság számára kibocsátott államkötvények állománya növekedett, míg a lakossági kincstárjegyek állománya 0,7%-kal csökkent.

A lakossági állampapírok állományának növekedése kedvező folyamat, mert ezáltal tovább növekedett a hazai állampapírpiac, illetve az államháztartás finanszírozási biztonsága. A lakossági államkötvények állományának és részarányának növekedése pedig a finanszírozási források rendelkezésre állásának időtartamát is növelték, mivel a diszkont kincstárjegyek rövid lejáratú finanszírozási lehetőséget biztosítanak. Továbbá nagyobb a bizonytalanság ezen értékpapírok esetén, hogy milyen arányban újítják meg a lakossági befektetők a lejárat időpontjában.

Továbbá a lakossági állampapírok állományának növekedése pozitívan érintette a központi költségvetés likviditását is. Mindez azáltal valósult meg, hogy a lakossági állampapírok értékesítéséből származó bevételek – az egyéb, a gazdasági növekedésből származó bevételekkel együtt – növelték a Kincstári Egységes Számla egyenlegét. A központi költségvetés likviditásának javulása hozzájárult az államadósság finanszírozásának biztonságához.

Az államadósság finanszírozásának további fontos jellemzője, hogy mely gazdasági szereplők milyen nagyságrendben vásárolnak állampapírokat. Amennyiben a hazai és a külföldi szereplők által birtokolt állampapír állományt elemezzük, akkor ez esetben a bruttó külső államadósság alakulása bír kiemelt jelentőséggel.

Az adósságot finanszírozó állampapírok állományának befektetői csoportok szerinti megoszlását a **4. számú táblázat** mutatja be.

4. táblázat

Az állampapír állomány alakulása befektetői csoportonként a 2015-2018. évek között
(adatok Mrd Ft-ban)

Befektető típusa	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Külföld	11 028,6	10 029,8	9 220,3	9 336,8
Hitelintézetek	6 582,8	7 618,1	8 612,8	8 467,5
Háztartások	3 159,8	4 178,9	5 024,9	5 778,7
Egyéb	4 014,9	4 361,6	4 899,9	5 083,9
Összesen	24 786,1	26 188,4	27 757,9	28 666,9

*Forrás: MNB fizetési mérleg jelentések (2015-2018 és 2019. április) adatok alapján
ÁSZ szerkesztés*

Az állampapír állományon belül a legjelentősebb mértékben a háztartások tulajdonában levő állampapír állomány növekedett, amelynek értéke az elemzett időszakon belül közel megduplázódott, 82,9%-kal növekedett. Ezáltal a 2018. év végére a háztartások az állam által kibocsátott állampapírok több mint 20,2%-át birtokolták.

A háztartások állampapír állományának növekedése több tényező következménye volt. Egyrészt az elmúlt években jelentősen növekedett a bruttó átlagkereset értéke, amelynek révén a megtakarítási hajlandóság javulásával párhuzamosan emelkedett a megtakarítások értéke. Másrészt a különböző kormányzati intézkedések is közvetetten hozzájárultak ahhoz, hogy a lakosság megtakarításai bővüljenek. Ezek közé tartozik többek között a személyi jövedelemadó kulcs csökkentése, a bérnövekedést elősegítő intézkedések, valamint a különböző kedvezmények, támogatások nyújtása (például a családi adókedvezmény folyamatos bővítése).

A hitelintézetek tulajdonában levő állampapír állomány is folyamatosan növekedett a 2017. évig. Ebben kisebb mértékű visszaesés történt a 2018. évben, amelynek fő indoka a hitelkereslet bővülése miatt a szabad pénzügyi források csökkenése volt. A korábbi években megfigyelhető relatíve alacsonyabb hitelkereslet mellett nagyobb összegben állt rendelkezésre a hitelintézetek számára befektetendő pénzforrás. Ennek ellenére továbbra is jelentős szerepet játszottak (a 2018. évben 29,5%-os részaránnyal) a hitelintézetek az állampapírpiac likviditásának fenntartásában.

Az egyéb befektetők – döntően a nem pénzügyi vállalkozások, önkormányzatok, állami tulajdonú gazdasági társaságok – által birtokolt állampapír állomány értéke az elemzett időszakon belül stabilan növekedett.

Az állampapír állomány befektetői összetétele a 2015. évtől kezdődően jelentősen átalakult. A 2015. évben a külföldi befektetők részaránya 44,5% volt, amely a 2018. év végére 32,6%-ra mérséklődött. E változás és a hazai befektetői csoportok szerepének növekedése kedvező elmozdulást jelent az államadósság szerkezetében a finanszírozás biztonságát tekintve. Az államadósság finanszírozásának kockázatát a külföldi helyett a belföldi szereplők részarányának nö-

vekedése kétféleképpen csökkenti. Egyrészt a forint típusú adósság részarányának emelkedésével párhuzamosan a forintban történő elszámolás által csökken a devizakockázat. Másrészt a hazai befektetők kevésbé reagálnak érzékenyen a piaci, elsősorban a nemzetközi eseményekre. A külföldi befektetők ezzel szemben gyorsan dönthetnek az állampapír piaci befektetéseik visszaváltásáról, amely finanszírozási kockázatot jelent az államháztartás számára.

A bruttó külső államadósság csökkenése azért is kiemelt kérdés, mert ennek csökkenése hozzájárul a magyar gazdaság bruttó külső adósságának mérséklődéséhez. Mindez valamennyi gazdasági szereplő számára pozitív hatásokat rejt magában a makrogazdasági mutatók változásán keresztül. Továbbá a nemzetközi hitelminősítők javuló értékelése révén az adósság finanszírozási kiadásai is tovább mérséklődhetnek.

2.3. Az adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatkidadások a 2018. évben 1 048,4 Mrd Ft-ot tettek ki, amely 70,1 Mrd Ft-tal (7,2%-kal) magasabb a törvényi előírányzathoz képest. Az államadóssággal kapcsolatos kamatbevételek szintén meghaladták a törvényi előírányzatot. A kamatbevételek együttesen 120,5 Mrd Ft-ban teljesültek, amely 47,1 Mrd Ft-tal nagyobb értéket jelent a törvényi előírányzathoz képest. Ezáltal összességében a kamategyenleg 23,0 Mrd Ft-tal alakult kedvezőtlenebbül a költségvetési törvényben meghatározotthoz képest.

A központi alrendszer államadóssága utáni bruttó kamatkidadások törvényi előírányzathoz képest nagyobb összegű teljesítését elsősorban a tervezett meghaladó összegű csereaukciók, valamint a tervezetthez képest magasabb összegű és hosszabb futamidejű hiányt finanszírozó államkötvény-értékesítés okozta. Ezzel szemben kedvező körülményt jelentett a piaci hozamok alacsony szintje, valamint a pénzpiacokon és a hazai megtakarítások formájában rendelkezésre álló források jelentős nagyságrendje.

Az adósságszolgálattal kapcsolatos kamatkidadások között a forint típusú kiadások összesen 847,9 Mrd Ft-ban teljesültek. Ezen belül a piaci értékesítésű államkötvények kamatkidadásai együttesen 746,5 Mrd Ft-ot tettek ki, amely 96,0 Mrd Ft-tal haladta meg a tervezett összeget. A kincstárjegyek kamatkidadása összesen 9,2 Mrd Ft-tal volt kisebb a törvényi előírányzathoz képest. Ezen belül a diszkont kincstárjegyeknél 4,7 Mrd Ft-tal, a lakossági kincstárjegyek esetében 4,5 Mrd Ft-tal alacsonyabb összegben teljesültek a kiadások a kedvező piaci és hozamkörnyezet miatt. A devizában jelentkező kamatkidadások 200,5 Mrd Ft-ot tettek ki és a törvényi előírányzathoz képest 6,3 Mrd Ft-tal kisebb összegben teljesültek.

A 2018. évben a bruttó kamatkidadás és a bruttó kamatbevétel különbözeteként 927,9 Mrd Ft volt a nettó kamategyenleg. Összehasonlítva ezen érték a 2017. évben 986,9 Mrd Ft értékű volt. A nettó kamategyenleg értéke befolyásolja a pénzforgalmi egyenleg alakulását. Ezért is fontos, hogy az elmúlt évhez képest és hosszabb időtávban is a nettó kamatkidadások csökkenő tendenciát mutattak, a nominális államadósság növekedése ellenére is.

2.4. A hiánymutatók alakulása

2.4.1. A pénzforgalmi hiány alakulása

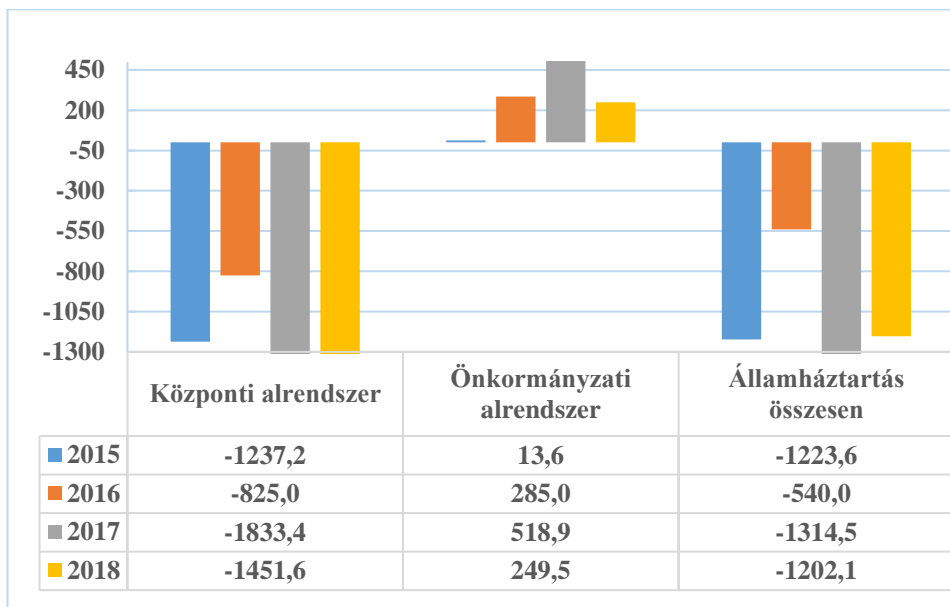
Az államháztartás pénzforgalmi hiánya a 2018. évben 1 202,1 Mrd Ft-ot tett ki, ami a GDP 2,8%-ának felelt meg. Ezen belül az államháztartás központi alrendszerének hazai módszertan szerinti hiánya a tervezett 1 360,7 Mrd Ft-hoz képest 1 451,6 Mrd Ft-ban teljesült, ez együttesen a GDP 3,4%-ának felelt meg.

Az államháztartás központi alrendszerén belül a központi költségvetés 1 375,5 Mrd Ft, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 83,7 Mrd Ft hiánnyal, az elkülönített állami pénzalapok 7,6 Mrd Ft szufficittal zárták a 2018. évet. Emellett a helyi önkormányzatok 249,5 Mrd Ft-os többletet realizáltak ezen időszakban.

A 2015-2018 közötti időszak pénzforgalmi hiány adatát és ennek összetevőit az **1. számú ábra** tartalmazza.

1. ábra

Az államháztartás egyenlege alrendszerenként a 2015-2018. évek között (Mrd Ft)

*Forrás: 2015-2017. évi zárszámadási törvény,
2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés*

Az elemzett időszakon belül jellemzően a központi alrendszer hiánnyal, míg az önkormányzati alrendszer szufficittal zárta az adott évet. Összességében az önkormányzati alrendszer többlete az egyes években – a 2018. évben is – mérsékelte a központi alrendszer pénzforgalmi hiányát.

Az államháztartás központi alrendszerének 2018. évi pénzforgalmi hiánya a 2017. évi hiánynál 381,8 Mrd Ft-tal volt alacsonyabb. Mindez hozzájárult az államháztartás GDP arányos hiányának csökkenéséhez a 2018. évben az előző évhez képest. Hasonlóan az államadósság

mutatószámaihoz a GDP arányos hiányadatok kedvező alakulásában is fontos szerepet játszott a GDP gyors ütemű növekedése. Továbbá kiemelt tényezőt jelentett a gazdasági növekedésnek is köszönhetően együttesen a költségvetési bevételek előirányzatnál magasabb teljesítése.

A hiány alakulására hatást gyakorló tényezők, költségvetési területek részletes bemutatására a **3. fejezet** keretében kerül sor.

2.4.2. Az uniós módszertan szerinti hiány alakulása

A kormányzati szektor hiánya az Európai Unió statisztikai módszertana (továbbiakban ESA) szerinti elszámolási szabályok alapján a 2018. évben 976,5 Mrd Ft volt, amely GDP arányosan -2,3%-os egyenlegnek felel meg. Ezáltal a 2018. évre tervezett 2,4%-os GDP arányos hiánycél 0,1 százalékponttal kedvezőbben alakult. A kormányzati szektor 2018. évi hiánya teljesítette a Gst. 3/A. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott követelményt, mert a 3,0%-os hiánycél nem lépte túl, valamint teljesítette a maastrichti szerződésben rögzített konvergenciakritériumot is.

A kormányzati szektor 2018. évi bevételei a 2017. évi bevételeket több mint 8,0%-kal haladták meg. Ezen belül a termelési adóbevételek – főképp az ÁFA bevétel növekedése miatt –, az egyéb bevételek és a társadalombiztosítási hozzájárulások haladták meg az előző évi bevételeket.

A kormányzati szektor 2018. évi kiadásai nagyságrendileg 8,5%-kal haladták meg az előző évi kiadásokat. Ezen belül a beruházási kiadások, az egyéb kiadások, valamint a kifizetett munkavállalói jövedelmek haladták meg a legnagyobb mértékben az előző évben teljesített kiadásokat.

Az ESA szerinti elszámolási szabályok alapján számított költségvetési egyenleg és a pénzforgalmi egyenleg közötti különbség levezetését, az ún. ESA/EDP híd 2015-2018. évi adatait az alábbi, **5. számú táblázat** mutatja be. A hazai pénzforgalmi szemléletű és az uniós módszertan szerint értelmezett eredményszemléletű hiányadatok csak a két módszer közötti eltérések miatti korrekció után hasonlíthatóak össze.

5. táblázat

A GDP arányos ESA/EDP egyenleg (ESA/EDP híd) levezetése 2015-2018 (%)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
1. Az államháztartás pénzforgalmi egyenlege	-3,6	-1,6	-3,4	-2,8
2. Eredményszemléletesítés hatása	2,3	-0,4	0,6	0,2
3. Pénzügyi tranzakciók miatti korrekció	-0,5	0,0	0,0	0,0
4. Egyéb korrekciók	-0,4	-0,1	0,1	0,0
5. Államháztartáson kívüli szervezetek egyenlege	0,3	0,3	0,3	0,3
6. EDP híd összesen (2+3+4+5)	1,6*	-0,2	1,0	0,5
Kormányzati szektor EDP egyenlege	-2,0	-1,8	-2,4	-2,3

*: Az összetevők kerekítési különbözete miatti eltérés.

Forrás: KSH EDP jelentések adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az államháztartás pénzforgalmi egyenlege a 2015-2018. évek időszakában hullámzó tendenciát mutatott. Az ESA/EDP híd értéke a 2016. év kivételével pozitív volt.

A 2016. évben az eredményszemléletesítés hatásánál tapasztalható „kiugró” adat indoka a csökkenő nagyságrendű uniós támogatások elszámolásra gyakorolt hatása. Az uniós támogatások előző évhez képest alacsonyabb felhasználása miatt kisebb korrekciós tételt jelentett, mivel a módszertan szerint az uniós támogatások megelőlegezésére fordított költségvetési kiadások nem vehetők figyelembe az eredményszemléletesítés elszámolás során.

Az elemzési időszakon belül a kormányzati szektor egyenlege a 2016. évig javuló tendenciát mutatott, majd ezt követően a 2016. évhez képest a 2017. évre 0,6 százalékponttal romlott. Azonban így sem veszélyeztette az uniós módszertan szerinti hiányra vonatkozó szabály teljesülését.

A 2018. évben az EDP hiány pénzforgalmi hiányhoz mért 0,5 százalékpontos eltérését – a 2019. októberi EDP jelentés adatai szerint – jellemzően az eredményszemléletesítés hatása és az államháztartáson kívüli szervezetek egyenlegéből adódó korrekciók eredményezték.

3. A KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOK ALAKULÁSA

3.1. Az uniós támogatások felhasználása

A 2014-2020 évek közötti fejlesztési ciklusban több mint 25,4 Mrd euró (nagyságrendileg 8 100 Mrd Ft) támogatást használhat fel Magyarország. Mindez a kapcsolódó hazai társfinanszírozással együtt mintegy 12 ezer Mrd Ft fejlesztési forrást jelent. Az uniós források felhasználása során a különböző célok között a gazdaságfejlesztési cél került előtérbe. Mindez azért fontos, mert a gazdaságfejlesztési célú beruházások az EU-s transzferek által hosszabb távon is támogatni tudják a magyar gazdaság növekedését.

Az európai uniós költségvetési kapcsolatok 2018. évi alakulását a **6. számú táblázat** mutatja be.

6. táblázat

Az európai uniós költségvetési kapcsolatok alakulása a 2018. évben
(adatok Mrd Ft-ban)

Megnevezés	2018. évi törvényi előirányzat				2018. évi teljesítés			
	Kiadás	Uniós bevétel	Fejezeti bevételek	Központi forrás	Kiadás	Uniós bevétel	Fejezeti bevételek	Központi forrás
Kohéziós politikai OP-k 2014-2020	1 970,4	1 687,2	0,0	283,2	1 509,0	887,5	70,0	551,5
Területi együttműködési programok	18,2	0,0	2,8	15,4	22,0	0,0	1,1	20,9
Vidékfejlesztési és Halászati Programok	259,9	212,0	0,0	47,9	181,6	133,1	2,2	46,3
Egyéb uniós programok	167,0	12,1	0,5	154,4	130,7	33,1	1,3	96,3
2014. előtti strukturális támogatások	2,5	0,0	0,0	2,5	49,2	0,0	10,8	38,4
Összesen	2 418,0	1 911,3	3,4*	503,4	1 892,5	1 053,8*	85,4	753,3*

*: Az összetevők kerekítési különbözete miatti eltérés.

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. évben az európai uniós támogatásokkal kapcsolatos kiadások 1 892,5 Mrd Ft, a bevételek 1 053,8 Mrd Ft, az uniós programok fejezeti kezelésű bevételei 85,4 Mrd Ft összegben teljesültek. Az uniós támogatások bevételei és kiadásai közötti különbség (753,3 Mrd Ft) a központi költségvetés által biztosítandó támogatást jelentette. Ennek értékét csökkentette az egyéb

uniós bevételek keretében realizált 276,6 Mrd Ft bevétel, amely az uniós támogatások utólagos megtérüléséből, valamint a vámbeszedési költség megtérítéséből származott.

Pénzforgalmi szempontból együttesen a központi költségvetés által biztosítandó költségvetési támogatás értéke a 2018. évben 476,7 Mrd Ft-ot tett ki. Ezen összeg a központi költségvetés pénzforgalmi szemléletű hiányának meghatározó tényezőjét jelentette. E hatást nagymértékben befolyásolta a tervezett uniós kiadások és bevételek törvényi előirányzathoz képest alacsonyabb teljesítése (kivéve a területi együttműködési programokat), valamint az utólagos megtérülés tervezetthez képest nagyobb összegű teljesítése.

3.1.1. Az uniós programokkal kapcsolatos bevételek teljesítése

Az uniós programokkal kapcsolatos bevételek törvényi előirányzathoz képesti teljesítését a **7. számú táblázat** mutatja be.

7. táblázat

Az uniós programokkal kapcsolatos bevételek teljesítése a 2018. évben

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
2014-2020 kohéziós politikai OP-k	1 687,2	887,6	52,6
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	212,0	133,1	62,8
Egyéb uniós programok	12,1	33,1	273,6
Egyéb uniós bevételek	75,8	276,6	364,9
Fejezeti kezelésű bevételek	3,4	85,4	2 511,8
Összesen	1 990,5	1 415,8	71,1

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az uniós programokkal kapcsolatos bevételeken belül a 2018. évben a legnagyobb részarányt a 2014-2020 közötti programozási ciklus operatív programjainak bevételei tették ki. A teljesítés azonban elmaradt a törvényi előirányzattól. A képződött bevételeken belül jelentős részarányt képviseltek az egyéb uniós bevételek, amelyek között az uniós támogatások utólagos megtérülése előirányzaton az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez kapcsolódóan 260,9 Mrd Ft, a vámbeszedési költség megtérítése esetében 15,7 Mrd Ft bevétel teljesült.

A 2018. évben teljesített fejezeti kezelésű uniós bevételek 94,7%-a a kohéziós politikai operatív programokhoz kapcsolódott. Ebből 10,9 Mrd Ft az előző, a fennmaradó összeg az aktuális ciklushoz kapcsolódó bevételt jelentett. Az aktuális programozási cikluson belül a bevételek többsége a KEHOP (26,0 Mrd Ft), az IKOP (15,6 Mrd Ft) és a TOP (13,2 Mrd Ft) programoknál jelentkezett.

Az uniós programokkal kapcsolatos bevételek együttesen 71,1%-ban teljesültek, amely 4,3 százalékponttal nagyobb teljesítési értéket jelent a 2017. évi értékhez viszonyítva. Mindez azt mutatja, hogy a tervezett uniós támogatások nagyobb arányban teljesültek a 2018. évben az előző évhez képest.

3.1.2. Az uniós programokkal kapcsolatos kiadások teljesítése

Az uniós programokkal kapcsolatos kiadások törvényi előirányzathoz képesti teljesítését a **8. számú táblázat** mutatja be.

8. táblázat

Az uniós programokkal kapcsolatos kiadások teljesítése a 2018. évben

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
2014-2020 kohéziós politikai operatív programok	1 970,4	1 509,0	76,6
Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020	259,9	181,6	69,9
Egyéb uniós programok	167,0	130,7	78,3
Európai Területi Együttműködési Programok	18,2	22,0	120,9
2014 előtti kohéziós politikai operatív programok	2,5	49,2	1968,0
Összesen	2 418,0	1 892,5	78,3

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az uniós programokkal kapcsolatos kiadások a 2018. évben együttesen 78,3%-ban teljesültek.

A 2018. évi teljesített kiadások 17,8%-át költségvetési szervek, 19,6%-át állami többségi tulajdonú nem pénzügyi vállalkozások, 23,2%-át a helyi önkormányzatok használták fel. A fennmaradó 39,4% a magánszektor szereplői részére került kifizetésre.

Hasonlóan az uniós programokkal kapcsolatos bevételekhez a kiadások között is meghatározó szerepet töltek be a kohéziós politikai operatív programok. A kiadások teljesítési adataira hatást gyakorolt, hogy év közben a kormány saját hatáskörben módosította az operatív programok előirányzatait.

Az operatív programok kiadási előirányzata 5,6%-kal (109,7 Mrd Ft-tal) emelkedett, ugyanakkor a tervezett összetétel is átalakult a 2018. évben. A GINOP esetében az előirányzat 335,1 Mrd Ft-tal csökkent, ezzel szemben a TOP, KEHOP és EFOP programok esetében az elő-

irányzat együttesen 418,0 Mrd Ft-tal emelkedett. A teljesítési adatok alapján az operatív programok teljesítése elmaradt a törvényi és a kormány által saját hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások révén keletkezett módosított előirányzattól.

Az operatív programok 2018. évi előirányzatait és a kapcsolódó teljesítési adatokat a **9. számú táblázat** mutatja be.

9. táblázat

A kohéziós politikai operatív programok teljesítési adatai a 2018. évben (adatok Mrd Ft-ban)

	Törvényi előirányzat	Módosított előirányzat (kormányzati hatáskör alapján)	Teljesítés
GINOP	657,3	322,2	287,5
VEKOP	98,3	99,3	76,9
TOP	203,1	352,8	301,2
IKOP	425,2	444,3	344,8
KEHOP	180,4	308,4	109,8
EFOP	263,9	404,2	300,6
RSZTOP	-	1,4	1,3
KÖFOP	142,2	147,5	86,8
Összesen	1 970,4	2 080,1	1 509,0*

*: Kerekítési különbözet miatti eltérés.

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. év végén az operatív programokra kifizetett támogatások értéke a programozási ciklusban rendelkezésre álló összeg 65,0%-ára növekedett. Ezzel szemben az Európai Bizottság felé a költségvetési keret mindössze 26,0%-a került benyújtásra lehívás céljából. Mindez jól mutatja az uniós költségvetési támogatások felhasználásának sajátosságát, amely szerint az előleg típusú kifizetés van túlsúlyban a kifizetett támogatások esetében, amelyek megtérülése hosszabb időt vesz igénybe.

Az egyéb uniós programok kiadásai között meghatározó részarányt képviseltek a közlekedés-fejlesztési CEF projektek, amelyeknél a 2018. évi teljesített kiadás 98,7 Mrd Ft volt. E támogatások többségében előlegként kerültek kifizetésre, ebből következően a kapcsolódó uniós bevételek megtérítése a következő években várható.

Az ÁSZ a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése keretében az EGT, Norvég Alap támogatásból megvalósuló projektek 2014-2020 előirányzatot részben megalapozottnak minősítette. Az azonosított kockázat a végrehajtás során nem következett be, mert az előirányzatban kiadás nem történt a 2018. évben.

3.1.3. Hozzájárulás az EU költségvetéséhez

Az EU költségvetéséhez való hozzájárulás jogcímen 316,5 Mrd Ft volt a teljesítés. A teljesített kifizetések a 2018. évre tervezett előirányzatot 6,6 Mrd Ft-tal haladták meg. A legnagyobb eltérés (4,8 Mrd Ft) az ÁFA alapú hozzájárulásnál jelentkezett. A teljesítés alakulásának indokát az ÁFA bevételi prognózis Európai Bizottság általi aktualizálása, tartalmi változása jelentette.

3.2. A központi alrendszer pénzforgalmi egyenlegét befolyásoló tényezők

A központi alrendszer pénzforgalmi szemléletű egyenlegének alakulása megmutatkozott a 2018. évben a centralizációs és az újraelosztási arány változásában. Ehhez a költségvetés bevételeinek és kiadásainak kedvező alakulása, valamint a jelentős nagyságrendben képződött maradvány járult hozzá.

3.2.1. A centralizációs és újraelosztási arány alakulása

A centralizációs arány a költségvetési bevétel GDP-hez viszonyított aránya, az újraelosztási arány a költségvetési kiadások GDP-hez viszonyított aránya. Minden ország gazdaságára jelentős befolyást gyakorol a költségvetés gazdaságon belüli súlya, a GDP-hez viszonyított újraelosztás mértéke. A kormányzati szektorra vonatkozóan, a nemzeti számlarendszer (SNA) tartalmazza az ESA/EDP centralizációs és újraelosztási arányokat.

A kormányzati szektor 2015-2018 közötti centralizációs és újraelosztási arányainak alakulását mutatja be a **10. számú táblázat**.

10. táblázat

A kormányzati szektor centralizációs és újraelosztási arányai 2015-2018 között

Év	Centralizációs arány (%)	Újraelosztási arány (%)	Centralizációs arány-újraelosztási arány (%)
2015. év	48,5	50,5	-2,0
2016. év	45,6	47,4	-1,8
2017. év	44,7	47,1	-2,4
2018. év	44,3	46,6	-2,3

Forrás: EUROSTAT és KSH EDP jelentés adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A 2015-2018. évek közötti időszakban a kormányzati szektor centralizációs és újraelosztási aránya folyamatos csökkenést mutatott. A 2018. évben tovább folytatódott e tendencia, azonban ennek üteme lassult az előző évekhez képest. A centralizációs arány 0,4 százalékponttal, illetve az újraelosztás arány 0,5 százalékponttal csökkent, javítva ezáltal az uniós módszertan szerinti hiány értékét az előző évhez képest.

A két arányszám közötti különbség – amely megegyezik a kormányzati szektor GDP arányos hiányával – az elemzett időszakon belül folyamatosan ingadozott, azonban pozitív folyamatot jelez, hogy nem érte el a 3,0%-os szintet. Ezzel párhuzamosan kedvezőtlen folyamatot jelentett visszatükrözve a két arányszám változását, hogy a központi költségvetés elsődleges egyenlege negatívvá vált a 2017. évtől kezdődően.

3.2.2. A központi alrendszer bevételeinek teljesülése

A központi alrendszer teljesített bevételeinek alakulását a **11. számú táblázat** mutatja a 2015-2018. évek közötti időszakra vonatkozóan.

11. táblázat

A központi alrendszer nem konszolidált bevételeinek alakulása 2015-2018 között

(adatok Mrd Ft-ban)

Központi alrendszer eleme	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Központi költségvetés	11 975,8	12 479,9	13 178,5	13 645,7
Társadalombiztosítás pénzügyi alapjai	5 010,3	5 133,6	5 325,1	5 702,8
Elkülönített állami pénzalapok	511,0	615,9	719,6	574,0
Összesen	17 497,1	18 229,4	19 223,2	19 922,5

Forrás: Éves zárszámadási törvények és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai azt mutatják, hogy az elemzett időszakon belül a központi alrendszer bevételei folyamatosan növekedtek. A központi alrendszer bevételeit a 2018. évi költségvetési törvény 18 751,5 Mrd Ft-ban állapította meg. Ez alapján a teljesítés 6,2%-kal nagyobb volt a tervezett értékhez képest. Az elkülönített állami pénzalapok esetében fontos változást jelentett a 2018. évben, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Alap a 2018. évben nem részesült a szociális hozzájárulási adóból.

A központi költségvetés bevételeinek teljesítése

A központi költségvetés főbb bevételi jogcímeinek 2018. évi teljesítési adatait a **12. számú táblázat** mutatja be.

12. táblázat

A központi költségvetés bevételeinek teljesülése a 2018. évben (Mrd Ft)*

	2018. évi törvényi előirányzat (Mrd Ft)	2018. évi teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítési arány (%)
Gazdálkodó szervezetek befizetései	1 354,4	1 431,9	105,7
Fogyasztáshoz kapcsolt adók	5 265,7	5 411,7	102,8
Lakosság befizetései	2 096,2	2 425,3	115,7
Költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei	1 350,0	2 436,3	180,5
Bevételek az államháztartás alrendszereiből	82,3	285,2	346,5
Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések	96,1	184,6	192,1
Kamatbevételek	73,4	120,5	164,2

*: Az uniós programokkal kapcsolatos bevételeket a 3.1.1. alfejezet tartalmazza.

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A központi költségvetés közvetlen bevételeinek teljesítése szempontjából kedvező feltételeket biztosított a 2018. évi gazdasági növekedés, ezen belül is a háztartások növekvő jövedelme, a fogyasztási kereslet bővülése, valamint a beruházási aktivitás emelkedése. E tényezők nemcsak a központi költségvetés közvetlen bevételeire, hanem a költségvetési szervek bevételeinek alakulására is kedvező hatást gyakoroltak.

A gazdálkodó szervezetek befizetésein belül a kiemelt adónemek a 2018. évre tervezett előirányzatnál nagyobb összegben teljesültek. A gazdasági növekedés pozitív hatásának következtében a bevezetett fejlesztési adókedvezmények mellett is a társasági adóból származó bevétel 10,8 Mrd Ft-tal meghaladta a törvényi előirányzatot. Az adóalanyi létszám dinamikus növekedése is hozzájárult a kisadózók tételes adója 11,9 Mrd Ft-tal, a kisvállalati adó előirányzat 14,5 Mrd Ft-tal magasabb értékű teljesítéséhez a törvényi előirányzathoz viszonyítva.

A fogyasztáshoz kapcsolt adók teljesítési adatai szintén a gazdasági növekedés következtében a törvényi előirányzathoz képest nagyobb összegben teljesültek.

Az általános forgalmi adóból származó bevétel 3 928,7 Mrd Ft-on teljesült, amely 90,1 Mrd Ft-tal haladja meg a törvényi előirányzatot. A 2018. évben növekedett a belföldi, az import és a dohánytermékek utáni ÁFA bevétel is. A belföldi ÁFA befizetések növekedése jellemzően a kereskedelmi és a feldolgozóipari forgalom bővüléséhez kapcsolódott. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, illetve az erre vonatkozó megemelt adókulcs határozta meg.

A fogyasztáshoz kapcsolt adókon belül a jövedéki adó esetében az ÁSZ által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során megállapított pozitív kockázat bekövetkezett. A jövedéki adónem teljesítése 1,1%-kal (12,6 Mrd Ft-tal) volt nagyobb értékű, mint a törvényi előirányzat.

A kereskedelmi forgalom és a pénzügyi tranzakciók további élénkülését mutatja, hogy a jövedéki adóból származó bevételek emelkedtek, illetve a pénzügyi tranzakciós illetékből származó bevételek 13,9%-kal haladták meg a törvényi előirányzatot.

A lakosság költségvetési befizetései jogcím esetében a bruttó átlagkereset növekedése, valamint a háztartások aktivitásának növekedése a személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységek esetében jelentett meghatározó tényezőt. A személyi jövedelemadóból származó bevétel teljesítése visszaigazolta az ÁSZ által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során megállapított pozitív kockázatot. Az adónem teljesítése 3,9%-kal (81,2 Mrd Ft-tal) haladta meg a törvényi előirányzatot. A családi kedvezmények bővülésének (a 2018. évben a kétgyerekesek családi kedvezményének mértéke 15 ezer Ft-ról 17,5 ezer Ft-ra emelkedett) hatását kompenzálta a bruttó bérnövekedés és a gazdasági növekedés miatt realizált személyi jövedelemadó bevételi többlet.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételeinek 2018. évi teljesítése szempontjából fontos tényezőt jelent, hogy a fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása előirányzat mindössze 46,6%-on teljesült (85,4 Mrd Ft-ban). Ezzel szemben a költségvetési szervek bevételei 878,9 Mrd Ft-tal magasabb összegben teljesültek az 1 318,6 Mrd Ft törvényi előirányzathoz képest. Ebben jellemzően technikai okok játszottak közre, amelyek közé sorolható a központi költségvetésből a keletkezett többletbevételek alapján nyújtott támogatások tervezettnél nagyobb összegű teljesítése, valamint az előző évben képződött maradványok egy részének felhasználása.

Év közben a nem uniós előirányzatok kivételével a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei fejezeti és intézményi hatáskörben módosításra kerültek összesen 1 233,2 Mrd Ft értékben. Ezen belül a legnagyobb értékű módosítás a működési (578,8 Mrd Ft) és a felhalmozási célú (343,6 Mrd Ft) támogatások államháztartáson belülről előirányzatok esetén került sor. Az előirányzat módosítások jelentős része szorosan kapcsolódott a többletbevételek év közbeni realizálásához.

A bevételek az államháztartás alrendszeréből jogcím esetén a teljesítés szempontjából meghatározó tényezőt jelentett a Központi Maradványelszámolási Alapba a költségvetési szervek által befizetett 199,8 Mrd Ft. A befizetett összegből a 2017. évben keletkezett kötelezettségvállalással nem terhelt maradványok összege 156,0 Mrd Ft, a 2017. évben keletkezett kötelezettségvállalással terhelt, azonban meghiúsulás miatt kötelezettségvállalással nem terheltté vált maradványok összege 43,8 Mrd Ft volt. Az Alapban rendelkezésre álló összeg szinte teljes egészében felhasználásra került a 2018. évben a kormány döntései alapján beruházási és különböző társadalompolitikai célok támogatása érdekében.

Az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések törvényi előirányzathoz képest nagyobb összegű teljesítésében szerepet játszott az ingatlanok értékesítéséből származó bevételek, a társaságok-

kal kapcsolatos bevételek és az egyéb bevételek teljesítése. Az ingatlanok értékesítéséből származó bevételeken belül az MNV Zrt. ingatlanértékesítési bevétele 11,9 Mrd Ft-ban, a „Földet a gazdáknak! program” 8,8 Mrd Ft-ban teljesült. A társaságokkal kapcsolatos bevételek között – a gazdasági növekedés következtében – az osztalékjövdelem játszott kiemelt szerepet. A MOL Nyrt., a Szerencsejáték Zrt., az MVM Zrt. és a Richter Nyrt. együttesen 46,3 Mrd Ft osztalékot fizetett a 2018. évben a központi költségvetés részére. Az egyéb bevételek keretében a többletbevétel forrása az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből származott.

A társadalombiztosítási alapok bevételeinek teljesítése

A társadalombiztosítási alapok bevételeinek törvényi előírányszata 5 685,9 Mrd Ft volt a 2018. évben, amely 5 702,9 Mrd Ft-ban teljesült. A főbb bevételi jogcímek teljesítési adatait a **13. számú táblázat** mutatja be.

13. táblázat

A 2018. évi társadalombiztosítási ellátások fedezetül szolgáló bevételek teljesítése (adatok Mrd Ft-ban)

	Jogcím	Törvényi előírányszat	Teljesítés	Teljesítés (%)
Ny. Alap	Szociális hozzájárulási adó és munkáltatói járulék	1 963,4	1 938,3	98,7
Ny. Alap	Biztosított járulék	1 300,0	1 325,0	101,9
E. Alap	Szociális hozzájárulási adó és munkáltatói egészségbiztosítási járulék	506,2	495,4	97,9
E. Alap	Biztosított járulék	875,3	889,9	101,7
E. Alap	Egészségügyi hozzájárulás	183,3	174,8	95,4
E. Alap	Költségvetési hozzájárulások	536,3	536,3	100,0
E. Alap	Egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek	152,0	188,1	123,7

Forrás: a 2018. évi központi költségvetésről szóló törvény és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A TB alapok legfőbb bevételi forrása a szociális hozzájárulási adó és az egyéb járulékok, amelyek együttes teljesítése 100,0%-os volt a törvényi előírányszathoz viszonyítva.

A befolyt szociális hozzájárulási adó a 2018. évre 58,9 Mrd Ft-tal csökkent az előző évhez viszonyítva. E változásban három tényező játszott szerepet. A KSH adatai szerint a 2018. évben a bruttó átlagkereset 11,3%-kal emelkedett, ami a szociális hozzájárulási adóbevételeket nagyságrendileg 260,0 Mrd Ft-tal növelte. A foglalkoztatás bővülése 1,1 százalékpontot ért el, amely együttesen 25,3 Mrd Ft-os pozitív hatást gyakorolt az adónemből származó bevételekre. Az egyéb tényezők együttesen 344,2 Mrd Ft-os csökkenést okoztak, amelyen belül a leginkább meghatározó tényezőt az adókulcs 2,5 százalékpontos csökkentése jelentette. Lényegében ezen összeg által a vállalkozások likviditási helyzete javult, mert ezen összeget a tevékenységük, közvetetten a gazdasági növekedés érdekében tudták felhasználni a vállalkozások.

A TB alapok munkáltató és a biztosított által fizetett járulékok bevételi jogcímei együttesen nagyságrendileg a törvényi előirányzat szintjén alakultak.

Az elkülönített állami pénzalapok bevételeinek teljesítése

Az elkülönített állami pénzalapok együttesen 574,0 Mrd Ft bevételt teljesítettek a 2018. évben. Ezen belül a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési, valamint az Innovációs Alapot és a Nemzeti Kulturális Alapot kivéve a többi elkülönített állami pénzalap teljesített bevétele meghaladta a törvényi előirányzatot. A legnagyobb összegű bevételi többlet (10,1 Mrd Ft) a Nemzeti Foglalkoztatási Alap szakképzési hozzájárulás előirányzata esetében keletkezett.

3.2.3. A központi alrendszer kiadásainak teljesülése

A 2018. évi költségvetési törvény az államháztartás központi alrendszerének kiadási főösszegét 20 112,1 Mrd Ft-ban határozta meg. Törvényi hatáskörű módosításra egy alkalommal került sor. E módosítás keretében az Ny. Alap bevételi főösszege, illetve az államháztartás alrendszereinek támogatása előirányzat 5,4 Mrd Ft-tal emelkedett a 2017. évi hiánya központi költségvetés általi megtérítésével a 2017. évi zárszámadási törvény rendelkezése alapján.

Év közben a központi alrendszer kiadási előirányzata kormányzati hatáskörben 441,9 Mrd Ft-tal, a felügyeleti szervek hatáskörben 1 606,0 Mrd Ft-tal, illetve intézményi hatáskörben 2 404,0 Mrd Ft-tal emelkedett. Együttesen a nem törvényi hatáskörben végrehajtott módosítások a törvényi előirányzat 22,1%-át jelentették. Az előirányzat módosításokban meghatározó szerepet játszott az év közben képződött bevételek, a központi tartalék előirányzatok és a korábban képződött maradványok felhasználása.

A zárszámadási törvényjavaslat alapján a központi alrendszer kiadásainak összege 21 374,1 Mrd Ft értékben teljesült, amely 6,3%-kal haladta meg a törvényi módosított előirányzatot.

A módosítás nélkül teljesíthető előirányzatok teljesítése

A módosítás nélkül teljesíthető előirányzatok a 2018. évben 9 272,5 Mrd Ft összegben teljesültek. Mindez 505,5 Mrd Ft-tal alacsonyabb a törvényi előirányzathoz képest. Ebben jelentős szerepet játszott az uniós (főképp az operatív programokhoz kapcsolódó) kiadási előirányzatok törvényi előirányzatnál alacsonyabb összegű teljesítése.

A módosítás nélkül teljesíthető előirányzatokon belül a külön szabályozás nélkül teljesíthető előirányzatok kiadásai 6 595,3 Mrd Ft-ban teljesültek, amely 11,2 Mrd Ft-tal alacsonyabb teljesítést jelent a törvényi előirányzathoz képest.

Az ÁSZ által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során az Állat-, növény- és GMO kártalanítás, valamint a Filmszakmai közvetett támogatások mozgókép törvény szerinti kiegészítő finanszírozása előirányzatok esetében azonosított kockázat bekövetkezett a végrehajtás során. A Filmszakmai közvetett támogatások mozgókép törvény szerinti kiegészítő finanszírozása előirányzat 27,3 Mrd Ft-tal nagyobb összegben teljesült a törvényi előirányzathoz képest.

Az Állampapírok értékesítését támogató kommunikációs kiadások, valamint a Bérgarancia kifizetések előirányzatok teljesítése nem érte el a törvényi előirányzatot. Ebben a kommunikációs

kiadások esetén az előirányzat tudatos felhasználása, a Bérgarancia kifizetések esetén a javuló foglalkoztatási helyzet játszott szerepet.

A kormány jóváhagyásával túlléphető előirányzatok a 781,7 Mrd Ft összegű törvényi előirányzathoz képest együttesen 177,1 Mrd Ft-tal nagyobb összegben teljesültek.

Az ÁSZ által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során a Szakképzési centrumok által ellátott felnőtt oktatási tevékenység finanszírozása és a Beruházás ösztönzési cél-előirányzat esetén feltárt kockázat a végrehajtás során bekövetkezett, míg a Start-munkaprogram esetén nem merült fel.

A Beruházás ösztönzési cél-előirányzat 24,2 Mrd Ft-tal haladta meg a törvényi előirányzatot. A Start-munkaprogramnál a kockázatot semlegesítette a foglalkoztatási helyzet javulásának kedvező hatása.

Kockázatosnak minősített központi kezelésű előirányzatok teljesítése

Az ÁSZ által a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során azonosított kockázat az Autóbusszal végzett személyszállítási közszolgáltatások költségtérítése előirányzat esetén a végrehajtás során bekövetkezett. A 65,3 Mrd Ft-os törvényi előirányzathoz képest, a kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítás alapján, az előirányzat kiadása 10,0 Mrd Ft-tal nagyobb összegben teljesült.

Az ÁSZ a Peres ügyek előirányzatát részben megalapozottnak minősítette a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során. Az előirányzat teljesítése meghaladta a 1,5 Mrd Ft összegű törvényi előirányzatot, vagyis az azonosított kockázat bekövetkezett.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak teljesítése

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak 2018. évi teljesítése szempontjából fontos tényezőt jelent, hogy az uniós programok kiadásai előirányzat mindössze 78,3%-on teljesült.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai 10 418,5 Mrd Ft-ban teljesültek. Ezen belül a költségvetési szervek 5 726,8 Mrd Ft kiadást teljesítettek. A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok 9 086,7 Mrd Ft összegű törvényi előirányzat év közben kormányzati, felügyeleti szervi és intézményi hatáskörben módosult. Ezek eredményeképp a nem törvényi módosított előirányzat 4 479,4 Mrd Ft-tal lett magasabb a törvényi előirányzathoz képest. Az előirányzatok módosításának fő indokai közé tartozott a képződött többletbevétel, a korábbi évek kötelezettségvállalással terhelt előirányzat maradványának és a központi tartalékok felhasználása. Ugyanakkor a 2018. évben is megfigyelhető volt, hogy a rendelkezésre álló kiadási keret nem került felhasználásra, amelynek következtében tovább növekedett az előirányzat maradványok együttes értéke.

Az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások teljesítése

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet teljesítése a 2018. évben 185,4 Mrd Ft volt. A kiadásokon belül az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások 60,8 Mrd Ft-ot tettek ki, amely 2,4 Mrd Ft-tal haladta meg a törvényi előirányzatot.

Az ingatlan-beruházásokra, ingatlanvásárlásokra 43,8 Mrd Ft-ot, a fenntartással járó kiadásokra 17,0 Mrd Ft-ot használtak fel. A társaságokkal kapcsolatos kiadások 63,2 Mrd Ft összegben teljesültek, 10,2 Mrd Ft-tal alacsonyabb értékben a törvényi előirányzathoz képest. Az államot korábbi tulajdonosi döntéseihez kapcsolódóan terhelő kiadások és az egyéb kiadások 61,5 Mrd Ft-ot tettek ki a 39,0 Mrd Ft összegű törvényi előirányzathoz képest. A legnagyobb eltérés (18,5 Mrd Ft) a törvényi előirányzattól az átváltoztatható kötvény kamatkifizetése – külön szabályozás nélkül teljesíthető – előirányzat esetében alakult ki, meghaladva a költségvetési törvényben meghatározott előirányzatot.

A Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak teljesítése

A 2018. évben – a korábbi évekhez hasonlóan – a TB alapok kiadásainak több mint felét (57,8%-át) a nyugellátásokra fordított 3 346,7 Mrd Ft tette ki.

A 2018. évi nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások adatait a **14. számú táblázat** tartalmazza. A táblázat adatai alapján a kiadások a 2018. évi költségvetésben meghatározott előirányzatokkal összhangban teljesültek.

14. táblázat

A 2018. évi nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások (Mrd Ft)*

Megnevezés	Törvényi előirányzat	Teljesítés	Teljesítés (%)
Nyugellátások	3 343,3	3 346,7	100,1
- <i>öregségi nyugdíj</i>	2 929,7	2 934,4	100,2
- <i>hozzátartozói nyugellátás</i>	380,7	375,8	98,7
- <i>egyösszegű méltányossági kifizetések, nyugdíjprémium</i>	32,9	36,5	110,9
Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai	6,5	5,7	87,7
Nyugdíjbiztosítási ellátások	3 349,8	3 352,4	100,1

*A nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások nem tartalmazzák a vagyongazdálkodás, valamint az ONYF eredeti előirányzatként megtervezett kiadásait.

Forrás: a 2018. évi központi költségvetésről szóló törvény és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A nyugellátás címén kifizetett összegek tartalmazták az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakba beépült a 2017. novemberi 0,8%-os kiegészítő, illetve az arra számított januári 3,0%-os nyugdíjemelés összege. A korhatár feletti öregségi nyugdíjára 149,2 Mrd Ft-tal (5,8%), a nők korhatár alatti nyugellátására 9,7 Mrd Ft-tal (4,3%) fordított többet a Ny. Alap a 2018. évben, mint az előző évben.

A KSH adatai szerint a 2018. évben az öregségi nyugdíjban részesülők létszáma 0,9%-kal, ezen belül a korhatár feletti öregségi nyugdíjra jogosultak létszáma 1,3%-kal csökkent.

Az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak teljesítése

Az E. Alap által teljesített egészségbiztosítási ellátásokra fordított kiadások a 2018. évben 114,8 Mrd Ft-tal haladták meg a törvényi előirányzatot. A kiadásokon belül az egészségbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló kiadások 2018. évi adatait a **15. számú táblázat** mutatja be.

15. táblázat

A 2018. évi egészségbiztosítási ellátások kiadásai*

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
Pénzbeli ellátások	661,3	650,1	98,3
Természetbeni ellátások	1 636,4	1 762,1	107,7
- gyógyító-megelőző ellátás	1 204,4	1 306,3	108,5
- gyógyszer-támogatás	337,4	357,8	106,0
- gyógyászati segédeszköz támogatás	63,0	69,0	108,2
- nemzetközi egyezményből eredő és külföldön történő ellátás	21,6	19,7	91,2
Egyéb kiadások	14,4	14,6	101,4
Egészségbiztosítási ellátások kiadásai	2 312,0	2 426,8	105,0

* A táblázat nem tartalmazza a központi költségvetési szerv (NEAK) és a vagyongazdálkodás kiadásait.

Forrás: a 2018. évi központi költségvetésről szóló törvény, valamint a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A pénzbeli ellátásokra került felhasználásra a rendelkezésre álló egészségbiztosítási ellátási források 26,7%-a. A jogcímcsoport kiadásai a törvényi előirányzathoz viszonyítva 11,2 Mrd Ft-tal alacsonyabb összegben teljesültek. A pénzbeli ellátásokon belül a rokkantsági, rehabilitációs ellátások kiadásai 22,4 Mrd Ft-tal alacsonyabb, míg a gyermekgondozási díj előirányzatának kiadásai 12,8 Mrd Ft-tal nagyobb összegben teljesültek, mint a törvényi előirányzat.

Az egészségbiztosítási ellátások közel háromnegyedét a természetbeni ellátások tették ki a 2018. évben, amelyből a legnagyobb részt a gyógyító-megelőző ellátás képviselte. A gyógyító-megelőző ellátás 2018. évi kiadásainak teljesítésére hatást gyakoroltak az egészségügyi ágazatban 2017. novemberben végrehajtott szakdolgozókat és orvosokat érintő béremelések, valamint a szakdolgozók tekintetében a 2018. novemberi béremelés januárra történő előrehozása, a háziiorvosi és fogászati ellátások finanszírozásának növekedése.

Összességében a legnagyobb eltérés (98,2 Mrd Ft) a törvényi előirányzathoz képest az összevont szakellátásnál volt megfigyelhető. Ezen eltérés járult hozzá leginkább az E. Alap 2018. évi (84,0 Mrd Ft összegű) pénzforgalmi hiányának kialakulásához. Ezáltal az ÁSZ által a 2018. évi

költségvetési törvényjavaslat véleményezése során azonosított kockázat év közben bekövetkezett. A kormány e kockázatot a költségvetési törvény végrehajtása során előirányzat módosítással kezelte, amelynek keretében fejezeten belüli és fejezetek közötti átcsoportosítást hajtott végre, illetve a fejezeten belül rendelkezésre álló tartalékokat használta fel.

A törvényi előirányzathoz képest az összevont szakellátáson belül az alapellátásra tervezett kiadások 97,2%-ban, a szakellátási kiadások 112,0%-on, a fogászati ellátáshoz kapcsolódó kiadások 115,1%-on teljesültek. Ugyanakkor az egyéb ellátások teljesítési aránya 87,3%-os volt.

A természetbeni ellátások között szereplő gyógyszer-támogatás előirányzatnál az ÁSZ a 2018. évi költségvetési törvényjavaslat véleményezése során kockázatot tárt fel. E kockázat 20,4 Mrd Ft-ban teljesült a 337,4 Mrd Ft értékű törvényi előirányzathoz képest.

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásainak teljesítése

Az elkülönített állami pénzalapok együttesen 566,4 Mrd Ft kiadást teljesítettek a 2018. évben. Ezen belül mindegyik elkülönített állami pénzalap esetében megfigyelhető, hogy az év közben felülegyeleti szervi és kormányzati hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások alapján rendelkezésre álló kiadási előirányzatot nem használták fel. A legnagyobb összegű kiadási megtagadás (30,0 Mrd Ft) a Nemzeti Foglalkoztatási Alap esetében keletkezett.

A helyi önkormányzatok támogatása kiadásainak teljesítése

A helyi önkormányzatok központi finanszírozása 2018. évben is az előző évekhez hasonlóan a feladatalapú támogatási rendszerben történt. Az önkormányzati alrendszer bevételeit pénzforgalmi szemléletben a **16. számú táblázat** mutatja be.

16. táblázat

Az önkormányzati alrendszer bevételei pénzforgalmi szemléletben a 2018. évben

Megnevezés	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Teljesítés (Mrd Ft)	Teljesítés (%)
Saját folyó bevételek	1 202,3	1 266,7	105,4
Intézményi működési bevételek	274,5	302,9	110,3
Átengedett bevételek	29,4	31,9	108,5
Felhalmozási és tőkejellegű bevételek	684,3	585,6	85,6
Helyi önkormányzatok támogatása	705,4	746,8	105,9
Államháztartáson belüli átutalások összesen	296,8	319,8	107,7
Egyéb bevételek	29,3	29,3	100,0
Költségvetési bevételek összesen	2 947,5	2 980,2	101,1

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A táblázat adatai alapján látható, hogy hitelforrások nélkül a helyi önkormányzatok 2 973,0 Mrd forinttal gazdálkodhattak a 2018. évben. Ezen összegből a központi költségvetés 746,8 Mrd Ft támogatást biztosított, amely a helyi önkormányzatok bevételeinek 25,1%-át biztosította.

A helyi önkormányzatok számára nyújtott támogatásból 652,7 Mrd Ft volt a működési és 94,1 Mrd Ft a felhalmozási kiadás értéke. A helyi önkormányzatok támogatásai fejezet előirányzatainak teljesítését a **17. számú táblázat** mutatja be.

17. táblázat

A helyi önkormányzatok támogatási kiadásainak 2018. évi teljesítése

Előirányzat megnevezése	Törvényi előirányzat (Mrd Ft)	Módosított előirányzat (Mrd Ft)*	Teljesítés (Mrd Ft)
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	622,2**	595,8**	595,7
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	154,4	154,3	154,3
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	192,6	181,1	181,1
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	236,6	222,5	222,5
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	38,5	37,8	37,8
A helyi önkormányzatok egyéb támogatásai	83,2	212,0	151,1
Összesen	705,4	807,8	746,8

*: Nem törvényi hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások alapján.

** : Az összetevők együttes értékének kerekítési különbözete miatti eltérés.

Forrás: 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

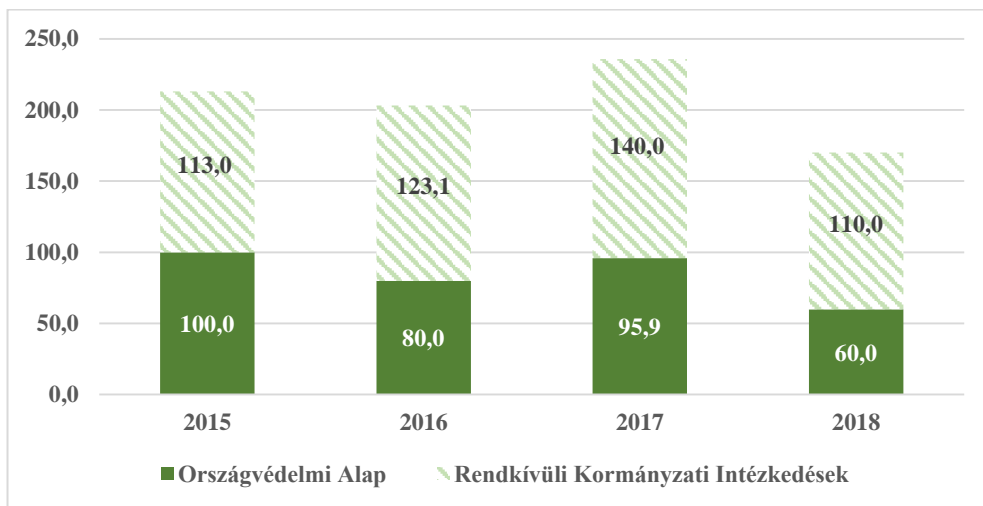
A kiadások módosított előirányzattól elmaradó teljesítése a helyi önkormányzatok egyéb támogatásaihoz tartozó év közben előirányzat módosítással érintett alcímek – a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai és az év közben létrejött új előirányzatok – esetében volt jellemző.

3.2.4. A központi tartalékok felhasználása

A központi alrendszer 2018. évi tartalék előirányzatait a Miniszterelnökség fejezet tartalmazta. Az előre nem látható és figyelembe nem vett makrogazdasági tényezők változásából adódó negatív hatások kivédésére az Országvédelmi Alap (OVA) szolgált. Továbbá a tartalékok jogcímcsoporton belül szerepelt a Rendkívüli Kormányzati Intézkedések (RKI) előirányzata is. E központi tartalék előirányzatok alakulását mutatja be a **2. számú ábra** a 2015-2018. évek között.

2. ábra

Az OVA és az RKI törvényi előirányzatainak alakulása 2015-2018. évek között
(adatok Mrd Ft-ban)

Forrás: 2015-2017. évi zárszámadási törvény és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A Miniszterelnökség fejezetben az OVA és az RKI által biztosított tartalékok együttes összege 2015-2018 között folyamatosan változott. A 2018. évben a két tartalék együttes összege 65,0 Mrd Ft-tal csökkent az előző évhez képest, amelyet jellemzően a kedvező makrogazdasági várakozások indokoltak.

A 2018. év során az OVA előirányzatának felhasználását a 2018. évi költségvetési törvény szabályozta. A tartalék két ütemben, az EDP jelentés 2018. március 31-ig, illetve szeptember 30-ig történő benyújtását követően volt felhasználható. Mivel az EDP jelentésben szereplő hiány nem haladta meg a GDP 2,4%-át e tartalék felhasználásáról a kormány határozataival döntött, teljesen felhasználva e keretet. 2018. szeptember 30-ig az előirányzatból 28,1 Mrd Ft, az év végéig pedig a teljes 60,0 Mrd Ft felhasználásra került. Az OVA, mint költségvetési tartalék jelentősen hozzájárult a költségvetési kockázatok kezeléséhez, ezáltal a gazdálkodás rugalmosságának biztosításához.

A 2018. évben az OVA keretösszeg tíz költségvetési fejezet között került felhasználásra. Az előirányzat több mint 80,0%-át három fejezet – az Innovációs és Technológiai Minisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Bethlen Gábor Alap – használta fel. Az OVA előirányzatának felhasználása során a legnagyobb átcsoportosítást az Innovációs és Technológiai Minisztérium fejezetén belül az elővárosi közlekedés fejlesztésének támogatása jelentette 12,9 Mrd Ft értékben. Az előirányzat jellemzően fejlesztési, kulturális és sportcélok érdekében került felhasználásra.

Az RKI esetében a teljesítés 111,3 Mrd Ft volt a 2018. évben. A törvényi előirányzatnál nagyobb összegű felhasználást a 1806/2018. (XII.23.) számú kormányhatározat tette lehetővé, amely

1,3 Mrd Ft-tal növelte az RKI előirányzatát más, fel nem használt támogatások átcsoportosításával.

Az RKI módosított előirányzatának felhasználása év közben egyedi kormányhatározatok alapján teljes egészében megtörtént. Az előirányzatból történt 2018. évi átcsoportosítások összesen 14 fejezetet érintettek. A legnagyobb összegű felhasználások közé tartozott 16,0 Mrd Ft a hazai építőipari vállalkozások hatékonyságnövelésének támogatására, 15,7 Mrd Ft a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény elfogadásához kapcsolódó költségvetési források biztosítására, 8,7 Mrd Ft a nyugdíjasok részére juttatott 10 ezer forint értékű Erzsébet utalvány részbeni forrásaként, 8,2 Mrd Ft egyes önkormányzatok fejlesztési és működési feladatainak támogatására, 7,0 Mrd Ft a Felvidéki és Vajdasági gazdaságfejlesztési stratégia támogatása és gazdaságfejlesztési program megvalósításának támogatása érdekében.

A céltartalékok előirányzata a 2018. évben a közzsférában foglalkoztatottak bérkompenzációjára, a különféle kifizetésekre és az ágazati életpályákra valamint bérintézkedésekre együttesen 90,6 Mrd Ft-ot tartalmazott. Az előirányzat 2018. évi teljesítése 112,0 Mrd Ft volt. A törvényi előirányzatnál nagyobb összegű teljesítés az ágazati életpályákkal és bérintézkedésekkel kapcsolatos kifizetések jogcíménél volt jellemző. Ezen intézkedések is hozzájárultak a költségvetési szektor bérnövekedésén keresztül a háztartások fogyasztási keresletének növekedéséhez.

3.2.5. A maradványok keletkezése és felhasználása

Az ÁSZ „A költségvetési előirányzatok rugalmasabb tervezésének és végrehajtásának lehetséges eszközei” című elemzésében értékelte a maradványok keletkezésének és képződésének jellemzőit, illetve kockázatait a 2012-2017. évek közötti időszakra vonatkozóan.

Ezen elemzés rámutatott arra, hogy az egyes években a költségvetés kiadási főösszegéhez képest folyamatosan növekedett a tárgyévben képződött maradvány (4,3%-ról 14,7%-ra), valamint a tárgyévben felhasznált maradvány értéke (3,5%-ról 10,5%-ra). Eszerint változott a maradványok keletkezésének és felhasználásának egyenlege is.

E folyamat 2018. évre vonatkozó jellemzőit a **18. táblázat** mutatja be. A táblázat az egyes években a hatályos költségvetési törvényben meghatározott egyenleg és a végrehajtott előirányzatmódosítások egyenlegét, valamint a két kategória összegének („elvi”) egyenlegét (3. sor) mutatja be. Az előirányzat módosítások egyenlege – ha a módosítások teljes körűen realizálódtak volna – az egyes években a 2. sor szerinti összeg szerint, nagymértékben rontotta volna a hiányt (3. sor).

A táblázat 3. sorában szereplő módosított egyenleg azt mutatja be, hogy milyen értékű lett volna az egyenleg, ha a költségvetés törvény szerinti és a módosítások hatásából adódó egyenlegváltozás együttesen, teljes egészében realizálódott volna. A táblázat 7. sorában a 2015. évi adat negatív előjele azt jelzi, hogy a tárgyévben több maradvány került felhasználásra, mint amennyi keletkezett.

A táblázat 2. sorában a módosítások egyenlegének folyamatos növekedése azt mutatja, hogy a kormány élt a költségvetési törvény végrehajtása során az Országgyűléstől kapott felhatalmazással és az előirányzatok évközi módosításával növelte a költségvetési gazdálkodás rugalmasságának mértékét.

18. táblázat

Az előirányzat-módosítások, az előirányzat-maradványok tárgyévi keletkezése és felhasználása, valamint a költségvetési egyenleg összefüggései a 2015-2018. évek között

(adatok Mrd Ft-ban)

Ssz.	Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
1.	Költségvetési törvény szerinti egyenleg	-892,4	-761,6	-1 166,4	-1 360,7
2.	Módosítások egyenlege	-1 274,3	-1 282,1	-2 225,7	-3 173,5
3.	„Módosított egyenleg”	-2 166,7	-2 043,7	-3 392,1	-4 534,2
4.	Teljesült egyenleg	-1 237,2	-825,0	-1 833,4	-1 451,6
5.	A teljesült egyenleg és a módosított egyenleg különbsége*	-929,5	-1 218,7	-1 558,7	-3 082,6
6.	A teljesült egyenleg és a költségvetési törvény szerinti egyenleg közötti eltérés*	+344,8	+63,4	+667,0	+90,9
7.	Előirányzat-maradványok tárgyévi keletkezésének és felhasználásának különbsége	-203,3	+1 071,1	+787,0	+468,5
8.	Előirányzat-maradványok tárgyévi keletkezésének és felhasználásának különbsége a teljesült költségvetési egyenleg százalékában	16,4	129,8	42,9	32,3

*: A pozitív előjel az egyenleg kedvezőtlen irányú változását jelöli.

Forrás: Zárszámadási törvények és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

Az egyenleg tényleges teljesülése az elemzett időszak minden évében – a 2018. évben is – a nem törvényi hatáskörben végrehajtott átcsoportosítások révén keletkezett módosított egyenleg alatt maradt, azonban a költségvetési törvényben meghatározott pénzforgalmi egyenlegcél a tényleges egyenleg meghaladta. A maradványok által a pénzforgalmi hiányra gyakorolt kockázat két ok miatt mérséklődött jelentősen. Ennek egyik oka a költségvetési bevételek tervezettnél kedvezőbb teljesítése, a másik oka, hogy a képződött maradványok értéke meghaladta a felhasznált maradványok értékét.

A képződött maradványok értékének növekedésére vonatkozó tendencia a 2018. évben is folytatódott, a 2018. évben keletkezett maradvány összege 3 211,6 Mrd Ft-ra emelkedett, amely 468,5 Mrd Ft-tal több, mint a 2017. évben. A 2018. évben is a maradványok képződése a nagyobb fejezeti főösszeggel rendelkező fejezeteknél volt jellemző. Mindezt alátámasztja, hogy a képződött maradványok 86,5%-a hat fejezethez kapcsolódott. A legnagyobb összegű maradvány az EMMI (890,6 Mrd Ft) és az uniós fejlesztések fejezetnél (871,6 Mrd Ft) képződött.

Az együttesen képződött maradványok 95,8%-a volt kötelezettségvállalással terhelt. A fennmaradó 134,8 Mrd Ft az idei évben kerül befizetésre a Központi Maradványelszámolási Alapba.

A 2018. évben keletkezett maradványok fejezetenkénti adatait az **1. számú melléklet** mutatja be részletesen.

3.3. A költségvetési és gazdasági folyamatokra hatást gyakorló főbb központi döntések

3.3.1. A foglalkoztatottság növelését elősegítő intézkedések

A magyarországi munkaerő-piaci mutatók folyamatosan javultak az elmúlt években. A folyamatos gazdasági növekedésnek és a korábbi években meghozott kormányzati intézkedéseknek köszönhetően a 2018. évben már nem a munkaerő-piac kínálati oldalának problémáit volt szükség kezelni. Mindezt jól mutatja például az üres álláshelyek számának alakulása.

A munkaerő-piaci helyzet változása alapján a kormány a munkaerő-piaci kereslet ösztönzésére és szerkezetének átalakítására koncentrált. E célok teljesítése érdekében a kormányzati intézkedések közé tartozott a közmunkaprogramban résztvevők számának csökkentése és átvezetésük a munka világába, a szociális hozzájárulási adókedvezmény rendszerének átalakítása, valamint a közszférában foglalkoztatottak létszámának csökkentése. Utóbbi két intézkedés hatásainak felmérése a 2019. évet követően lesz lehetséges, azonban éppen a hosszú távú hatásaik miatt minősíthetőek jelentősnek.

A közfoglalkoztatottak létszáma az elmúlt években folyamatosan csökkent. A 2018. évben a KSH adatai alapján a közfoglalkoztatottak éves átlagos létszáma 25,5%-kal (38,7 ezer fővel) alacsonyabb volt a 2017. évi értékhez viszonyítva. A létszám csökkenésében szerepet játszott a bérszínvonal növekedése, valamint a kormányzat által a 2017. évben indított „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába program”. A program célja, hogy a motivációval, szakképzettséggel rendelkező, munkaképes személyek ne a közfoglalkoztatásban vegyenek részt, hanem a versenyszférában helyezkedjenek el, ezzel is elősegítve az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket. A program keretében a közfoglalkoztatásból kilépők elhelyezkedési juttatást vehetnek igénybe, a foglalkoztatást biztosító munkahely bérköltés támogatásban részesülhet, valamint egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokat (pl.: tanácsadás, állásközvetítés stb.) kaphatnak a résztvevők.

A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény megalkotásával a szociális hozzájárulási adó fizetésével kapcsolatban egységes jogszabály született a 2018. évben. A jogszabály július 31-én került kihirdetésre, ugyanakkor csak 2019. január 1-től lépett hatályba. A kapcsolódó adókedvezmények átalakítása a foglalkoztatottság növekedését támogatja a 2019. évtől. Mindez a potenciális munkavállalók és a munkáltatók számára is fontos szabályokat és üzenetet fogalmazott meg, ösztönözve a munkaerő-piac szereplőit a foglalkoztatotti létszám növelésére, főképp a munkaerő-piacra lépő, vagy visszatérő dolgozók alkalmazása által.

A kormány a közigazgatás modernizációja érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1535/2018. (X.29.) Korm. határozata (1. és 2. sz. melléklet) alapján a feladatok ellátásának folyamatos biztosítása mellett a közszféra köztisztviselői létszámának 6 810 fővel történő csökkentését rendelte el. A rendelet a minisztériumok esetében 2 600 munkakörre, a háttérintézmények esetén 4 210 munkakörre terjed ki. Az intézkedés céljai közé tartozott a versenyszféra munkaerő iránti keresletének kiszolgálása jól képzett munkaerővel, másrészt pedig az állami feladatok ellátása során a hatékonyság elvének biztosítása.

3.3.2. A főbb adópolitikai intézkedések

A kormány általános adópolitikai célkitűzései a 2018. év során nem változtak. Továbbra is az élőmunka adóterhének csökkentése, a fogyasztási-forgalmi adók szerepének, valamint az adóbeszedés hatékonyságának növelése voltak. Az általános célkitűzések elérése érdekében szükséges átfogó intézkedések a 2018. évet megelőző években megtörténtek, az adópolitikai rendszerben kisebb változások zajlottak le.

A 2018. évben tovább emelkedett a kétgyerekesek családi kedvezményének mértéke (15 ezer Ft-ról 17,5 ezer Ft-ra) és szélesedett a fejlesztési adókedvezmény igénybe vételi lehetősége a társasági adónál. Az általános forgalmi adó esetében az 5,0%-os kedvezményes ÁFA kulcs kiterjesztésre került az internet szolgáltatásra, a fogyasztási célú halakra, bizonyos sertés-termékekre, valamint az étkezőhelyi vendéglátásban történő ételfogyasztásra és a helyben készített alkoholmentes italok fogyasztására. A vállalkozások foglalkoztatási költségeinek csökkentése szempontjából fontos intézkedést jelentett a hatéves bérmegeállapodási program alapján a szociális hozzájárulási adó 2,5 százalékponttal való csökkentése.

Megkezdődött 2018. július 1-jétől az online számlarendszer alkalmazása, illetve tovább bővült azok köre, akik számára a NAV személyi jövedelemadó bevallási tervezetet készített. Az online számlázási rendszer bevezetése és a személyi jövedelemadó esetében az adóbevallás elkészítésének további kiterjesztése hozzájárult a tervezett adóbevételek teljesítéséhez, emellett utóbbi intézkedés tovább erősítette az adóhatóság támogató tevékenységét is az adózók irányába.

3.3.3. A lakástámogatások alakulása

A lakástámogatások esetében új támogatást jelentő intézkedés nem került bevezetésre a 2018. évben. A lakástámogatások finanszírozása érdekében 236,3 Mrd Ft állt rendelkezésre a 2018. évi költségvetésben. Az előirányzat keretében felhasznált összeg 193,2 Mrd Ft volt, amely 8,5 Mrd Ft-tal haladja meg a 2017. évi teljesítést.

A 2018. évben a családok otthonteremtési kedvezménye új lakásra 56,2 Mrd Ft, használt lakásra pedig 27,6 Mrd Ft értékben került felhasználásra. A Családi Otthonteremtési Kedvezményről folyamatosan növekedett a 2018. év során a befogadott kölcsönkérelmek száma és a halmazott szerződéskötések értéke. A kormány szintén növekedéssel számolt e területen, azonban a teljesítési adatok azt mutatják, hogy a támogatás iránti kereslet kis mértékben elmaradt a várakozásoktól.

Az adó-visszatérítési támogatás összege 12,7 Mrd Ft-ot tett ki. Hasonló nagyságrendet jelentett a központi költségvetés által a kibocsátott jelzáloglevelek kamattámogatására fordított kiadások értéke (13,1 Mrd Ft).

A lakás-takarékpénztári megtakarítások támogatása jogcím teljesítése a 2018. évben 71,4 Mrd Ft-ot tett ki, amely 16,0%-kal nagyobb értéket jelent az előző évhez képest. A 2018. évben a kormány döntött a támogatási rendszer átalakításáról, amelynek keretében a 2018. októbert követően megkötött lakás-takarékpénztári szerződésekre már nem jár az állami kamattámogatás. E változás hatása mindössze december hónapban érezte hatását, amikor az előző hónaphoz képest nagyságrendileg 1,5 Mrd Ft-tal csökkent az igénybe vett kamattámogatás összege.

A lakástámogatásokra fordított költségvetési források egyszerre szolgálták a családok lakáshoz jutását és lakáskörülményeinek javítását. Emellett a lakástámogatások a gazdasági növekedés nagyságrendjét is befolyásolták. Mindez az építőipar teljesítményében egyértelműen látható, amely 0,8 százalékponttal járult hozzá a gazdasági növekedéshez. Az új lakások iránti kereslet, illetve a használt lakásokkal kapcsolatos felújítások számának növekedése – a lakástámogatási ösztönzők következtében – az építőipar teljesítményét pozitívan érintette. A használatba vett lakások száma a 2018. évben 17 681 darab volt, amely 22,9%-kal haladta meg az előző évi adatot.

3.3.4. A beruházások alakulása

A 2018. évi költségvetési törvény a központi alrendszer fejlesztési kiadásait – a hazai felhalmozási és uniós fejlesztési kiadásait együttesen – 4 217,6 Mrd Ft-ban állapította meg. A felhalmozási kiadások teljesítése 4 484,2 Mrd Ft volt, amely 106,3%-os teljesítésnek felel meg. A 2018. évi fejlesztési kiadások 57,8%-ának finanszírozása hazai forrásokból történt. A kormány döntése alapján hazai forrásból megvalósuló beruházások indítására és továbbvitelére került sor.

Tovább folytatódott a közúthálózat felújítása és korszerűsítése, a helyközi autóbuszpark fejlesztése, az ipari termelés korszerűsítése, a pest megyei fejlesztések köre, valamint a turisztikai, sport és egészségügyi célú beruházási programok.

A 2018. évi költségvetési törvényben kiemelt beruházásokra fordított kiadások 842,2 Mrd Ft-ot tettek ki, amely a rendelkezésre álló törvényi előirányzat 79,8%-a. A részletes adatokat a **2. számú melléklet** tartalmazza.

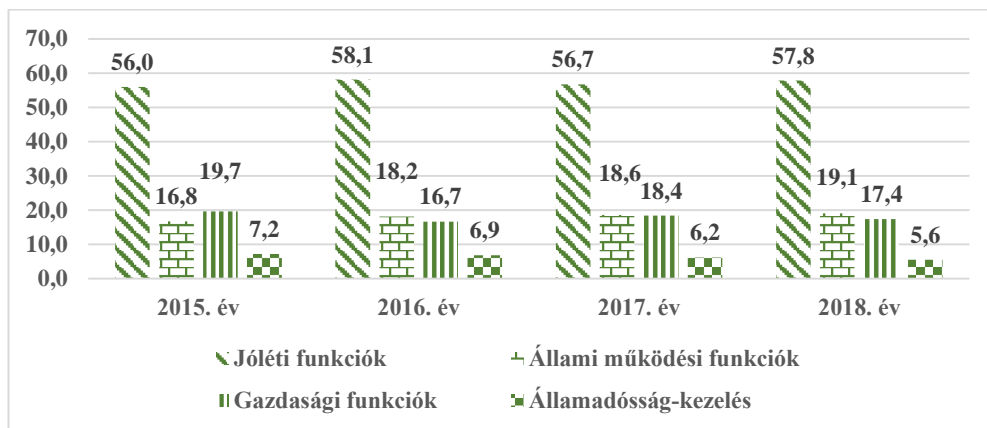
A megvalósított, illetve folyamatban lévő központi költségvetés által támogatott beruházások hozzájárultak a 2018. évi gazdasági növekedéshez. Mindez a különböző gazdasági szektorok teljesítményadatában is megjelenik közvetlenül, illetve a külső gazdasági feltételek javulása által közvetetten is támogatták a gazdasági teljesítmény növekedését. E beruházások további fontos jellemzője, hogy a gazdaságélénkítő hatások nemcsak a 2018. évben, hanem a következő években is folyamatosan jelentkeznek.

3.4. A költségvetési kiadások funkcionális szerkezetének változása

A központi alrendszer funkcionális kiadásait mutatja be a **3. számú ábra**.

3. ábra

Az államháztartás konszolidált funkcionális kiadásainak fő funkciók szerinti megoszlása a 2018. évben (%-ban)

Forrás: Zárszámadási törvények, 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2015-2018. évek közötti időszakban az államháztartás konszolidált funkcionális kiadásai közül az államadósság kezelés kiadásai folyamatosan csökkentek. A gazdasági és az állami működési funkciók kiadásainak aránya folyamatosan hullámzott. A jóléti funkciók kiadásai a 2017. év kivételével növekvő tendenciát mutattak. Az ÁSZ a „Költségvetés szerkezeti változása különös tekintettel az uniós források ciklikusságára” című elemzésében rámutatott arra, hogy az uniós forrásokhoz kapcsolódó kiadások egyes évek közötti változékonysága hatást gyakorol a költségvetési kiadások funkcionális kiadási szerkezetére. Mindez érvényes a 2018. évben is.

Az államháztartás elemzett négy fő funkciócsoportja² esetében a következő tendenciák figyelhetőek meg a 2018. év vonatkozásában.

Az államháztartás funkcionális kiadásain belül az **állami működési funkciók** kiadásainak aránya az előző évhez viszonyítva minimálisan (0,5 százalékponttal) növekedett. A kiadások növekedése az általános közösségi szolgáltatások és a rendvédelem és közbiztonság főcsoportokat érintette. Az általános közösségi szolgáltatásokon belül a két legnagyobb területen, a pénzügyi és költségvetési tevékenységek és szolgáltatások esetében a részarány 3,5%-ról 3,7%-ra, a törvényhozó és végrehajtó szervek kiadásainak esetében 5,3%-ról 5,6%-ra változott. A kiadásnövekedés jellemző indoka a végrehajtott bérfejlesztési intézkedések voltak.

Az egyéb általános közösségi szolgáltatások részarányának 0,2 százalékpontos növekedése a GNI és az ÁFA alapú az Európai Uniónak fizetendő hozzájárulásával magyarázható. A rendvédelem és közbiztonság funkció a 2018. évi államháztartási kiadások 4,9%-át tette ki, ami 10,4%-kal haladta meg az előző évi kiadási szintet. Ennek oka, hogy a rendvédelmi dolgozók számára bevezetett életpályamodell bérfejlesztése 2018. évben tovább folytatódott, illetve a bírósági és

² Az államháztartás funkcionális kiadásainak ötödik fő funkciócsoportját, a funkcióba nem sorolható tételek kiadásai jelentik. E fő funkciócsoport az alacsony aránya miatt nem szerepel az ábrán.

ügyészségi dolgozók is béremelésben részesültek. A 2018. évben védelemre az államháztartás összes kiadásán belül 1,9%-ot fordítottak, ez az előző évhez képest a 0,2 százalékpontos csökkentést jelentett, amelyet a fejlesztésre fordított kiadások (az előlegekkel együtt) csökkenése magyarázott.

A **jóléti funkciókra** (oktatás, egészségügy, kultúra, társadalombiztosítás) fordított államháztartási kiadások a 2018. évben az előző évi kiadásokhoz képest 797,6 Mrd-Ft-tal, volumenét tekintve 7,5%-kal növekedtek.

A jóléti funkciókon belül a legnagyobb mértékben 15,2%-kal (73,4 Mrd Ft-tal) a Lakásügyek, települési és közösségi tevékenységek és szolgáltatások főcsoport kiadásai emelkedtek, amelyek az államháztartás kiadásainak 2,8%-át tették ki az előző évi 2,6%-os részarányhoz képest. A kiadásnövekedést egyrészt az önkormányzatok feladatellátásaival kapcsolatos települési és kommunális szolgáltatások nagyobb összegű kiadása, másrészt a Családi Otthonteremtési Kedvezményt igénybevevők magasabb létszáma magyarázza.

Az államháztartáson belül az oktatási tevékenységekre és szolgáltatásokra fordított összegek a kiadások 11,6%-át tették ki, az arányszám 0,8 százalékponttal volt magasabb, a főcsoport kiadásai 12,8%-kal növekedtek az előző évihez képest. A növekedés oka a pedagógus életpálya modell miatti béremelkedés, valamint az Erzsébet gyermek- és ifjúsági tábortámogatására fordított többletforrások. A felsőoktatási kiadások aránya 0,3 százalékponttal növekedett, amelyben a béremeléseken túl a hallgatói támogatások, ösztöndíjprogramok és a kapcsolódó beruházások is szerepet játszottak.

Az egészségügyi ellátások biztosítására az államháztartási kiadások 9,1%-át fordították, amely a kiadások értékét tekintve 9,5%-os növekedésnek felel meg a 2017. évhez képest. A kiadások növekedése a főcsoport valamennyi kiadócsoportját érintette. Az egészségügyi kiadásokon belül a legnagyobb részarányt a kórházi tevékenységekre és szolgáltatásokra fordított kiadások jelentették, amely az államháztartási kiadások 5,1%-át tette ki, az arányszám 0,2 százalékponttal magasabb volt az előző évinél, ez nominálisan 89,4 Mrd Ft kiadásnövekedést jelentett.

Az államháztartás funkcionális kiadásainak legnagyobb hányadát, 28,5%-át jelentő társadalombiztosítási és jóléti szolgáltatások kiadásai 5,2%-kal növekedtek az előző évi adatokhoz képest. A főcsoporton belül a legnagyobb részarányt képviselő nyugellátások kiadásai 5,5%-kal (175,4 Mrd Ft-tal) emelkedtek.

A **gazdasági funkciók kiadásainak** részaránya a 2018. évben 1,0 százalékponttal volt alacsonyabb a 2017. évi arányszámhoz képest. A gazdasági funkciók kiadásai nominális értékben 16,2 Mrd Ft-tal (0,5%-kal) csökkentek. A gazdasági funkciócsoporton belül legnagyobb (9,2%-os) részarányt képviselt a közlekedési és távközlési tevékenységek és szolgáltatások főcsoport kiadása. Ezen belül a közúti közlekedési tevékenységekre fordított kiadások 35,3%-kal növekedtek az előző évhez képest, a közúthálózat felújítására fordított források növekedése és a kiemelt közúti projektek kiadásnövekedése következtében. Ezzel párhuzamosan az egyéb közlekedés és szállítás funkciócsoport kiadásai 37,7%-kal csökkentek az útépítési célú uniós programok kifutása miatt.

A környezetvédelemre fordított kiadások részaránya 0,5 százalékponttal alacsonyabban alakult az előző évhez képest az uniós fejlesztések kifutása, valamint a környezetvédelemre fordított

önkormányzati kiadások csökkenése miatt. A Start-munkaprogram létszámcsökkenése miatt 0,5 százalékponttal kisebb lett az egyéb gazdasági tevékenységek és szolgáltatások kiadásainak részaránya az előző évhez képest.

Az **államadósság kezelésével kapcsolatos kiadások** a 2018. évben az államháztartás kiadásainak 5,6%-át tették ki és részarányuk 0,6 százalékponttal kedvezőbben alakultak az előző évi kiadásokhoz képest.

Összességében az államháztartás kiadásainak funkcionális szerkezete is visszaigazolja azt a korábbi megállapítást, amely szerint a 2018. év során képződött törvényi előirányzatnál nagyobb összegű bevétel a különböző kiadásokra került felhasználásra. Utóbbiak növekedését lehetővé tette az adósságszolgálattal kapcsolatos kiadások részarányának csökkenése.

4. A HAZAI GAZDASÁGI FEJLŐDÉS FŐBB JELLEMZŐI

4.1. A GDP alakulása

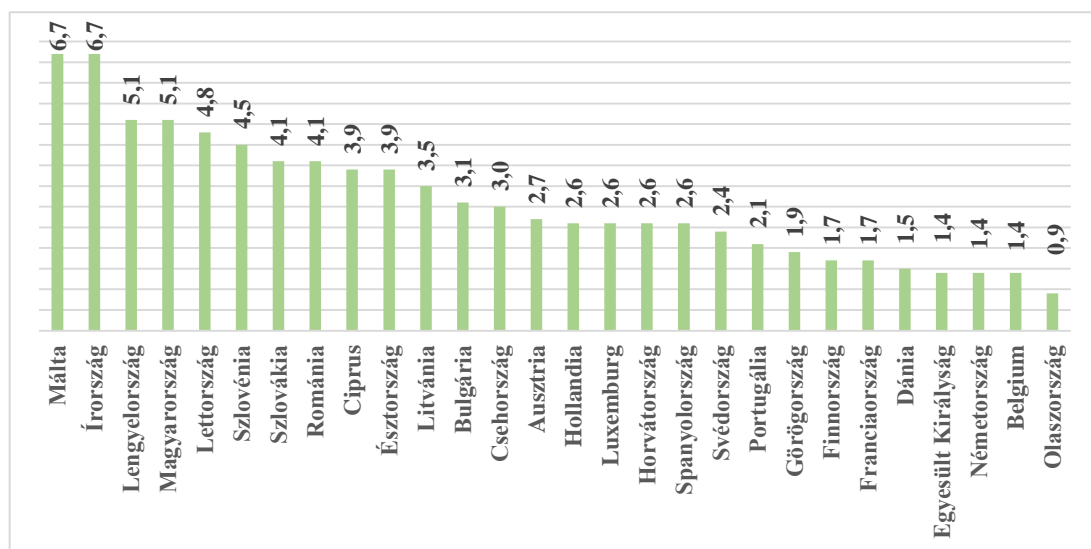
4.1.1. A GDP volumenváltozása

A 2018. évi költségvetési törvényben a kormány – a 2017-2021 és a 2018-2022 időszakra vonatkozó Konvergencia Programokkal összhangban – 4,3%-os gazdasági növekedéssel számolt. Ehhez képest a 2018. évben a GDP a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat és a KSH adatai alapján 5,1%-kal növekedett, amely az elmúlt évek legdinamikusabb bővülését jelentette.

Ez a növekedési ütem 2,9 százalékponttal haladta meg az Európai Unió tagállamaiban mért gazdasági növekedés átlagát. Az uniós tagállamok GDP-jének növekedési ütemét a **4. számú ábra** szemlélteti.

4. ábra

Az uniós tagállamok gazdasági növekedési üteme a 2018. évben az előző évhez viszonyítva (adatok százalékban)

Forrás: EUROSTAT és KSH adatok alapján ÁSZ szerkesztés

Az ábra alapján jól látszik, hogy regionális összehasonlításban Magyarországhoz képest a lengyel gazdaság növekedett azonos ütemben. A többi kelet-közép európai tagország gazdasága alacsonyabb mértékben bővült a 2018 évben³. Az EU alapító országok gazdasági növekedése átlagosan 2,0% körül alakult. Ezek alapján tovább folytatódott a 2018. évben a kelet-közép európai tagországok gazdasági felzárkózása az uniós átlaghoz.

A gazdasági növekedés főbb makrogazdasági mutatószámait a **19. számú táblázat** mutatja be.

³ A GDP növekedési adatok összehasonlítása során szükséges figyelembe venni az eltérő bázis adatot és az egyes országokra jellemző gazdasági sajátosságokat.

19. táblázat

A főbb makrogazdasági mutatók alakulása 2015 és 2018 között
(adatok százalékban)

Makrogazdasági mutató megnevezése	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
GDP növekedési üteme	3,5	2,3	4,3	5,1
Háztartások tényleges fogyasztása	3,7	3,4	4,2	4,0
Közösségi fogyasztás	0,0	0,9	3,2	2,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	4,7	-11,7	18,7	17,1
Termékek és szolgáltatások exportja	7,4	3,8	6,9	4,3
Termékek és szolgáltatások importja	6,0	3,4	8,2	6,8

Forrás: A KSH STADAT, valamint a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A 2018. évi kiemelkedő gazdasági növekedéshez nagymértékben hozzájárult a háztartások tényleges fogyasztásának, a bruttó állóeszköz-felhalmozás, valamint az export magas szintű növekedési üteme.

Az elmúlt évek főbb makrogazdasági adatai alapján a háztartások tényleges fogyasztási kiadásainak 2016. évtől kezdődően töretlen növekedése kiegyensúlyozott állapotot jelentett a növekedéshez. A 2018. évben továbbra is jelentősen bővültek a beruházások. Ebben fontos szerepet játszottak a hazai gazdasági szereplők beruházásai, valamint az uniós támogatások felhasználása is. Az export kedvező változásának hatását visszafogta a 2017. évhez hasonlóan az import bővülése. Az adatok alapján látható, hogy a gazdasági növekedés együtt járt az import gyors ütemű bővülésével.

4.1.2. A GDP termelési oldala

A GDP termelési oldalának összetevőit és ezek értékének alakulását a **20. számú táblázat** mutatja be.

20. táblázat

A bruttó hazai termék termelési oldalának összetevői és ezek hozzájárulása a gazdasági növekedéshez a 2017-2018. években (%)

Nemzetgazdasági ág	2017. év	2018. év
Szolgáltatások	2,5	3,5
Építőipar	0,7	0,7
Ipar	0,7	0,1
Termékdók és támogatások egyenlege	0,7	0,6
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	-0,3	0,2
Összesen	4,3	5,1

Forrás: KSH STADAT adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A termelési oldalon a 2018. évben valamennyi szolgáltatási ágazat hozzájárult a gazdasági növekedéshez, a legjelentősebb mértékben – az előző évhez hasonlóan – a szolgáltatások. A bruttó hazai termék termelési oldalának összetevői közül az előző évhez képest az építőipar hozzájárulása nem változott, míg az ipar, valamint a termékdók és támogatások egyenlegének hozzájárulása csökkent a 2018. évben.

A folyó áron számított GDP 55,5%-át a szolgáltatások tették ki a 2018. évben. A szolgáltatások folyóáron számított értéke az előző évhez képest 10,3%-kal, míg volumene 6,3%-kal emelkedett. A szolgáltatásokon belül valamennyi nemzetgazdasági ág által előállított szolgáltatási érték bővült. Ezen belül a legnagyobb mértékű növekedés a kereskedelem, a gépjárműjavítás, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (17,6%), az ingatlanügyletek (7,9%), valamint a szakmai tudományos, műszaki, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (14,2%) esetében volt jellemző.

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene a 2018. évben 6,5%-kal emelkedett az előző évhez viszonyítva. Az összes forgalom 45,4%-át kitevő élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalma 3,8%-kal, míg a nem élelmiszer jellegű üzletek forgalma 9,5%-kal növekedett a 2017. évhez viszonyítva.

A 2018. évben a legmagasabb, 18,9%-os volumennövekedést az építőipar érte el a 2017. évhez viszonyítva. Ennek fő indoka a vállalati beruházások és a lakásépítések számának növekedése, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló infrastrukturális fejlesztések voltak. A 2018. évben épített lakások száma 22,9%-kal növekedett az előző évi adathoz viszonyítva. A lakóépületek, lakások számának növekedése mellett növekedett az ipari és kereskedelmi épületek, valamint az út-, vasút- és közműépítések volumene is.

A kiadott építési engedélyek száma 36 719 volt, amely 3,3%-kal kevesebb, mint a 2017. évben. Ezen belül – az állami lakástámogatásoknak is köszönhetően – a lakóépületre kiadott új építési engedélyek száma (13 743 db) 4,0%-kal haladta meg az előző évit. Az adatok alapján a lakáspiac továbbra is intenzíven növekedett, azonban a növekedés lassulásának jelei mutatkoztak.

4.1.3. A GDP felhasználási oldala

A felhasználási oldalon a bruttó felhalmozás 4,2, a végső fogyasztás 2,6 százalékponttal járult hozzá a gazdasági növekedéshez. Ezzel szemben az importnak az exportnál gyorsabb növekedése kedvezőtlenül hatott, 1,7 százalékponttal lassította a gazdaság teljesítményének bővülését.

A bruttó felhalmozás a 2018. évben 11 615,0 Mrd Ft volt folyóáron, amely 30,9%-kal volt magasabb, mint az előző évben felhalmozásra fordított összeg. A beruházások teljesítményértékének több mint felét kitevő építési beruházások (4 865,3 Mrd Ft) volumene 25,4%-kal, míg a gépberuházások (3 701,6 Mrd Ft) volumene 12,4%-kal növekedett a 2018. év folyamán.

Az év egészét tekintve a beruházások szinte valamennyi nemzetgazdasági ágazatban bővültek. A beruházások több mint negyedét realizáló feldolgozóiparban 9,0%-kal, a szállítás és raktározás területén 28,5%-kal, míg az ingatlanügyletek (pl. irodaházak, logisztikai csarnokok) területén 20,0%-kal bővült a beruházások volumene. A szállítás és raktározás területén, valamint az energia ipari beruházásaiban az állami megrendelések is jelentős szerepet játszottak a volumen-növekedés megvalósulásában.

A beruházások volumenének bővülésében jelentős szerepet játszottak a központi költségvetés által támogatott beruházások. A 2018. évben a költségvetési szervek által végrehajtott beruházások értéke 48,2%-kal emelkedett, amely a gazdasági szereplők között a legmagasabb növekedési ütemet jelentette.

A 2018. év során a végső fogyasztás 3,7%-kal bővült. Ezen belül a háztartások fogyasztási kiadásainak bővülése meghatározó szerepet játszott, amely főképp a növekvő bérjövedelemnek és a foglalkoztatás folyamatos bővülésének volt köszönhető. A közösségi fogyasztás folyó áron számított értéke 1,6%-kal növekedett.

A hazai fogyasztási kiadások legnagyobb hányadát, 43,5%-ot szolgáltatásvásárlásra fordították 2018. évben a háztartások, amelynek következtében a szolgáltatások fogyasztásának volumene 4,0%-kal emelkedett az előző évhez viszonyítva. A legnagyobb mértékben – 19,9%-kal – a tartós termékek vásárlására fordított kiadások növekedtek.

A termékek kivitele a 2018. évben 33 409,1 Mrd Ft volt, amely 7,3%-kal haladta meg az előző évi termékexport összegét folyó áron számítva. Az import értéke a 2017. évi 28 633,4 Mrd Ft-ról 31 656,7 Mrd Ft-ra bővült, amely 10,6%-os növekedésnek felel meg. Mindez a külkereskedelmi termékforgalom egyenlegének alakulására kedvezőtlenül hatott. A KSH adatai szerint ennek értéke a 2018. évben 1 752,4 Mrd Ft volt, amely 748,1 Mrd Ft-tal kevesebb, mint az előző évben. A 2018. évben az ipar belföldi értékesítésének volumene 5,9%-kal, export értékesítésének volumene 1,6%-kal növekedett az előző évhez képest.

A termék behozatal csaknem felét jelentő gépek és szállítóeszközök importjának volumene 7,1%-kal, míg a feldolgozott termékek importjának volumene 8,4%-kal emelkedett a 2017. évhez viszonyítva. Mindez azt mutatja, hogy az ipari termelés és a fogyasztás bővülése is ösztönzőleg hatott az importra.

A szolgáltatás export értéke a 2018. évben 8 021,5 Mrd Ft, míg az importé 5 303,7 Mrd Ft volt. Az előző évhez viszonyítva a szolgáltatás export növekedése 8,2%, az importé 7,7% volt. A szolgáltatás-külkereskedelem a 2018. évben 2 717,8 Mrd Ft többletet ért el, amely

225,1 Mrd Ft-tal több, mint az előző évben. Ezen belül jelentős aktívummal zárt a turizmus (1 161,8 Mrd Ft), valamint a szállítási szolgáltatások (862,0 Mrd Ft).

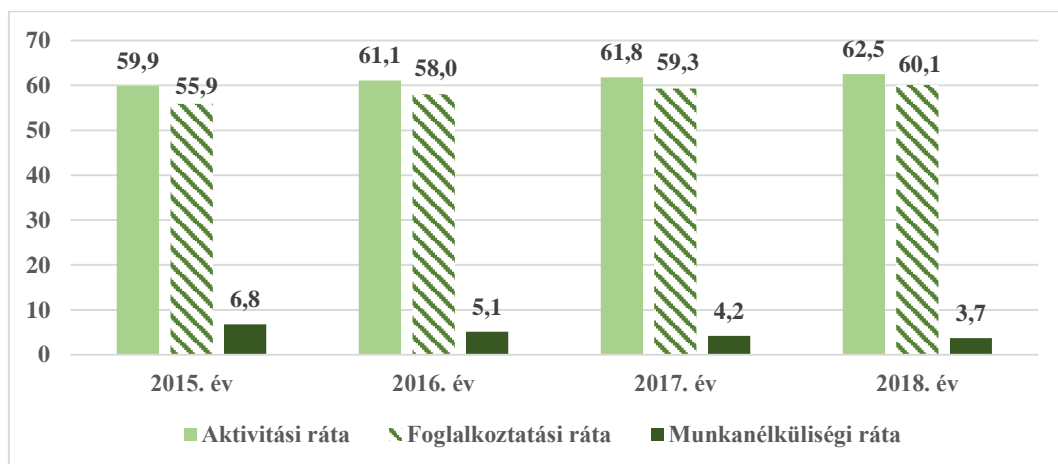
4.2. A foglalkoztatottság és a munkanélküliség alakulása

A 2018. évben tovább folytatódott a munkaerő-piaci mutatók javulása. A vállalkozások élénk munkaerő iránti kereslete és a korábban bemutatott kormányzati intézkedéseknek köszönhetően a foglalkoztatási helyzet folyamatosan kedvezőbbé vált az elmúlt év során. Ezzel párhuzamosan csökkenő tendenciát követett a munkanélküliségi ráta. Ezen összefüggéseket mutatja be az **5. számú ábra**.

5. ábra

A főbb foglalkoztatási mutatók alakulása 2015-2018 között a 15-74 éves népesség vonatkozásában

(adatok százalékban)

Forrás: KSH STADAT és KSH gyorsjelentések adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A gazdaságilag aktív népesség száma a 2018. évben 28,5 ezer fővel növekedett a 2017. évi 4 613,1 ezer főről. Az aktivitási ráta értéke a 2018. évben 0,7 százalékponttal volt magasabb az előző évhez képest.

A 2017. évi szinthez képest a 2018. évre a 15-74 éves korosztályban foglalkoztatottak száma 48,1 ezer fővel (1,1%-kal) növekedett. Emellett szintén kedvező változást jelentett a munkaerő-piac számára, hogy az alkalmazottak körében tovább csökkent a közfoglalkoztatottak létszáma. A legjobb munkavállalási korúak (25-54 évesek) foglalkoztatási aránya 84,1%-ra emelkedett, amely 0,4 százalékponttal magasabb, mint az előző évben. A foglalkoztatási ráta növekedése 2,7 százalékponttal az idősebb, 55-64 éves munkavállalók esetében volt a legmagasabb (54,4%). Mindezt elősegítette a kormány által a nyugdíj melletti foglalkoztatásra vonatkozó szabályok egyszerűsítése és a kapcsolódó kiadási terhek csökkentése.

A foglalkoztatási helyzet javulása révén további előrelépés volt megfigyelhető az elmúlt években a munkanélküliségi ráta alakulásában is, amelynek révén Magyarország uniós összehasonlításban jelentősen javítani tudta helyzetét a tagországok közötti rangsorban. Az éves átlagos munkanélküliségi ráta a 15-74 éves korcsoportban 0,5 százalékponttal, 3,7%-ra csökkent a 2018. évre az előző évhez viszonyítva. Ezen belül a férfiak munkanélküliségi rátája 0,3, míg a nők munkanélküliségi rátája 0,6 százalékponttal csökkent. A munkanélküliségi ráta mellett a munkanélküliség átlagos időtartama is csökkenő tendenciát mutatott. A 2017. év utolsó negyedében 15,6 hónap volt a munkanélküliség átlagos időtartama, ehhez képest a 2018. év utolsó negyedében e mutató értéke 14,8 hónapra csökkent.

A foglalkoztatottsági mutatók és a munkanélküliségi ráta mutató alakulását hosszabb időtávban elemezve e mutatók folyamatosan javuló tendenciát követnek, azonban a pozitív elmozdulás nagyságrendje egyre kisebb. Mindez azt fejezi ki, hogy egyre nehezebb javulást elérni a meglévő munkaerő-piaci tartalékok mozgósítása révén⁴.

4.3. A háztartások jövedelmének és vagyonának alakulása

A 2018. évben a munkaerő-piac jellemzőinek és a kormányzati bérintézkedések következtében a háztartások jövedelme és ezáltal vagyona is folyamatosan növekedett.

4.3.1. Az átlagkeresetek alakulása

A háztartások jövedelmi helyzetének két meghatározó tényezője van. Az egyik az előző alfejezetben bemutatott foglalkoztatás, a másik pedig a munkáért cserébe kapott kereset alakulása.

Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete az elmúlt években – hasonlóan a foglalkoztatáshoz – folyamatosan pozitív irányba változott. A bruttó átlagkereset a 2018. évben 329 900 Ft, a nettó átlagkereset 219 400 Ft volt. Az előző évhez viszonyítva mindkettő 11,3%-kal növekedett.

Az átlagkeresetek növekedésének indokai közé tartozik a munkaerő-kereslet élénkülése, a minimálbér és a garantált bérminimum emelése, a költségvetési szféra egyes területeit érintő ágazati életpálya programok és az egyes ágazatokban kialakuló munkaerőhiány miatti verseny erősödése.

Az alkalmazásban állók bruttó átlagkeresetének adatait 2015-2018 között a **6. számú ábra** mutatja be.

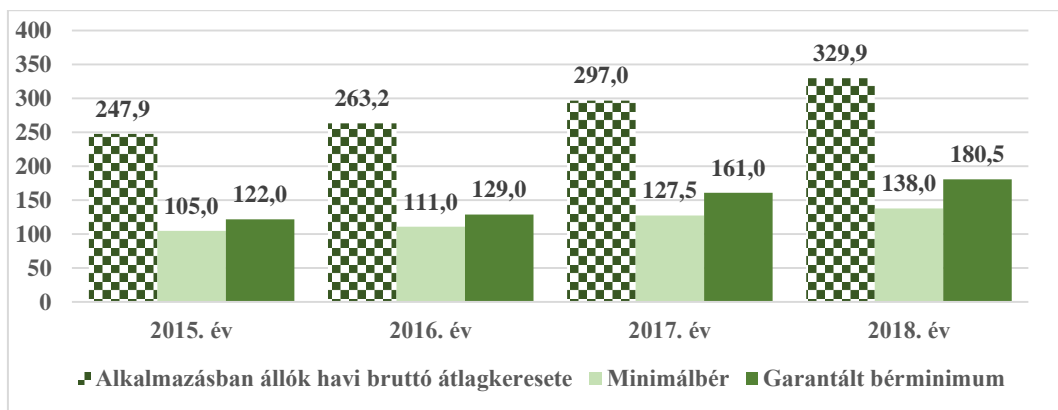
⁴ A foglalkoztatási mutatók és a munkanélküliségi ráta 2019. évi adatai azt mutatják, hogy továbbra is van mozgástér a munkaerő-piaci intézkedések területén.

6. ábra

Az alkalmazásban állók bruttó átlagkeresetének, a minimálbér és a garantált bérminimum összegének alakulása 2015-2018 között

(adatok ezer Ft-ban)

Forrás: KSH STADAT adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A bérnövekedés gazdasági szféránkénti összetételét vizsgálva a legkisebb bruttó bérnövekedési ütem a nonprofit szervezeteknél volt jellemző, ahol ennek mértéke 10,7%-ot tett ki. A vállalkozásoknál ennél valamelyest magasabb, 10,9%-os volt a bruttó bérek növekedése. A bruttó bérnövekedés mértéke a 2018. évben a költségvetési szférában volt a legnagyobb mértékű, 12,1%-kal. Mindez hozzájárult a versenyszférában és a költségvetési szférában dolgozók átlagbére közötti eltérés mérsékléséhez.

A bruttó átlagkereset a 2018. évben a KSH adatai alapján a pénzügyi, biztosítási tevékenység gazdasági ágban volt a legmagasabb (608,2 ezer Ft), a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén a legalacsonyabb (212,0 ezer Ft). A legnagyobb mértékű növekedés a humán-egészségügyi és szociális ellátás (17,7%), míg a legalacsonyabb az oktatás (7,8%) területén történt. Ezen adatok is jól mutatják az ágazati életpálya programok hatását a háztartások jövedelmére vonatkozóan.

4.3.2. A háztartások pénzügyi vagyona

A háztartások jövedelmi helyzetének javulása révén makrogazdasági szempontból kiemelt szempontot jelent, hogy a háztartások milyen módon használták fel a növekvő jövedelmüket. Ennek egyik módja a fogyasztási kiadások növelése, a másik pedig a megtakarítások képzése, amely a pénzügyi vagyont befolyásolja. A 2018. év esetében megfigyelhető volt, hogy a háztartások tovább növelték a fogyasztási keresletüket és emellett a pénzügyi vagyonuk értéke is emelkedett. Ez utóbbi folyamatot mutatja be a **21. számú táblázat**.

21. táblázat

A háztartások nettó pénzügyi vagyonának alakulása a 2015-2018. évek között
(adatok Mrd Ft-ban)

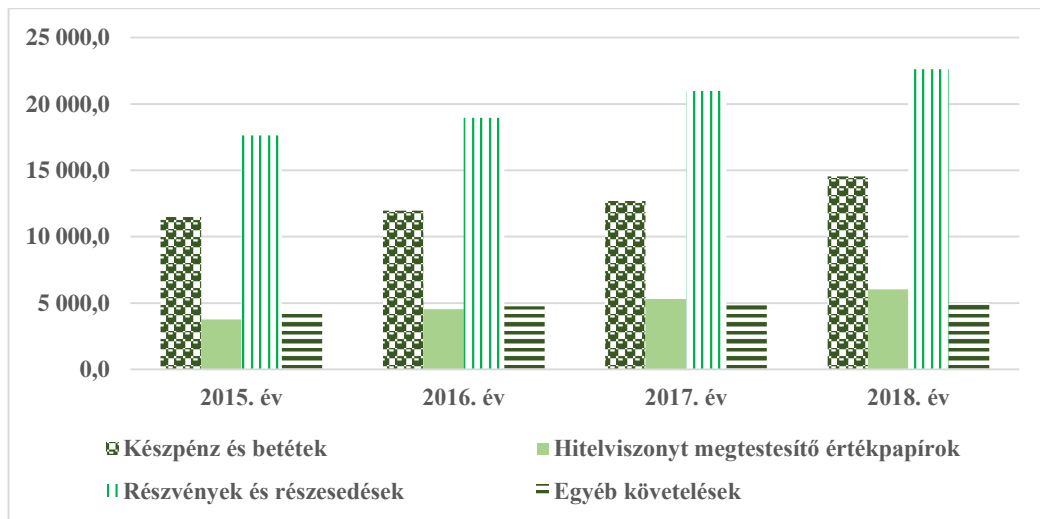
Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Háztartások nettó pénzügyi vagyona	33 531,0	36 799,3	40 788,3	45 629,9
Változás az előző évhez képest	+4 350,6	+3 268,3	+3 989,0	+4 834,6

Forrás: MNB háztartások nemzeti számla adatai alapján ÁSZ szerkesztés

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközeinek összértéke a kedvező gazdasági folyamatok hatására a 2018. év végére 9,0%-kal, 53 830,2 Mrd Ft-ra növekedett az előző év december 31-i adathoz képest. A pénzügyi eszközök összetételét a következő **7. számú ábra** mutatja be.

7. ábra

A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök a 2015-2018. években (Mrd Ft)

Forrás: MNB háztartások nemzeti számla adatai alapján ÁSZ szerkesztés

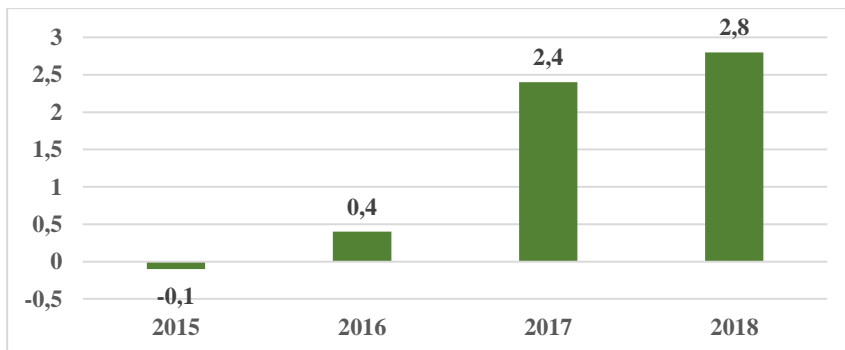
A legnagyobb mértékű növekedés a készpénz és betétek állományában történt egy év alatt, amely 1 879,1 Mrd Ft-tal növekedett az előző évhez képest. A háztartások rendelkezésére álló pénzügyi eszközök több mint 40,0%-át a részvények és részesedések tették ki, melyek értéke 11,1%-kal emelkedett. A háztartások tulajdonában lévő, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a háztartások pénzügyi eszközeinek 11,0%-át tették ki a 2018. évben. Ezek 96,0%-át (5 778,7 Mrd Ft-ot) a központi kormányzat értékpapírai tették ki a 2018. évben, amely 1,3 százalékpontos növekedésnek felel meg.

4.4. Az infláció

A fogyasztói árak alakulását részben a világszerte zajló folyamatok, részben hatósági, kormányzati érintkezések alakították a 2018. évben. A 2018. évi költségvetés tervezésekor számított 3,0%-os inflációval szemben a tényleges infláció 2,8% volt. A fogyasztói árindex alakulását 2015-2018 között a **8. számú ábra** szemlélteti.

8. ábra

A fogyasztói árindex alakulása a 2015-2018. évek között (%)

Forrás: KSH STADAT adatok alapján ÁSZ szerkesztés

A tartós fogyasztási cikkek kivételével valamennyi fogyasztási főcsoportban emelkedtek az árak a 2018. évben. Az éves inflációt meghaladó mértékben növekedtek az élelmiszerek fogyasztói árai és a szeszes italok, dohányárak, valamint az egyéb cikkek és üzemanyagok ára. A fogyasztói árak növekedésének háttérében az élelmiszer- és az üzemanyagárak emelkedése, a háztartások élénkülő kereslete, valamint egyes szolgáltatásoknál a bérköltségek emelkedése állt. A tartós fogyasztási cikkek esetében azonban a fogyasztói árak 0,4%-kal csökkentek.

Az inflációs ráta 2018. évi alakulása alapján a gazdasági növekedés élénkülése miatt az inflációs hatások is erősödtek. Ebben egyaránt szerepet játszott a háztartások fogyasztási keresletének, valamint a vállalkozások beruházási keresletének növekedése. Emellett a devizaárfolyamok változása, elsősorban a dollár és az euró árfolyamának erősödése is szerepet játszott. Ennek ellenére az inflációs ráta alakulása összhangban volt az MNB által meghatározott inflációs céllal, nem veszélyeztette a gazdasági növekedés felfutását.

4.5. A hitelpiaci folyamatok alakulása

A 2018. évben tovább folytatódott a hitelek iránti kereslet növekedése. Mindez egyaránt megfigyelhető volt a háztartások és a vállalkozások esetében. A háztartások beruházási és fogyasztási, míg a vállalkozások jellemzően beruházási céljaik megvalósítása érdekében bővítették hitelállományukat.

Az MNB Hitelezési folyamatok jelentésében szereplő adatok szerint a háztartások hitelállománya együttesen 424,0 Mrd Ft-tal emelkedett. Mindez 7,3%-os növekedésnek felel meg a 2017. december 31-i szinthez képest. A lakáspiaci konjunktúra a hitelpiacon is éreztette hatását,

amelyet jól mutat, hogy a felvett lakáshitelek értéke 31,0%-kal bővült az előző évhez viszonyítva. A lakáshitelek esetében továbbra is a használt lakásvásárlás volt a leggyakoribb hitelcél. Emellett az új lakásokhoz kapcsolódó kibocsátott hitelvolumen éves szinten 24,0%-kal bővült. A lakosság pénzügyi tudatosságának fejlődését mutatja, hogy a felvett hosszú lejáratú hitelek 94%-ánál a kamatperiódus 1 évnél hosszabb időszakban lett megállapítva.

A lakáshitelek mellett a háztartások folyamatosan aktívak voltak a személyi hitelek piacán is. Éves szinten a személyi kölcsönök száma 16,5%-kal bővült a 2018. évben, amely volumenét tekintve 48,0%-os bővülést jelentett. A személyi kölcsönök vonzerejét növelte, hogy kedvezőbbé váltak az igénybevételi díjak, valamint emelkedett az igénybe vehető átlagos hitelösszeg. Mindez alapvetően a növekvő jövedelmek miatt következett be. A személyi kölcsönök iránti kereslet emelkedése azt mutatja, hogy a háztartások fogyasztásuk egy részét hitelből finanszírozzák, és a jövedelmi helyzetük javulása révén a korábbiakhoz képest nagyobb a hitelfelvételi hajlandóságuk.

A vállalati hitelállomány a 2018. évben összességében 892,0 Mrd Ft-tal emelkedett, amely éves szinten 13,6%-os növekedést jelent. Ezen belül a kis- és középvállalati szektor hitelállománya az MNB adatok alapján 12,0%-kal növekedett éves összehasonlításban. A nagyvállalati hitelállomány 17,0%-kal bővült. A mikrovállalatok esetében volt megfigyelhető a legnagyobb mértékű – éves szinten közel 21,0%-os – emelkedés. Az új szerződéskötések volumene a 2018. évben hasonló nagyságrendű volt, mint az előző évben.

A vállalati hitelállomány 2018. évi növekedése kiemelt jelentőséggel bír, mert a vállalatok által felvett hitelek a beruházások növekedésének alapvető feltételét jelentik, amely a gazdasági növekedés egyik fontos összetevője. Ezáltal a vállalati hitelek előrehozott forrást jelentenek, amelyek révén a gazdasági növekedés ösztönözhető.

A gazdasági növekedés szerkezeti összetétele hatást gyakorolt a vállalati hitelekre, mert az intenzívebb növekedés a gyorsan bővülő gazdasági ágazatokban volt jellemző. A vállalkozások a háztartásokkal ellentétben kevésbé voltak kockázatkerülők, a hitelállomány bővülésében többségében voltak a változó kamatozású, egy éven belüli kamatperiódussal rendelkező hitelek. Mindez a relatíve alacsony kamatkörnyezetben nem jelentett kockázatot a 2018. évben.

4.6. A nemzetközi környezet jellemzői

A világgazdasági előrejelzések a 2017. évben a 2018. évre vonatkozóan jellemzően stabil, bár mérséklődő növekedési ütemet jeleztek előre. Az előrejelzések a 2018. évben ténylegesen bekövetkeztek. Mindezt jól mutatja, hogy a globális gazdaság növekedési üteme a 2017. évben érte el a csúcst, amikor 3,8%-os bővülés valósult meg. A világgazdaság 2018. évi GDP növekedési üteme ettől 0,2 százalékponttal elmaradt. A világgazdaság vezető országainak GDP-je a 2018. évben szintén e növekedési ütemet követte.

A 2018. évben Kína (6,6%-kal) és az Egyesült Államok (2,9%-kal) mellett az EU gazdasága is a növekedés egyértelmű jeleit mutatta. Azonban a növekedés az előző évhez viszonyítva kevésbé volt intenzív.

A gazdasági növekedés ütemének alakulását a világgazdaság vezető szereplői esetében 2015-2018. évek között a **22. számú táblázat** tartalmazza.

22. táblázat

A GDP növekedési ütemének alakulása a világgazdaság vezető szereplői esetében az előző évhez viszonyítva 2015-2018 között (%)

Országok, ország csoportok	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
Világ	3,4	3,4	3,8	3,6
EU	2,4	2,1	2,7	2,1
Euróövezet	2,1	2,0	2,4	1,8
USA	2,9	1,6	2,2	2,9
Kína	6,9	6,7	6,8	6,6

Forrás: IMF WEO adatbázisa alapján ÁSZ szerkesztés

A globális szintű növekedés alapvetően kedvező hatással volt a hazai gazdasági teljesítményre, ugyanakkor több kockázati tényező is felmerült. Ezek közé tartozik többek között az Egyesült Államok új típusú gazdaságpolitikája, az Európai Unió gazdasági növekedésének sérülékenysége, az olajárak emelkedése, illetve bizonyos országok közötti konfliktusok destabilizáló hatása, valamint a kínai gazdaság lassuló növekedési üteme.

A világgereskedelem forgalmának növekedési üteme az IMF adatai szerint a 2018. évben 3,8%-ra csökkent az előző évi 5,4%-hoz viszonyítva. Ebben jelentős szerepet játszottak a nemzetközi kereskedelmi ellentétek – elsősorban az Egyesült Államok és Kína, valamint az Európai Unió közötti importvám „háború” kiéleződése.

Az Európai Unión belül zajló folyamatok szintén a kockázatokat erősítették. Ezek közé tartoztak a kereskedelmi korlátozások, az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból, az olasz gazdaság sérülékenysége a magas államadósság következtében.

A magyar gazdaság a külső környezet kockázatainak erősödése ellenére dinamikusan tudott növekedni, amely nagymértékben volt köszönhető a belső gazdasági és költségvetési folyamatok stabilitásának. A belső gazdasági folyamatok közül is kiemelkedik jelentőségénél fogva a háztartások fogyasztásának, valamint a beruházások további bővülése.

A nemzetközi piacokon Magyarország számára a 2018. évben kedvező tényezőt jelentett, hogy a nyújtott szolgáltatások iránti kereslet továbbra is élénk volt, illetve az árukvitelben is csak korlátozottan éreztették hatásukat a bemutatott nemzetközi kockázatok. Ennek fő indoka, hogy az uniós tagországokkal való kereskedelem továbbra is meghatározó részarányt képviselt a külkereskedelmi szerkezeten belül.

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

ÁFA	Általános forgalmi adó
ÁKK	Államadósság Kezelő Központ
ÁSZ	Állami Számvevőszék
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz
EDP	Európai Unió Túlzott Hiány Eljárása
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EMMI	Emberi Erőforrások Minisztériuma
ESA	Európai Unió statisztikai módszertana
EU	Európai Unió
GDP	bruttó hazai termék (gross domestic product)
GINOP	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program
GNI	bruttó nemzeti jövedelem (gross national income)
Gst.	Gazdasági stabilitásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IMF	Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
KÖFOP	Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
M Ft	millió forint
MOL NyRt.	Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság
Mrd Ft	milliárd forint
MVM Zrt.	Magyar Villamos Művek Zrt.
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MNV Zrt.	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
ONYF	Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság
OP	Operatív Program
OVA	Országvédelmi Alap
PM	Pénzügyminisztérium
RKI	Rendkívüli Kormányzati Intézkedések
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Program
SNA	Nemzeti számlarendszer
TB Alapok	Társadalombiztosítási Alapok
TOP	Terület és Településfejlesztési Operatív Program
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program
WEO	Világgazdasági kilátások (World Economic Outlook) – IMF adatbázis

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

Adósságszolgálat	Az adott időszakban a meglévő adósság után fizetendő tőke és kamatkiadás együttesen.
Államadósság-kezelés funkció	Kamatfizetések és járulékos költségek az államadósságot megtestesítő hiteltartozások és értékpapír-műveletek után.
Államadósság-mutató	A hazai módszertan szerint számított kormányzati szektor adósságának az adott év GDP-jéhez viszonyított aránya.
Államadósság-ráta	Az uniós módszertan szerint számított kormányzati szektor adósságának az adott év GDP-jéhez viszonyított aránya.
Állami működési funkciók	Ide tartoznak az állam működésének klasszikus alapelemei: az igazgatás, a külügyek, a védelem, a rend- és jogbiztonság, az igazságszolgáltatás területét felölelő tevékenységek.
CEF projekt	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (Connecting Europe Facility) projekt: olyan projektek támogatása, amelyek teljesítik az CEF keretében a tranzeurópai távközlési hálózatok területén a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó prioritásokat és célkitűzéseket.
Centralizációs arány	A költségvetési bevételek GDP-hez viszonyított aránya (az újraelosztási arány fogalom-párja).
Denomináció	Az adott pénzügyi eszköz mennyiségének és típusának a meghatározása.
EDP	Excessive Deficit Procedure, az Európai Unió Túlzott hiány eljárása
EDP egyenleg/hiány	Az államháztartási egyenleg és a kormányzati szektor uniós statisztikai egyenlegének eltérése.
EDP jelentés	A Központi Statisztikai Hivatal (negyedéves) jelentése a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról, uniós adatszolgáltatás.
Előirányzat	Költségvetési előirányzat meghatározott kiadási, illetve bevételi jogcímen tervezhető, és ebből következően felhasználható pénzeszköz keret.
Eredményszemlélet	A beszámolási időszakban a gazdasági események elszámolása a tényleges teljesülés alapján történik.
ESA 2010	A gazdasági folyamatok összegzéséhez és elemzéséhez szisztematikus statisztikai keretet nyújtó nemzeti számlák rendszerének az Európai Unióban 2014. óta kötelezően használt változata.
ESA/EDP híd	Az uniós statisztikai módszertan és a hazai elszámolási szabályok alapján számított költségvetési egyenlegek közötti különbségek levezetése.
EU-s transzfer	Az Európai Unió által a tagállamok részére különböző jogcímen biztosított támogatások.
Gazdasági funkció	Az állam gazdaságpolitikai szerepvállalásaként a kormány által szervezett és támogatott gazdasági tevékenységek, illetve azok fejlesztése.

GDP	Gross Domestic Product, bruttó hazai termék
Inflációs ráta	A fogyasztói ár-változás százalékban kifejezett mértéke.
Jóléti funkciók	Az állam társadalmpolitikai szerepvállalásaként a kormány által szervezett vagy támogatott oktatási, egészségügyi, társadalombiztosítási, szociális, jóléti szolgáltatások, a lakásügyek, a települési és kommunális szolgáltatások, a szabadidős, kulturális, hitéleti, valamint környezetvédelemi tevékenységek.
Konzolidálás	A konszolidálás lényege, hogy a több területet érintő gazdasági események esetében a bevételi és kiadási adatok együttes hatása, nettó módon kerül számbavételre.
Közösségi fogyasztás	Azon termékek és szolgáltatások értéke, amelyek a társadalom közös szükségleteinek kielégítését szolgálják, és amelyeket a központi vagy helyi (önkormányzati) költségvetés finanszíroz. A közösségi fogyasztás főbb tételei: közigazgatás, védelem, tudományos kutatás, közvilágítás, közutak fenntartása, ár- és belvízkár-elhárítása, parkfenntartás, köztisztasági szolgáltatás, földtani kutatás.
Magánszektor	A vállalati és háztartási szektor együttesen. A vállalati szektor gazdasági egységei értékesítés céljából árukat termelnek, költségeiket pénzbevételeiből fedezik, céljuk a profitszerzés. A háztartási szektor két részből áll, a magánháztartásokból és nem profitorientált szervezetekből, amelyek a magánháztartások közösségi fogyasztásának színhelyei.
Maradvány felhasználás	A korábbi költségvetési évben képződött maradvány igénybevétele a tárgyév során.
Módosítás nélkül teljesíthető előirányzat	A központi alrendszer azon – a költségvetési törvény 4. mellékletében felsorolt – előirányzatai, amelyek teljesülése a költségvetési törvény módosítása nélkül eltérhet (felfelé) az előirányzattól.
Munkanélküliségi ráta	A munkanélküliek aránya a teljes munkaképes korú lakosság számához viszonyítva.
Operatív program	Az uniós tagállam által benyújtott és az Európai Bizottság által elfogadott dokumentum, amely összefüggő prioritások alkalmazásával fejlesztési stratégiát határoz meg, amelynek megvalósításához valamely alapból, illetve a „konvergencia” célkitűzés esetében a Kohéziós Alapból és az ERFA-ból (Európai Regionális Fejlesztési Alapból) támogatást vesznek igénybe.
Pénzforgalmi szemlélet	A beszámolási időszakban a gazdasági események elszámolása a tényleges pénzmozgás alapján történik.
Pénzforgalmi szemléletű költségvetési egyenleg	A beszámolási időszakban az államháztartás központi alrendszerében teljesített bevételek és kiadások különbsége.

Százalékpont	Az egységnyi változás 1/100-ad része (a bázispont százszorosa). A százalékpont leggyakoribb célja a százalékban kifejezett adatok különbségének megadása.
Újraelosztási arány	A költségvetési kiadások a GDP-hez viszonyított aránya (a centralizációs arány fogalom-párja).

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

A képződött maradványok a 2015-2018. években a költségvetési fejezeteknél

Fejezet megnevezése	A maradvány értéke (Mrd Ft)			
	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
I. Országgyűlés	21,4	23,3	15,5	18,5
VI. Bíróságok	21,2	13,3	12,3	20,3
XI. Miniszterelnökség	53,0	427,1	214,6	143,2
XII. Vidékfejlesztési Minisztérium/Földművelésügyi Minisztérium/Agrárminisztérium	245,4	84,0	86,5	75,7
XIII. Honvédelmi Minisztérium	11,8	18,1	94,2	145,2
XIV. Belügyminisztérium	92,8	242,0	356,1	347,9
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium/Pénzügyminisztérium	48,0	121,0	210,6	110,5
XVI. Nemzeti Adó- és Vámhivatal	16,4	30,5	46,7	64,3
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium/Innovációs és Technológiai Minisztérium	263,8	200,8	465,1	414,9
XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium	20,9	20,7	29,6	23,8
XIX. Unió fejlesztések	100,2	370,7	388,0	871,6
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma	203,1	595,4	755,7	890,6
XXXIII. Magyar Tudományos Akadémia	18,5	41,0	49,1	39,2
Érintett fejezetek összesen	1 116,5	2 187,9	2 724,0	3 165,7
Központi költségvetés előirányzat-maradványa összesen	1 140,8	2 211,2	2 743,1	3 211,6
Arányuk a költségvetés összes előirányzat maradványához viszonyítva (%)	97,9%	98,9%	99,3%	98,6%

Forrás: A 2015-2017. évi zárszámadási törvény indoklása és a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

2. számú melléklet

A 2018. évben hazai forrásból megvalósuló kiemelt fejlesztések költségvetési adatai
(Mrd Ft)

Megnevezés	Törvényi előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés a törvényi előirányzathoz képest (%)
Lakásépítési támogatások felhalmozási része	201,1	201,1	171,8	85,4
Kiemelt közút beruházások (Modern Városok Program beruházásokkal együtt)	255,6	315,7	251,8	98,5
Modern Városok Programja (közúti fejlesztések nélkül)	150,0	106,9	95,4	63,6
Modern Városok Program végrehajtását szolgáló ingatlan projektek	-	8,9	8,9	-
Liget Budapest projekt	30,2	33,6	33,6	111,3
Paks II. beruházás és Paks II Zrt. tőkeemelés	126,7	14,0	14,0	11,0
Közúthálózat felújítása	46,1	100,0	96,0	208,2
Nemzeti Olimpiai Központ beruházás támogatása	64,5	0,01	0,1	0,2
Beruházás ösztönzési célelőirányzat	49,8	50,1	73,6	147,8
Büntetés-végrehajtás fejlesztések folytatása	25,9	57,7	11,2	43,2
Egészséges Budapest Program megvalósítása	27,0	21,8	20,8	77,0
Az Iparművészeti Múzeum rekonstrukciója	9,8	0,0	0,0	0,0
Nagyvállalati beruházási támogatások	15,0	35,1	20,1	134,0
Kerékpáros létesítmények fejlesztése	10,9	10,9	2,6	23,9
Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer	5,2	21,7	8,1	155,8
Budapest-Belgrád vasútvonal felújítása	4,0	0,3	0,0	0,0

Pest megyei fejlesztések	29,8	42,8	17,0	57,0
MTA kutatóintézetek fejlesztése	1,7	28,0	13,3	782,4
Országos Mentőszolgálat beruházásai	2,3	6,7	3,9	169,6
Összesen	1 055,6	1 055,3	842,2	79,8

Forrás: 2018. évi költségvetési törvény, valamint a 2018. évi zárszámadási törvényjavaslat adatai alapján ÁSZ szerkesztés

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Éves jelentés az államadósság kezeléséről 2018.
2. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Monitoring jelentés 2018. december
3. Államadósság Kezelő Központ Zrt.: Monitoring jelentés 2017. december
4. Állami Számvevőszék: Elemzés az alacsony gazdasági aktivitású társadalmi csoportok aktivitási rátája növelésének lehetőségeiről, T/445, Állami Számvevőszék, 2019. január
5. Állami Számvevőszék: A költségvetési előirányzatok rugalmasabb tervezésének és végrehajtásának lehetséges eszközei, T/447, Állami Számvevőszék, 2019. március
6. Állami Számvevőszék: A költségvetés szerkezeti változása különös tekintettel az uniós források ciklikusságára, T/453, Állami Számvevőszék, 2019. április
7. Állami Számvevőszék: Az adósságcsökkentés fenntarthatósága, T/451, Állami Számvevőszék, 2019. április
8. Állami Számvevőszék: A bruttó külső adósság és az államadósság finanszírozásának kapcsolata T/454 Állami Számvevőszék, 2019. május
9. Állami Számvevőszék: Elemzés a magyar gazdaság kiegyensúlyozott növekedését befolyásoló tényezőkről, T/470, Állami Számvevőszék, 2019. július
10. Európai Bizottság: 2019. évi országjelentés – Magyarország, Bizottsági Szolgálati Munkadokumentum, Európai Bizottság
11. Kormány: Magyarország Konvergencia Programja 2018-2022, 2018. április
12. Kormány: Magyarország Konvergencia Programja 2019-2023, 2019. április
13. Magyar Államkincstár: A központi kormányzat előzetes mérlege, Magyar Államkincstár, 2019.
14. Magyar Államkincstár: A központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatokként; bevételi, kiadási előirányzatának és teljesítésének alakulása; kiadási előirányzat-változásai, Magyar Államkincstár, 2018. december
15. Magyar Nemzeti Bank: Hitelezési folyamatok, Magyar Nemzeti Bank, 2019. március
16. Magyar Nemzeti Bank: Fizetési mérleg jelentés, Magyar Nemzeti Bank, 2019. április
17. Magyar Nemzeti Bank: Pénzügyi stabilitási jelentés, Magyar Nemzeti Bank, 2019. május
18. Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat: Közfoglalkoztatásból a versenyszférába, https://nfsz.munka.hu/Lapok/programok/palyazatok/koszf_vers_p.aspx, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, 2017-2019.
19. Pénzügyminisztérium (2018): Makrogazdasági és Költségvetési Előrejelzés 2018-2022, PM, 2018. december
20. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2018. évi előzetes főbb pénzügyi folyamatairól, Pénzügyminisztérium, 2019. január
21. Törvényjavaslat Magyarország 2018. évi központi költségvetésének végrehajtásáról, 2019. július
22. 2017. évi C. törvény Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről

23. 2018. évi LXXXIV. törvény a 2017. évi központi költségvetésről szóló 2016. évi XC. törvény végrehajtásáról
24. 2017. évi CLXX. törvény a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény végrehajtásáról
25. 2016. évi CXXII. törvény a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény végrehajtásáról

Központi Statisztikai Hivatal kiadványai:

1. Magyarország 2018, 2019. augusztus
2. Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai tükör, 2016. október 21.; 2017. október 24.; 2018. április 23. 2018. október 24.; 2019. április 23., 2019. október 1. (Eurostatnak kiküldött változat)
3. Munkaerőpiaci helyzetkép, 2014–2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2018. november 19.
4. Nyugdíjak és egyéb ellátások, 2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2018. december 10.
5. Munkaerőpiaci folyamatok, 2018. I–III. negyedév, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2018. december 20.
6. A mezőgazdaság teljesítménye, 2018 (Mezőgazdasági számlarendszer, 2018 – második becslés), Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. február 18.
7. Szolgáltatások külkereskedelmi forgalma, 2018. I–IV. negyedév, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. március 7.
8. A KSH jelenti: gazdaság és társadalom, 2018/12, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. március 13.
9. A fogyasztói árak alakulása 2018-ban, Statisztikai Tükör, 2019. március 18.
10. Helyzetkép az építőiparról, 2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2019. április 4.
11. Lakossági lakáshitelezés 2018, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. április 15.
12. Munkaerő-piaci folyamatok, 2018. I-IV. negyedév, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. április 23.
13. A mezőgazdaság szerepe a nemzetgazdaságban, 2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2019. április 29.
14. Lakáspiaci árak, lakásárindex, 2018. IV. negyedév, Központi Statisztikai Hivatal, Statisztikai Tükör, 2019. április 30.
15. Helyzetkép a beruházásokról, 2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2019. május 20.
16. Helyzetkép az építőiparról, 2018, Központi Statisztikai Hivatal, 2019. július 4.
17. Gyorstájékoztatók, Fogyasztói árak 2018. december - 2018. év, 2019. január 15.
18. Gyorstájékoztatók, Foglalkoztatottság 2018. október-december, 2019. január 30.
19. Gyorstájékoztatók, Munkanélküliség 2018. október-december, 2019. január 30.
20. Gyorstájékoztatók, Kereskedelmi szálláshelyek forgalma 2018. december, 2019. február 12.

21. Gyorstájékoztatók, Ipar 2018. december – 2018. év (második becslés), 2019. február 13.
22. Gyorstájékoztatók, Keresetek 2018 január-december, 2019. február 21.
23. Gyorstájékoztatók, Lakásépítések, építési engedélyek 2018. I-IV. negyedév, 2019. február 22.
24. Gyorstájékoztatók, Népmozgalom 2018. január-december, 2019. február 26.
25. Gyorstájékoztatók, Beruházás 2018. IV. negyedéve - 2018 év, 2019. február 28.
26. Gyorstájékoztatók, Bruttó hazai termék (GDP) 2018 IV. negyedév (második becslés), 2019. március 1.
27. Gyorstájékoztatók, Külkereskedelmi termékforgalom 2018. december (második becslés), 2019. március 4.

Adatbázisok:

1. IMF World Economic Outlook Database 2019. április:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weodata/index.aspx>
2. MNB háztartások pénzügyi vagyona, <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xii-a-nemzetgazdasag-penzugyi-szamlai-penzugyi-eszkozok-es-kotelezettsegek-allomanyai-es-tranzakcioi/teljes-koru-minden-szektorra-vonatkozo-penzugyi-szamlak/idosoros-tablak-szektoronkent-scv-kel>
3. Eurostat, reál GDP növekedés,
<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00115/default/table?lang=en>
4. Központi Statisztikai Hivatal, STADAT. <https://www.ksh.hu/stadat>
  - 1.1i. Néesség, népmozgalom,
  - 2.1.19i. A munkanélküliek száma a munkakeresés időtartama szerint, nemenként,
  - 2.1.1i. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként,
  - 2.1.2.1. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként,
  - 2.1.23i. Munkanélküliségi ráta korcsoportok szerint, nemenként,
  - 2.1.30i. Összefoglaló táblák – nemzetgazdaság (keresetek) összesen,
  - 2.1.41i. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a nemzetgazdaságban,
  - 2.1.47h. Üres álláshelyek száma és aránya,
  - 2.1.4h. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása korcsoportok szerint, nemenként,
  - 2.1.53. Reálkeresetek alakulása (1992-),
  - 2.1.53i. Reálkeresetek alakulása,
  - 2.1.60h. A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak munkaügyi adatai,
  - 2.1.7.2i. A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak, ágazatok szerint, nemenként,
  - 2.3.2i. Lakásépítés, lakásmegszűnés, üdülőépítés,
  - 2.3.3i. Kiadott új építési engedélyek,
  - 2.3.4i. A lakásépítési költség indexe,
  - 2.3.6h. Lakáspiaci árindex,

- 2.5.1.2h. Új nyugdíj és egyéb állítás megállapítások a teljesítő határozatok alapján,
- 2.5.22.2i. Új nyugdíj és egyéb állítás megállapítások a teljesítő határozatok alapján (2012-),
- 2.5.3h. A családtámogatási és gyermekgondozási ellátások,
- 3.1.1. A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei,
- 3.1.12h. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei,
- 3.1.16h. A háztartások hazai fogyasztási kiadásának alakulása a termékek tartóssága szerint,
- 3.1.19h. Hozzájárulás a bruttó hazai termék (GDP) növekedéséhez (termelési oldal),
- 3.1.20h. Hozzájárulás a bruttó hazai termék (GDP) növekedéséhez (felhasználási oldal), Központi Statisztikai Hivatal, 2019.
- 3.1.12h. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron,
- 3.1.9h. A bruttó hazai termék (GDP) felhasználása folyó áron,
- 3.3.2h. A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei gazdasági ágak szerint,
- 3.3.3h. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke anyagi-műszaki összetétel szerint,
- 3.3.4. A beruházások teljesítményértéke és volumenindexei a vállalkozásoknál és a költségvetési szerveknél,
- 3.4.1. A kutatás-fejlesztés főbb arányai,
- 3.5.13i. A külkereskedelmi termékforgalom forintban, országcsoportok szerint,
- 3.5.15i. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei országcsoportok szerint,
- 3.5.16i. A külkereskedelmi termékforgalom forintban, árufőcsoportok szerint,
- 3.5.19. A külkereskedelmi termékforgalom volumenindexei árufőcsoportok szerint,
- 3.5.26.2h. Szolgáltatások külkereskedelmi forgalma szolgáltatáscsoportonként (folyó áron, M Ft),
- 3.6.1i. A fogyasztóár-index,
- 3.7.6h. Lakáscélú hitelek,
- 4.4.10. A kiskereskedelmi üzletek forgalma.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu